

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«Εκπαιδευτική Πολιτική: Σχεδιασμός, Ανάπτυξη και Διοίκηση»

Ειδίκευση: «Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό

(Συμβατικές και e-Μορφές): Πολιτικές και Πρακτικές»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

*«Ο θεσμός των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας. Απόψεις και
στάσεις των εκπαιδευόμενων».*

Μεταπτυχιακή φοιτήτρια:

Κεφάλια Αναστασία

A.M. 3032202001110

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

Μπαγάκης Γεώργιος, Επιβλέπων Καθηγητής

Τσακίρη Δέσποινα, Καθηγήτρια

Δημόπουλος Κωνσταντίνος, Καθηγητής

Κόρινθος, Ιούλιος 2022

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες.....	4
Περίληψη.....	5
Abstract.....	6
Εισαγωγή	7
Κεφάλαιο 1: Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση	10
1.1 Το νομοθετικό πλαίσιο για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση	10
1.2 Η χρησιμότητα της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης	12
1.3 Εννοιολογική αποσαφήνιση και περιεχόμενο των δύο εννοιών.....	13
1.3.1 Η έννοια της εκπαίδευσης	13
1.3.2 Η έννοια της δια βίου μάθησης	15
Κεφάλαιο 2: Εκπαίδευση ενηλίκων	17
2.1 Βασικές αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων	18
2.2 Τα χαρακτηριστικά του ενήλικα εκπαιδευόμενου	19
2.3 Προτρεπτικοί και αποτρεπτικοί παράγοντες στην εκπαίδευση ενηλίκων	21
Κεφάλαιο 3: Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας	24
3.1 Ιστορικό πλαίσιο δημιουργίας των σχολείων δεύτερης ευκαιρίας	24
3.2 Η φιλοσοφία και οι αρχές των σχολείων δεύτερης ευκαιρίας	26
3.3 Το πρόγραμμα σπουδών των σχολείων δεύτερης ευκαιρίας.....	28
3.4 Τα κίνητρα των ενηλίκων για να εγγραφούν σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας	31
3.5 Ικανοποίηση των ενηλίκων από τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας	33

3.6 Προβλήματα που παρατηρούνται στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας	34
3.7 Σύνδεση μεταξύ θεωρητικού και εμπειρικού μέρους της έρευνας	36
Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία της έρευνας	38
4.1 Η χρησιμότητα της έρευνας	38
4.2 Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα	38
4.3 Το είδος της έρευνας.....	39
4.4 Το εργαλείο της έρευνας	40
4.5 Το δείγμα της έρευνας.....	41
Κεφάλαιο 5: Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας	43
Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα / Συζήτηση.....	54
Βιβλιογραφία.....	65
Παραρτήματα.....	69
Παράρτημα 1: Πρωτόκολλο Συνέντευξης.....	70
Παράρτημα 2: Συνεντεύξεις.....	72

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής μου εργασίας, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες σε όλους όσους συνέβαλλαν στην εκπόνησή της. Ευχαριστώ θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κύριο Μπαγάκη Γεώργιο για την πολύτιμη καθοδήγησή του, την υποστήριξη, τη συνεχή ενθάρρυνσή του και το αμείωτο ενδιαφέρον που έδειξε από την αρχή μέχρι το τέλος.

Εν συνεχεία, ευχαριστώ θερμά το διδακτικό προσωπικό του μεταπτυχιακού προγράμματος για τις πολύτιμες γνώσεις και τα εφόδια εξέλιξης που μου παρείχαν κατά τη διάρκεια της φοίτησής μου.

Επίσης, ευχαριστώ θερμά τον διευθυντή του ΣΔΕ Άσσου-Λεχαίου του Νομού Κορινθίας, κύριο Σωτήρη Δημήτριο για την άμεση ανταπόκρισή του και τη συνεργασία του στα πλαίσια υλοποίησης της ερευνητικής διαδικασίας, καθώς επίσης και τους εκπαιδευόμενους που με βοήθησαν να συγκεντρώσω πολύτιμες πληροφορίες.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου στους γονείς μου, στο σύζυγό μου και τα παιδιά μου για όλη τη στήριξη, τη συμπαράσταση και την κατανόησή τους, καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Η παρούσα διπλωματική εργασία είναι αφιερωμένη
στα παιδιά μου Δήμητρα και Γρηγόρη,
για την πολύωρη απουσία μου από κοντά τους.

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξεταστούν παράμετροι που σχετίζονται με τη λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, υπό την οπτική των εκπαιδευόμενων. Πιο συγκεκριμένα, διερευνώνται τα κίνητρα που ωθούν τους ενήλικους ώστε να εγγραφούν στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, οι προσδοκίες που είχαν αναπτύξει, καθώς και οι παράγοντες που παρεμποδίζουν τη φοίτησή τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.

Για να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με τα παραπάνω, διεξήχθη ποιοτική έρευνα, αξιοποιώντας το ερευνητικό εργαλείο της ημιδομημένης συνέντευξης. Ειδικότερα, το δείγμα των ενήλικων εκπαιδευόμενων που συμμετείχαν στην έρευνα, κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις ανοικτού τύπου, οι οποίες είχαν διατυπωθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να δίνουν απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν κατά τη διαδικασία σχεδιασμού της έρευνας.

Όσον αφορά στα βασικότερα ευρήματα, από την ανάλυση του λόγου των εκπαιδευόμενων, διαπιστώθηκε καταρχήν ότι τα κίνητρα των εκπαιδευόμενων για την εγγραφή τους στο σχολείο δεύτερης ευκαιρίας είναι η επαγγελματική αποκατάσταση, η βελτίωση του εισοδήματος, η γνωστική εξέλιξη αλλά και οι προσωπικοί/ συναισθηματικοί λόγοι. Επίσης, εξήχθη το συμπέρασμα ότι το βασικότερο εμπόδιο που καλούνται να προσπελάσουν οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι είναι οι οικογενειακές και οι επαγγελματικές τους υποχρεώσεις, οι οποίες είναι πολλές. Σε κάθε περίπτωση, όμως, το εμπόδιο αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί και για αυτό το λόγο οι ενήλικες συνεχίζουν να φοιτούν στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Τέλος, όσον αφορά στις προσδοκίες των εκπαιδευόμενων, αφορούσαν την βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους, την διεκδίκηση μιας καλύτερης θέσης εργασίας και τη βελτίωση της εικόνας που έχουν διαμορφώσει για τον εαυτό τους. Οι παραπάνω προσδοκίες εκπληρώνονται ήδη και για το λόγο αυτό κρίνουν την επιλογή τους ως ορθή.

Λέξεις κλειδιά: δια βίου εκπαίδευση, εκπαίδευση ενήλικων, Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, εκπαιδευόμενοι, κοινωνικός αποκλεισμός

Abstract

The purpose of this research is to examine parameters related to the operation of Second Chance Schools, from the perspective of the trainees. More specifically, the motivations that encourage adults to enroll in the Second Chance School, the expectations they had developed, as well as the factors that impede their attendance at the Second Chance School are investigated.

In order to draw conclusions about the above, a qualitative research was conducted, utilizing the research tool of the semi-structured interview. In particular, the sample of adult learners who participated in the research were asked to answer open-ended questions, which were formulated in such a way as to answer the research questions that were asked during the research design process.

Regarding the main findings, from the analysis of the trainees' speech, it was first established that the motivations of the trainees for their enrollment in the second chance school are the vocational rehabilitation, the improvement of the income, the cognitive development but also the personal / emotional reasons. It was also concluded that the main barrier that adult learners are called upon to access is their family and professional responsibilities, which are many. In any case, however, this obstacle can be overcome and for this reason the adults continue to attend the Second Chance School. Finally, in terms of the trainees' expectations, they were about improving their knowledge and skills, claiming a better job and improving the image they have formed of themselves. The above expectations are already met and for this reason they judge their choice as correct.

Keywords: lifelong learning, adult education, Second Chance Schools, trainees, social exclusion

Εισαγωγή

Η εκπαίδευση αποτελεί ένα από τα βασικότερα δικαιώματα του ανθρώπου, το οποίο μάλιστα είναι θεσμικά κατοχυρωμένο, τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο, γεγονός που αποδεικνύει εν μέρει τη σπουδαιότητά του (Marples, 2003).

Περαιτέρω, εκτός από το δικαίωμα στην εκπαίδευση, είναι θεσμικά κατοχυρωμένο και το δικαίωμα στην δια βίου μάθηση. Πιο συγκεκριμένα, η δια βίου μάθηση ορίζεται ως το σύνολο των μορφών μαθησιακών δραστηριοτήτων «που αποσκοπούν στην απόκτηση ή την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, οι οποίες συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, στην επαγγελματική ένταξη και εξέλιξη του ατόμου, στην κοινωνική συνοχή, στην ανάπτυξη της ικανότητας ενεργού συμμετοχής στα κοινά και στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη. Περιλαμβάνει την τυπική εκπαίδευση, τη μη τυπική εκπαίδευση και την άτυπη μάθηση» (ΦΕΚ 163/Α/ 21-9-2010: 3401).

Μια από τις δομές που προσφέρουν τη δυνατότητα στους ενήλικες να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία, με σκοπό να ολοκληρώσουν τον υποχρεωτικό κύκλο σπουδών, είναι τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Ζαρίφης, 2003).

Πιο συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται στη Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στόχος του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας είναι να βοηθήσει τους πολίτες που για οποιοδήποτε λόγο δεν κατόρθωσαν να ολοκληρώσουν την υποχρεωτική εκπαίδευση και συνεπώς δυσκολεύονται να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Συνεπώς, προσφέρει μια αληθινή δεύτερη ευκαιρία στους εκπαιδευόμενους του, ώστε να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας τους, αποκτώντας τα απαραίτητα γνωστικά εφόδια (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1995).

Για να επιτευχθεί, μάλιστα, ο προαναφερόμενος στόχος, τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας δεν ακολουθούν το ενιαίο πρόγραμμα σπουδών, αλλά αντίθετα το διαμορφώνουν, βάσει των αναγκών, των εμπειριών και των δυνατοτήτων των εκπαιδευόμενων, καθώς και βάσει των ιδιαιτεροτήτων του τόπου όπου βρίσκονται, τις εμπειρίες και τις δυνατότητες τους (Βεκρής&Χοντολίδου, 2010).

Σκοπός της έρευνας είναι να εξεταστούν παράμετροι που σχετίζονται με τη λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, εξετάζοντας την οπτική των εκπαιδευόμενων. Κατ' αυτό τον τρόπο, η έρευνα θα καταλήξει σε συμπεράσματα σχετικά με το αν και κατά πόσο τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας είναι αποτελεσματικά, ή αν αντίθετα θα πρέπει να γίνουν αλλαγές ώστε να βελτιωθεί η λειτουργία τους. Ως εκ τούτου, τα ερευνητικά ερωτήματα που αποτελούν τη βάση της έρευνας, αφορούν τα κίνητρα, τις προσδοκίες, αλλά και τα εμπόδια φοίτησης των ενηλίκων στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.

Περαιτέρω, όσον αφορά στο λόγο για τον οποίο κρίθηκε ως αναγκαία η υλοποίηση της εν λόγω έρευνας, έγκειται στην πεποίθηση ότι η λειτουργία των σχολείων αυτών είναι ιδιαίτερα σημαντική για την βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών και συνεπώς του συνόλου της κοινωνίας. Το παραπάνω είναι εύλογο, από την στιγμή που η εκπαίδευση σχετίζεται άμεσα με την ποιότητα ζωής του ανθρώπου και για αυτό το λόγο έχει δοθεί σε θεσμικό επίπεδο η δυνατότητα στους ενήλικες να συνεχίσουν να διευρύνουν τους πνευματικούς και γνωστικούς τους ορίζοντες, βελτιώνοντας με αυτό τον τρόπο την καθημερινότητά τους (Ζαρίφης, 2003). Ως εκ τούτου, είναι κρίσιμο να μελετηθούν όλες οι παράμετροι που σχετίζονται με την λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, ώστε να μπορέσει να γίνει ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός και να επιτύχουν το βασικό σκοπό τους, όπως αυτός προσδιορίστηκε παραπάνω.

Τέλος, αξιωματικώς σημειωθεί ότι η εργασία διαρθρώνεται σε δυο μέρη (θεωρητικό και εμπειρικό) και έξι επιμέρους κεφάλαια. Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια σύντομη θεωρητική επισκόπηση σχετικά με την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, δυο έννοιες που ουσιαστικά αποτελούν τον κορμό της παρούσας εργασίας. Στη συνέχεια, εξετάζεται σε θεωρητικό επίπεδο η εκπαίδευση ενηλίκων και ειδικότερα οι βασικές αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων, τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων, καθώς και οι παράγοντες που δρουν προτρεπτικά και αποτρεπτικά αντίστοιχα, στην απόφαση των ενηλίκων να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τέλος, στο τρίτο κεφάλαιο του θεωρητικού μέρους, παρατίθενται πληροφορίες για τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, εστιάζοντας κυρίως σε σχετικές μελέτες που έχουν γίνει με θέμα τα κίνητρα, τις προσδοκίες και τα εμπόδια των εκπαιδευόμενων. Περνώντας στο εμπειρικό μέρος, στο τέταρτο κεφάλαιο

παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας, ενώ στο πέμπτο κεφάλαιο τα αποτελέσματα αυτής. Τέλος, στο έκτο κεφάλαιο, γίνεται η συζήτηση των συμπερασμάτων και η σύγκρισή τους με τα αντίστοιχα συμπεράσματα ερευνών της ελληνόγλωσσης και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας.

Κεφάλαιο 1: Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση

Αντικείμενο του πρώτου κεφαλαίου είναι η μελέτη των δυο βασικών εννοιών που συνιστούν τον κορμό της ερευνητικής εργασίας. Πρόκειται για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, δυο έννοιες που δεν είναι ταυτόσημες, παρότι έχουν κοινή βάση.

Όσον αφορά στη δομή του κεφαλαίου, αρχικά θα γίνει μια σύντομη αναφορά στο νομοθετικό πλαίσιο που έχει θεσπιστεί τόσο για την εκπαίδευση όσο και για τη δια βίου μάθηση, σε διεθνές αλλά και σε εθνικό επίπεδο. Στη συνέχεια, θα παρατεθούν οι απόψεις των μελετητών σχετικά με την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, για τους ανήλικους και τους ενήλικες, ανεξαρτήτου ηλικίας. Τέλος, θα γίνει ο εννοιολογικός προσδιορισμός των όρων εκπαίδευση και δια βίου μάθηση, ώστε να γίνουν κατανοητές οι μεταξύ τους διαφορές.

1.1 Το νομοθετικό πλαίσιο για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση

Η εκπαίδευση αποτελεί ένα από τα βασικότερα δικαιώματα του ανθρώπου, το οποίο μάλιστα είναι θεσμικά κατοχυρωμένο, τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο, γεγονός που αποδεικνύει εν μέρει τη σπουδαιότητά του (Marples, 2003).

Κρίσιμο είναι, στο σημείο αυτό, να γίνει μια σύντομη αναφορά στις βασικότερες θεσμικές ρυθμίσεις σχετικά με την εκπαίδευση, που έχουν γίνει από τα μέσα του προηγούμενου αιώνα.

Ειδικότερα, το δικαίωμα στην εκπαίδευση κατοχυρώθηκε διεθνώς το 1948, όταν υπογράφηκε η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 26, όπου γίνεται αναφορά στην εκπαίδευση, διασαφηνίζονται οι βασικοί στόχοι της, που είναι η ολόπλευρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας, η καλλιέργεια της πίστης και του σεβασμού στα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και η συμβολή στην ειρηνική συνύπαρξη όλων των ανθρώπων, ανεξαρτήτως φυλής, φύλου ή ιδιαίτερων χαρακτηριστικών (Πανταζής, 2010).

Αρκετά χρόνια αργότερα και συγκεκριμένα το 1966, υπογράφηκε το Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα των

ανθρώπων. Και σε αυτό το Σύμφωνο αναφέρεται το δικαίωμα του ανθρώπου στην εκπαίδευση, προκειμένου να μπορέσει να αναπτυχθεί ολόπλευρα και να βελτιώσει το επίπεδο διαβίωσής του (ungric.org, χ.χ.).

Όσον αφορά, περαιτέρω, στο εθνικό δίκαιο, η θεσμική κατοχύρωση του δικαιώματος στην εκπαίδευση για το σύνολο του πληθυσμού προβλέπεται στο Σύνταγμα της Ελλάδος. Ειδικότερα, στο άρθρο 16, αναφέρεται ότι το κράτος οφείλει να παρέχει ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης σε όλους τους πολίτες, αποσκοπώντας στην ηθική διάπλαση, στην ανάπτυξη της προσωπικότητας καθώς και στην καλλιέργεια της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης των Ελλήνων πολιτών. Σημαντικό είναι , επίσης, το γεγονός ότι στο ίδιο άρθρο προβλέπεται η υποχρέωση του κράτους να βοηθήσει ώστε να απολαμβάνουν υπηρεσίες εκπαίδευσης όχι μόνο οι πολίτες που έχουν τυπική ανάπτυξη, αλλά και εκείνοι που έχουν ιδιαίτερες ικανότητες ή ανάγκες (Βουλή των Ελλήνων, 2018).

Περαιτέρω, εκτός από το δικαίωμα στην εκπαίδευση, είναι θεσμικά κατοχυρωμένο και το δικαίωμα στην δια βίου μάθηση. Χρήσιμο είναι, στο σημείο αυτό, να παρατεθεί ο ορισμός της δια βίου μάθησης, όπως αυτός διατυπώνεται στο άρθρο 2 του νόμου 3879/2010: «Όλες οι μορφές μαθησιακών δραστηριοτήτων στη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, που αποσκοπούν στην απόκτηση ή την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, οι οποίες συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, στην επαγγελματική ένταξη και εξέλιξη του ατόμου, στην κοινωνική συνοχή, στην ανάπτυξη της ικανότητας ενεργού συμμετοχής στα κοινά και στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη. Περιλαμβάνει την τυπική εκπαίδευση, τη μη τυπική εκπαίδευση και την άτυπη μάθηση» (ΦΕΚ 163/Α/ 21-9-2010: 3401).

Τέλος, επειδή οι αρμόδιοι φορείς έχουν κατανοήσει την ιδιαίτερη σημασία της δια βίου μάθησης, έχουν προβλέψει την ίδρυση και λειτουργία του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Δομών Δια Βίου Μάθησης. Το συγκεκριμένο όργανο είναι αρμόδιο για τον έλεγχο και για την αξιολόγηση των δομών μη τυπικής εκπαίδευσης, όσον αφορά στην καταλληλότητά τους και στην τήρηση των καθορισμένων από το νόμο προδιαγραφών (ΦΕΚ 163/Α/ 21-9-2010).

1.2 Η χρησιμότητα της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης

Στο προηγούμενο υποκεφάλαιο έγινε αναφορά σε δυο έννοιες που έχουν παρόμοιο περιεχόμενο, εντούτοις όμως δεν είναι ταυτόσημες και δεν πρέπει να συγχέονται. Πρόκειται για τις έννοιες της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, οι οποίες θα εξεταστούν αναλυτικά παρακάτω. Εντούτοις, σε αυτό το σημείο, θα γίνει μια σύντομη θεωρητική συζήτηση σχετικά με τη χρησιμότητα τόσο της δια βίου μάθησης όσο και εν γένει της εκπαίδευσης.

Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στη δια βίου μάθηση, αξιοσημείωτη είναι η άποψη του Βεργίδη (2001), σύμφωνα με τον οποίο πρόκειται για μια φιλοσοφική έννοια της εκπαίδευσης, που βρίσκεται σε διαρκή αλληλεπίδραση με την κοινωνικό-οικονομική, πολιτισμική και πολιτική πραγματικότητα (Βεργίδης, 2001). Λαμβάνοντας υπόψη την παραπάνω άποψη θα μπορούσε να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι μέσα από την δια βίου μάθηση ο άνθρωπος μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του και να ανταποκριθεί στη σύγχρονη πραγματικότητα, όπως αυτή διαμορφώνεται και μεταβάλλεται συνεχώς (Karalis&Vergidis, 2004).

Για το λόγο αυτό, τα τελευταία χρόνια έχουν σχεδιαστεί και υλοποιούνται αρκετά προγράμματα δια βίου μάθησης και εκπαίδευσης για ενήλικες, τόσο τυπικής όσο και μη τυπικής ανάπτυξης, τα οποία αποσκοπούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να προσαρμοστούν στις υφιστάμενες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, αλλά και να αποκτήσουν τα απαραίτητα εφόδια ώστε να ανελιχθούν επαγγελματικά (Jarvis, 2003).

Ως εκ τούτου, όλοι οι ενήλικες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στις δομές μη τυπικής εκπαίδευσης, χωρίς να υφίστανται οποιουδήποτε είδους αποκλεισμό. Κάτι τέτοιο κρίνεται απαραίτητο, από την στιγμή που η εκπαίδευση θεωρείται ότι είναι μια μόνιμη εθνική ανάγκη και ότι αποτελεί θεμέλιο λίθο για την ανάπτυξη μιας δημοκρατικής κοινωνίας (Jarvis, 2003).

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι στο σύνολό τους οι ενήλικες θα πρέπει να επιμορφώνονται και να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, ανεξάρτητα από τις δυσκολίες που τυχόν αντιμετωπίζουν. Επίσης, από τις απόψεις των θεωρητικών διαπιστώνεται ότι η δια βίου μάθηση και εκπαίδευση μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο για την αντιμετώπιση των προβλημάτων όλων των ανθρώπων, ειδικότερα δε εκείνων που ανήκουν στις λεγόμενες «ευάλωτες κοινωνικές ομάδες», οι οποίες βιώνουν

ιδιαίτερες δυσκολίες και αποκλείονται συχνά από το κοινωνικό σύνολο (Field, 2000).

Από την άλλη πλευρά, εξίσου σημαντική είναι και η εκπαίδευση, η οποία παρέχεται στους ανθρώπους από τα πρώτα χρόνια της ζωής τους, μέχρι και την ενηλικίωσή τους. Η σπουδαιότητα της εκπαίδευσης έγκειται στο γεγονός ότι συμβάλει καθοριστικά στη διαμόρφωση της προσωπικότητας και του χαρακτήρα του ανθρώπου, καθώς και στην καθολική αποδοχή εννοιών όπως η δημοκρατία, η αλληλεγγύη και ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα. Ουσιαστικά, λοιπόν, μέσα από την εκπαίδευση δημιουργούνται οι αυριανοί πολίτες, η μελλοντική κοινωνία, η οποία μπορεί να έχει τις σωστές βάσεις και συνεπώς να αναπτυχθεί συνολικά.

1.3 Εννοιολογική αποσαφήνιση και περιεχόμενο των δυο εννοιών

Όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο υποκεφάλαιο, οι έννοιες της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης έχουν παρόμοιο περιεχόμενο, εντούτοις όμως δεν είναι ταυτόσημες, παρά έχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους.

Στο υποκεφάλαιο αυτό, θα εξεταστούν επιμέρους οι δυο έννοιες, ώστε να γίνουν κατανοητές οι διαφορές τους.

1.3.1 Η έννοια της εκπαίδευσης

Ξεκινώντας με την έννοια της εκπαίδευσης, αφορά το σύνολο των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν να επιδράσουν – θετικά- στη σκέψη, στο χαρακτήρα και στη σωματική αγωγή του ανθρώπου (Exley, 2016).

Πιο συγκεκριμένα, μέσα από τη διαδικασία της εκπαίδευσης το παιδί αποκτά γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, ενώ επίσης διαμορφώνει αξίες, όπως είναι για παράδειγμα η ηθική, η ειλικρίνεια, ο σεβασμός και η καλή πίστη (Exley, 2016).

Για να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν συγκεκριμένες μεθόδους, όπως είναι για παράδειγμα η θεωρητική διδασκαλία ή η ανάθεση εργασιών, εφαρμόζοντας ένα ειδικά σχεδιασμένο πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους και χρονικά πλαίσια (Exley, 2016).

Όσον αφορά στους σκοπούς και στους στόχους της εκπαίδευσης, αξίζει να σημειωθεί ότι διαφοροποιούνται ανάλογα με την εποχή, αλλά και ανάλογα με το κράτος στο οποίο εφαρμόζεται. Γενικότερα, στις δυτικές χώρες και με άξονα τη σύγχρονη εποχή, οι γενικώς αποδεκτοί στόχοι της εκπαίδευσης είναι οι παρακάτω:

1. Η διάπλαση του χαρακτήρα, κυρίως όσον αφορά στην αρμονική συνύπαρξη μεταξύ των ανθρώπων.
2. Η πνευματική καλλιέργεια.
3. Η ανάπτυξη της εθνικής κουλτούρας.
4. Ο εφοδιασμός των νέων ανθρώπων με γνώσεις και δεξιότητες προκειμένου να καταφέρουν να αποκτήσουν ένα καλό βιοτικό επίπεδο και συνάμα να συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας.
5. Η ανάπτυξη της ικανότητας προσαρμογής των νέων στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες (Exley, 2016).

Ομοίως, σύμφωνα με τον O'Connor (1957), οι σκοποί της εκπαίδευσης είναι οι ακόλουθοι:

1. Η ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων, όπως είναι η ανάγνωση, η γραφή και τα μαθηματικά, που είναι απαραίτητες στους μαθητές αφενός για να ενταχθούν ομαλά στην κοινωνία και αφετέρου για να αναζητήσουν από μόνοι τους περισσότερη γνώση.
2. Η επαγγελματική κατάρτιση, προκειμένου οι νέοι άνθρωποι να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.
3. Η αφύπνιση του ενδιαφέροντος και της αγάπης για απόκτηση καινούριων γνώσεων.
4. Η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.
5. Η γνωριμία με την κουλτούρα και τα επιτεύγματα του ανθρώπου.
6. Η ηθική εξύψωση του ατόμου, η ανάπτυξη ηθικής συνείδησης και ήθους (O'Connor, 1957).

Βάσει των παραπάνω θα μπορούσε να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η εκπαίδευση είναι ουσιαστικά μια διαδικασία ουδέτερη και αυτόνομη, που δεν σχετίζεται με το δογματισμό και τους αυταρχικούς τρόπους διδασκαλίας, αλλά αντίθετα αποσκοπεί στην ανάπτυξη των αναλυτικών και συνθετικών ικανοτήτων του ατόμου (Exley, 2016).

Τέλος, χρήσιμο είναι να γίνει μια σύντομη αναφορά στις μορφές εκπαίδευσης, δηλαδή στην τυπική, στην μη-τυπική και στην άτυπη (Coombs, 1968). Πιο συγκεκριμένα:

- Τυπική εκπαίδευση: Ο όρος αυτός αναφέρεται στο ιεραρχικά δομημένο και χρονικά διαβαθμισμένο εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο εκτείνεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση έως το πανεπιστήμιο και περιλαμβάνει τις γενικές ακαδημαϊκές σπουδές, καθώς και ένα μεγάλο αριθμό από εξειδικευμένα προγράμματα και οργανισμούς για την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση.
- Μη-τυπική εκπαίδευση: Πρόκειται, ουσιαστικά, για την οργανωμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα που πραγματοποιείται εκτός του καθιερωμένου εκπαιδευτικού συστήματος, είτε από έναν άνθρωπο είτε από ένα σύνολο ανθρώπων. Η μη τυπική εκπαίδευση απευθύνεται σε συγκεκριμένο κοινό και βασίζεται σε συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς στόχους.
- Άτυπη εκπαίδευση: Ο όρος αναφέρεται στην δια βίου διαδικασία όπου το κάθε άτομο αποκτά στάσεις, αξίες, δεξιότητες και γνώσεις από την καθημερινή εμπειρία του και την επίδραση του περιβάλλοντος, από την οικογένεια, τη γειτονιά, την εργασία, την ψυχαγωγία, την αγορά εργασίας, τις βιβλιοθήκες και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας (Coombs, 1968).

1.3.2 Η έννοια της δια βίου μάθησης

Ο όρος δια βίου μάθηση έχει επικρατήσει να αναφέρεται σε όλους τους τύπους της εκπαίδευσης (τυπική, μη-τυπική και άτυπη), ταυτόχρονα όμως παραπέμπει και σε «μια φιλοσοφική έννοια σύμφωνα με την οποία η εκπαίδευση θεωρείται σαν μια μακροχρόνια διαδικασία που αρχίζει κατά τη γέννηση και διαρκεί καθόλη τη διάρκεια της ζωής» (Γούλας & Καραλής, 2020: 5).

Την ίδια άποψη συμμερίζεται και ο Βεργίδης (2001), σύμφωνα με τον οποίο η δια βίου εκπαίδευση αποτελεί μια προσέγγιση του συνόλου των μορφωτικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται σε όλα τα επίπεδα και επιτρέπει τη συγκρότησή τους σε ένα εκπαιδευτικό συνεχές, το οποίο βρίσκεται

σε διαρκή αλληλεπίδραση με την κοινωνικο-οικονομική, πολιτική και πολιτισμική πραγματικότητα. Επίσης, ο θεωρητικός αναφέρει το βασικό χαρακτηριστικό της δια βίου εκπαίδευσης που είναι η ευελιξία στο χρόνο, το χώρο, το περιεχόμενο και τις τεχνικές διδασκαλίας (Βεργίδης, 2001).

Περαιτέρω, σε μια προσπάθειά τους να οριοθετήσουν το πεδίο της δια βίου εκπαίδευσης οι Jarvisetal (2004) ανέφεραν ότι οι σχετικοί προβληματισμοί προέρχονται από τις ακόλουθες πηγές:

- Επαγγελματική πρακτική, η οποία αναφέρεται τόσο στις πρακτικές διδασκαλίας, όσο και στην έρευνα γύρω από το πώς μαθαίνουν οι μαθητές κάθε ηλικίας στο πλαίσιο της τάξης, του εργασιακού περιβάλλοντος ή οπουδήποτε αλλού αναπτύσσονται οργανωμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες.
- Δημόσιος διάλογος, ιδιαίτερα μάλιστα αυτός που συνδέεται με τον αναστοχασμό πάνω στην πρακτική και που περιλαμβάνει ζητήματα που αφορούν στους εκπαιδευτικούς θεσμούς, τις αναπτυσσόμενες εθνικές πολιτικές. και άλλα παρεμφερή θέματα, σε μακροσκοπικό επίπεδο.
- Ζητήματα που αναδύονται από τα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα, στα οποία στηρίζεται το πεδίο και συγκεκριμένα την ψυχολογία, τη φιλοσοφία, την ιστορία, τις κοινωνικές επιστήμες, καθώς επίσης και άλλα γνωστικά αντικείμενα τα οποία παρέχουν τις θεωρητικές έννοιες για την κατανόηση της δια βίου εκπαίδευσης (Jarvisetal, 2004).

Συμπερασματικά, στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας έγινε μια εκτενής θεωρητική συζήτηση σχετικά με τις δυο βασικές έννοιες της παρούσας εργασίας, δηλαδή την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση.

Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας θα μπορούσε να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι οι δυο έννοιες είναι διαφορετικές μεταξύ τους, ωστόσο είναι αλληλοσυνδεδεμένες, αφού ουσιαστικά η δια βίου μάθηση αποτελεί κατά κάποιο τρόπο τη συνέχεια της τυπικής εκπαίδευσης. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι τόσο η εκπαίδευση όσο και η δια βίου μάθηση είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την ανάπτυξη του ανθρώπου αλλά και του συνόλου της κοινωνίας.

Κεφάλαιο 2: Εκπαίδευση ενηλίκων

Λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις των μελετητών για τη δια βίου μάθηση και εκπαίδευση, γίνεται κατανοητό ότι η εκπαίδευση δεν περιορίζεται μόνο στα πρώτα χρόνια της ζωής του ανθρώπου, αλλά συνεχίζει να υφίσταται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του (Jarvis, 2003). Το παραπάνω είναι εύλογο, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες αλλά και οι τεχνολογικές εξελίξεις είναι ραγδαίες τις τελευταίες δεκαετίες, γεγονός που δημιουργεί στον άνθρωπο την ανάγκη να συνεχίζει να εκπαιδεύεται και να διευρύνει τους πνευματικούς του ορίζοντες, ώστε να ανταπεξέλθει στις σύγχρονες ανάγκες (Τσιμπουκλή, 2007).

Ως εκ τούτου, ήδη από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα, αναπτύχθηκαν τόσο στην Αμερική όσο και την Ευρώπη, εκπαιδευτικές δομές στις οποίες οι ενήλικες είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθούν μαθήματα και να συμμετέχουν σε δραστηριότητες, σε θεματικές ενότητες που τους ενδιέφεραν, προκειμένου να αποκτήσουν γνώσεις και επαγγελματικά εφόδια. Μάλιστα, ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι τα προγράμματα αυτά έτυχαν την υποστήριξη των ενηλίκων σχεδόν αμέσως μετά την καθιέρωσή τους. Ως εκ τούτου, σταδιακά ξεκίνησε η χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών αυτών δομών και συνακόλουθα η θεσμοθέτηση της εκπαίδευσης ενηλίκων, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι θα απολάμβαναν ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης (Κόκκος, 2005).

Χρήσιμο είναι σε αυτό το σημείο να παρατεθεί αυτούσια ο ορισμός της εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως προτείνεται από τον ΟΟΣΑ: «οποιαδήποτε μαθησιακή δραστηριότητα ή πρόγραμμα σκόπιμα σχεδιασμένο από κάποιον εκπαιδευτικό φορέα, για να ικανοποιήσει οποιαδήποτε ανάγκη κατάρτισης ή ενδιαφέρον που ενδέχεται να πραγματοποιηθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της ζωής ενός ανθρώπου που έχει υπερβεί την ηλικία της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και η κύρια δραστηριότητά του δεν είναι πλέον η εκπαίδευση. Η «σφαίρα» της, επομένως, καλύπτει μη επαγγελματικές, επαγγελματικές, γενικές, τυπικές και μη τυπικές σπουδές, καθώς επίσης και την εκπαίδευση που έχει συλλογικό κοινωνικό σκοπό» (ΟΟΣΑ, 1977 οπ. αναφ. σε Rogers, 1999: 55).

Από τον ορισμό του ΟΟΣΑ, που παρατέθηκε παραπάνω, θα μπορούσε να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η εκπαίδευση ενηλίκων αφορά τη συστηματική μάθηση, η οποία αποσκοπεί είτε στην ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, για όσους δεν την είχαν ολοκληρώσει, είτε στην επαγγελματική τους κατάρτιση και συνακόλουθα στην είσοδό τους στην αγορά εργασίας.

Συνεπώς, σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι να γίνει μια θεωρητική επισκόπηση της εκπαίδευσης ενηλίκων, που αποτελεί κεντρική έννοια της παρούσας εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, αρχικά θα συζητηθούν οι βασικές αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων, τα χαρακτηριστικά των ενήλικων εκπαιδευόμενων, καθώς και οι παράγοντες που δρουν προτρεπτικά και αποτρεπτικά αντίστοιχα, στην απόφαση των ενηλίκων να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

2.1 Βασικές αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων

Σύμφωνα με τον Κόκκο (1999), η εκπαίδευση των ενηλίκων διέπεται από συγκεκριμένες αρχές, που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία σχεδιασμού των εκπαιδευτικών προγραμμάτων από τους αρμόδιους φορείς (Κόκκος, 1999).

Καταρχήν, βασική αρχή που διέπει την εκπαίδευση ενηλίκων είναι ότι η σκέψη συνδέεται με τη δράση, κάτι που πρακτικά σημαίνει ότι οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι μπορούν να μάθουν καλύτερα και πιο εύκολα, σε περιπτώσεις όπου η θεωρητική διερεύνηση του αντικειμένου συνδυάζεται με την ταυτόχρονη ή την μετέπειτα πρακτική εξάσκηση πάνω σε αυτό (Κόκκος, 1999).

Περαιτέρω, μια ακόμα αρχή είναι ότι ο ενήλικας θα πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ουσιαστικά, δηλαδή, ο εκπαιδευτής θα πρέπει να έχει ως κεντρικό άξονα την ικανοποίηση των αναγκών των ενηλίκων. Οι ανάγκες, αυτές, αναμένεται να καθορίσουν τόσο το περιεχόμενο όσο και τη δομή του εκπαιδευτικού προγράμματος που θα σχεδιαστεί και θα υλοποιηθεί. Σε αντίθετη περίπτωση, αν δηλαδή ο εκπαιδευτής δεν λάβει υπόψη τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων, αλλά αντιθέτως σχεδιάσει το πρόγραμμα βάσει των δικών του απόψεων, τότε οι ενήλικες δε πρόκειται να επωφεληθούν σε μεγάλο βαθμό από την εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ πιθανόν

να εγκαταλείψουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, πριν από την ολοκλήρωσή του (Κόκκος, 1999).

Ακολούθως, αρχή της εκπαίδευσης ενηλίκων είναι η ευρετική πορεία προς τη γνώση, δηλαδή η ενεργητική μάθηση. Ειδικότερα, για να επιτευχθούν οι μαθησιακοί και λοιποί στόχοι, οι ενήλικες θα πρέπει να γνωρίζουν τη στρατηγική πρόσβασης στη γνώση, αλλά και να μπορούν να συνδιαμορφώνουν μαζί με τον εκπαιδευτή, το περιεχόμενό της (Κόκκος, 1999).

Ακόμα μια αρχή της εκπαίδευσης ενηλίκων είναι η καλλιέργεια του κριτικού τρόπου σκέψης. Συναφώς, ο εκπαιδευτής θα πρέπει να γνωρίζει ότι οι γνώσεις που μεταδίδει δε θα γίνονται άκριτα δεκτές από τους ενήλικες, αλλά αντιθέτως θα εξετάζονται κριτικά και είτε θα γίνονται αποδεκτές, είτε θα απορρίπτονται (Κόκκος, 1999).

Τέλος, αρχή που διέπει την εκπαίδευση ενηλίκων είναι η αμφίδρομη σχέση μεταξύ των εκπαιδευτών και των εκπαιδευόμενων. Ουσιαστικά, υποστηρίζεται ότι από την στιγμή που ο εκπαιδευτής και οι εκπαιδευόμενοι αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, τα οφέλη της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αμφότερα τα δυο μέρη αποκομίζουν οφέλη από την εκπαιδευτική διαδικασία (Κόκκος, 1999).

2.2 Τα χαρακτηριστικά του ενήλικα εκπαιδευόμενου

Εύλογο είναι ότι, κάθε ενήλικας εκπαιδευόμενος έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά, τα οποία καθορίζονται από την προσωπικότητά του, τις στάσεις, αλλά και την ηλικία του. Επίσης, ο ενήλικας εκπαιδευόμενος διαφέρει, όσον αφορά στα χαρακτηριστικά του, σε σχέση με τον ανήλικο εκπαιδευόμενο (Abdullahetal, 2009).

Χρήσιμο είναι, στο σημείο αυτό, να γίνει μια ανασκόπηση σχετικά με τα γενικά χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων, που ομοίως θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία σχεδιασμού των εκπαιδευτικών προγραμμάτων (Κόκκος, 1999).

Ένα βασικό χαρακτηριστικό του ενήλικα εκπαιδευόμενου είναι η ανεπτυγμένη αυτό- αντίληψη, δηλαδή το γεγονός ότι γνωρίζει ποιος είναι και

ποιες είναι οι ικανότητές του και συνεπώς επιθυμεί να λαμβάνει μόνος τις αποφάσεις που τον αφορούν (Abdullahetal, 2009).

Ακολούθως, ένα χαρακτηριστικό είναι η ολοκληρωμένη προσωπικότητα, που έχει διαμορφωθεί ήδη από τα παιδικά του χρόνια, από τις εμπειρίες και τα βιώματά του. Μάλιστα, υποστηρίζεται ότι ο ενήλικας έχει ήδη κατακτήσει συγκεκριμένες γνώσεις, μέσα από τις εμπειρίες και τα βιώματά του και για αυτό το λόγο ο εκπαιδευτής θα πρέπει να γνωρίζει το περιεχόμενο των γνώσεων αυτών, ώστε να τις εξελίξει ανάλογα (Abdullahetal, 2009) .

Ένα ακόμα βασικό χαρακτηριστικό είναι ότι ο ενήλικας εκπαιδευόμενος θέλει να αποκτήσει γνώσεις για κάτι που θα του χρησιμεύσει στην καθημερινότητά του. Αντίθετα, φαίνεται να μην ενδιαφέρεται ιδιαίτερα να μάθει και να κατανοήσει θεωρητικές έννοιες, οι οποίες δεν έχουν αντίκρισμα στην καθημερινή του ζωή. Βέβαια, το παραπάνω σαφώς και δεν είναι απόλυτο, αφού ορισμένοι ενήλικες επιθυμούν να διευρύνουν τους πνευματικούς τους ορίζοντες , χωρίς να συνδέουν τη γνώση με την πρακτική εμπειρία (Abdullahetal, 2009).

Τέλος, χαρακτηριστικό του ενήλικα εκπαιδευόμενου είναι ο προσανατολισμός στους στόχους που έχει θέσει, γεγονός που επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την απόφασή του να ολοκληρώσει ή αντίθετα να εγκαταλείψει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Ειδικότερα, σε περίπτωση που ο ενήλικας διαπιστώσει ότι οι στόχοι του προγράμματος ταυτίζονται με τους στόχους που εκείνος έχει θέσει, συμμετέχει σε αυτό, μέχρι να ολοκληρωθεί. Αντίθετα, σε περίπτωση που δεν υπάρχει ταύτιση μεταξύ των στόχων του προγράμματος και των προσωπικών στόχων, είτε δεν το επιλέγει είτε αποχωρεί πριν την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Abdullahetal, 2009).

2.3 Προτρεπτικοί και αποτρεπτικοί παράγοντες στην εκπαίδευση ενηλίκων

Η απόφαση ενός ενήλικα να συμμετέχει σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα ώστε να διευρύνει τις γνώσεις και να αναπτύξει τις δεξιότητές του, δεν λαμβάνεται εύκολα. Αντίθετα, υπάρχουν ορισμένοι προτρεπτικοί και ορισμένοι αποτρεπτικοί παράγοντες, που ωθούν ή απωθούν αντίστοιχα τον ενήλικα προς αυτή την κατεύθυνση.

Ξεκινώντας με τους *προτρεπτικούς παράγοντες*, έχουν διερευνηθεί συστηματικά ήδη από τη δεκαετία του 1960 και συγκεκριμένα από τον Houle (1961), ο οποίος αναγνώρισε τρεις τύπους ενηλίκων εκπαιδευόμενων: εκείνους που είναι προσανατολισμένοι στους στόχους, εκείνους που προσανατολίζονται στη δράση και τέλος εκείνους που είναι προσανατολισμένοι στη μάθηση. Βάσει της παραπάνω κατηγοριοποίησης προκύπτει ότι οι τρεις πιο ισχυροί προτρεπτικοί παράγοντες για την συμμετοχή του ενήλικα σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι οι προσωπικοί στόχοι, η ανάληψη δράσης και η διεύρυνση των ακαδημαϊκών γνώσεων αντίστοιχα (Houle, 1961).

Επιπρόσθετα, μελέτη σχετικά με τους προτρεπτικούς παράγοντες για την εκπαίδευση ενηλίκων πραγματοποίησε και η Cross (1981), η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο σημαντικότερος παράγοντας προς αυτή την κατεύθυνση είναι το μορφωτικό επίπεδο των ενηλίκων. Όπως υποστήριξε χαρακτηριστικά: «η μάθηση είναι εθιστική, όσο περισσότερη εκπαίδευση έχουν οι άνθρωποι, τόσο περισσότερη επιθυμούν» (Cross, 1981: 55). Ουσιαστικά, λοιπόν, ο άνθρωπος βιώνει την εσωτερική ανάγκη για διεύρυνση των γνώσεών του, μια ανάγκη που γίνεται πιο έντονη όταν, μέσα από την συμμετοχή του στην εκπαιδευτική διαδικασία, συνειδητοποιήσει τα ιδιαίτερα οφέλη της μάθησης (Cross, 1981).

Επιπρόσθετα, σε σχετική μελέτη που πραγματοποιήθηκε από τον Καραλή (2013) διερευνήθηκαν μεταξύ των άλλων οι προτρεπτικοί παράγοντες που ωθούν τους ενήλικες να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Από τις απαντήσεις των ερωτώμενων προέκυψε ότι οι σημαντικότεροι παράγοντες είναι η εργασία και συγκεκριμένα η μεγιστοποίηση της απόδοσης, η ελαχιστοποίηση του κινδύνου απόλυσης καθώς και η διεκδίκηση μιας ανώτερης θέσης ή μιας άλλης εργασίας όπου θα επικρατούν καλύτερες συνθήκες.

Επίσης, ισχυρός προτρεπτικός παράγοντας είναι και ο οικονομικός, όπως δήλωσε το 16,9% των συμμετεχόντων στην έρευνα. Αντίθετα, λιγότερο σημαντικοί προτρεπτικοί παράγοντες, σύμφωνα με την έρευνα, είναι η διεύρυνση του κύκλου γνωριμιών, η απόκτηση της βεβαίωσης συμμετοχής και η επιθυμία να λειτουργήσουν ως πρότυπο για τα παιδιά τους (Καραλής, 2013).

Από την άλλη πλευρά, αναγνωρίζονται και *αποτρεπτικοί παράγοντες* αναφορικά με τη συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την τυπολογία της Cross (1981), αναγνωρίζονται τρεις κατηγορίες εμποδίων, που δεν επιτρέπουν στους ενήλικες να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Πρόκειται για τα καταστασιακά, τα θεσμικά και τα προδιαθετικά εμπόδια. Ειδικότερα:

- *καταστασιακά εμπόδια*: αφορούν τις συγκυριακές περιστάσεις που εμποδίζουν τον ενήλικα να συνεχίσει την εκπαίδευση του. Τέτοιες περιστάσεις ενδεχομένως να είναι η έλλειψη χρημάτων ή χρόνου, καθώς και η ευθύνη για τη φροντίδα του παιδιού.
- *θεσμικά εμπόδια*: πρόκειται για τα εμπόδια εκείνα που τίθενται από τους φορείς ή τους οργανισμούς που υλοποιούν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Προς αυτή την κατεύθυνση αναγνωρίζονται, για παράδειγμα, ο περιορισμένος αριθμός θέσεων, οι προϋποθέσεις εισαγωγής, το υψηλό κόστος του προγράμματος, οι ώρες διεξαγωγής καθώς και ο μικρός αριθμός προγραμμάτων που σχεδιάζονται για τους ενήλικες.
- τα *προδιαθετικά εμπόδια*: τα εμπόδια αυτά αφορούν τον ενήλικα και ειδικότερα τις στάσεις και τις απόψεις του όσον αφορά στην δια βίου μάθηση και στην εκπαιδευτική διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Cross (1981), ορισμένοι ενήλικες έχουν αναπτύξει μια αρνητική στάση για τη δια βίου μάθηση, θεωρώντας ότι είναι μεγάλοι σε ηλικία ώστε να μπορέσουν να διευρύνουν τις γνώσεις τους. Επίσης, υπάρχουν και ενήλικες που πιστεύουν ότι δεν πρόκειται να κερδίσουν κάτι ουσιώδες μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία και συνεπώς ότι δεν αξίζει να ασχοληθούν περαιτέρω (Cross, 1981).

Περαιτέρω, οι Rubenson&Desjardins (2013) , βασιζόμενοι στην τυπολογία των εμποδίων που πρότεινε η Cross, διεξήγαγαν έρευνα σχετικά με

τους αποτρεπτικούς παράγοντες στην εκπαίδευση ενηλίκων. Από την έρευνα προέκυψε ότι οι άνεργοι, οι γυναίκες νεαρής ηλικίας καθώς και οι όσοι εργάζονται για αρκετές ώρες την ημέρα αντιμετωπίζουν καταστασιακά εμπόδια. Ακολούθως, τα θεσμικά εμπόδια επηρεάζουν περισσότερο όσους ασκούν χειρωνακτικά επαγγέλματα καθώς και τους ανέργους, ενώ τα προδιαθετικά εμπόδια εμφανίζονται με μεγαλύτερη συχνότητα σε όσους κάνουν κάποια χειρωνακτική εργασία αλλά και σε εκείνους που έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο. Βάσει των αποτελεσμάτων της έρευνάς τους, μάλιστα, πρότειναν μια διαφορετική κατηγοριοποίηση των εμποδίων. Ως εκ τούτου, ανέπτυξαν το Μοντέλο της Περιορισμένης Δράσης, το οποίο επιχειρεί να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους οι ενήλικες δεν συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα (Rubenson&Desjardins, 2013).

Συμπερασματικά, στο δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας μελετήθηκε σε θεωρητικό επίπεδο η εκπαίδευση ενηλίκων και ειδικότερα οι αρχές που την διέπουν, τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων, καθώς και οι προτρεπτικοί και αποτρεπτικοί παράγοντες για τη συμμετοχή των ενηλίκων στα προγράμματα που έχουν σχεδιαστεί για εκείνους.

Από τη βιβλιογραφική επισκόπηση θα μπορούσε να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι ο εκπαιδευτής ενηλίκων θα πρέπει να δίνει ιδιαίτερη έμφαση τόσο στα χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων όσο και στις αρχές που διέπουν την εκπαίδευση ενηλίκων, κατά τη διαδικασία σχεδιασμού του εκπαιδευτικού προγράμματος. Το παραπάνω είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς με αυτό τον τρόπο θα μπορέσει αφενός να κινητοποιήσει τους ενήλικες ώστε να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και αφετέρου να τους προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης.

Κεφάλαιο 3: Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας

Μια από τις δομές που προσφέρουν τη δυνατότητα στους ενήλικες να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία, με σκοπό να ολοκληρώσουν τον υποχρεωτικό κύκλο σπουδών, είναι τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Ζαρίφης, 2003) που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας έρευνας.

Ως εκ τούτου, στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας, θα γίνει ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας. Πιο συγκεκριμένα, θα αναφερθεί το ιστορικό πλαίσιο δημιουργίας τους, η φιλοσοφία και οι αρχές που ακολουθούν, το πρόγραμμα σπουδών που εφαρμόζεται, τα κίνητρα που ωθούν τους ενήλικες να εγγραφούν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, καθώς και η ικανοποίησή τους από τη συμμετοχή στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.

3.1 Ιστορικό πλαίσιο δημιουργίας των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας

Η πρόταση για ίδρυση του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας διατυπώθηκε για πρώτη φορά στη Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, το 1995. Στο συγκεκριμένο κείμενο, αναφέρονται οι βασικοί στόχοι που εκπληρώνονται με τη λειτουργία του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας. Ειδικότερα:

1. Η ενθάρρυνση των ενηλίκων ώστε να κατακτήσουν νέες γνώσεις.
2. Η σύμπραξη σχολείου και επιχειρήσεων.
3. Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.
4. Η επαρκής γνώση των τριών γλωσσών που ομιλούνται σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
5. Η επένδυση στην εκπαίδευση υψηλής ποιότητας (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1995).

Ουσιαστικά, λοιπόν, στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αναφέρεται στη Λευκή Βίβλο, είναι να βοηθήσει τους πολίτες που για οποιοδήποτε λόγο δεν κατόρθωσαν να ολοκληρώσουν την υποχρεωτική εκπαίδευση και συνεπώς δυσκολεύονται να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Για το λόγο αυτό, οραματίστηκαν τη δημιουργία ενός σχολείου που διαφέρει ριζικά από το τυπικό και προσφέρει μια αληθινή δεύτερη ευκαιρία στους

εκπαιδευομένους του, ώστε να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας τους, αποκτώντας τα απαραίτητα γνωστικά εφόδια (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1995).

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη Λευκή Βίβλο, τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας θα πρέπει να λειτουργούν σε παρακμιακές περιοχές των πόλεων και των περιχώρων τους, όπου οι νέοι δεν έχουν καταφέρει να ολοκληρώσουν την βασική εκπαίδευση και συνεπώς αντιμετωπίζουν διάφορα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. Κατ' αυτό τον τρόπο, οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι θα μπορέσουν να αποκτήσουν πρόσβαση στη γνώση, ενώ ταυτόχρονα τα σχολεία αυτά θα καταστούν τόποι εκπαιδευτικής συνάντησης για όλη τη κοινότητα (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1995).

Όσον αφορά στα βασικά χαρακτηριστικά των νέων που θα μπορούν να εγγραφούν στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, σύμφωνα με τη Λευκή Βίβλο, είναι τα ακόλουθα:

1. Έχουν ξεπεράσει το όριο ηλικίας της υποχρεωτικής εκπαίδευσης
2. Δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση
3. Δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, ούτε και τα τυπικά προσόντα ώστε να παρακολουθήσουν τα κανονικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ή να προσληφθούν σε μια δουλειά με την προοπτική διατήρησης της
4. Έχουν συνήθως αρνητικές εμπειρίες από το σχολείο
5. Διατρέχουν τον κίνδυνο της περιθωριοποίησης και του κοινωνικού αποκλεισμού.
6. Υπολείπονται επαγγελματικής εκπαίδευσης,
7. Δεν έχουν κίνητρα αλλά αντιθέτως έχουν προκαταλήψεις για την εκπαίδευση και τη χρησιμότητά της.
8. Βρίσκονται σε ευαίσθητη ψυχολογική κατάσταση,
9. Αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα και βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας
10. Αντιμετωπίζουν προβλήματα στέγασης,
11. Προέρχονται από προβληματικές οικογένειες,
12. Σχετίζονται με την εγκληματικότητα, με ναρκωτικά ή και με κακοποίηση προερχόμενη από αλκοολισμό (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1995).

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι αμέσως μετά από τη δημοσίευση του προγράμματος-σχεδίου στη Λευκή Βίβλο, αρκετές ήταν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές που εκδήλωσαν σχετικό ενδιαφέρον ώστε να ιδρύσουν Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Έτσι, από 1997 έως το 2000 ξεκίνησαν να λειτουργούν 13 πιλοτικά Σ.Δ.Ε. σε δεκατρείς πόλεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, το 1999 ιδρύθηκε ένας Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος πόλεων στις όποιες λειτουργούν Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας. Στόχος του Συνδέσμου αυτού είναι να ανταλλάσουν οι πόλεις μεταξύ τους τις εμπειρίες τους από τη λειτουργία του σχολείου, αλλά και να συνεργάζονται ώστε να προωθηθεί περαιτέρω ο θεσμός του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας (Μαγκόπουλος, 2011).

3.2 Η φιλοσοφία και οι αρχές των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας

Όπως διαπιστώθηκε και από το προηγούμενο κεφάλαιο, ο βασικός στόχος των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας είναι να προωθήσουν την απασχόληση και την κοινωνική προσαρμογή των νέων ανθρώπων που είναι ανειδίκευτοι, εκείνων δηλαδή που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και δεν έχουν τα προσόντα και τις δεξιότητες που απαιτούνται ώστε να μπορέσουν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας (Ζαρίφης, 2003).

Επίσης, η λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας γίνεται στα πλαίσια της ενεργοποίησης της τοπικής αυτοδιοίκησης, όσον αφορά σε ζητήματα κοινωνικής προσφοράς στους νέους και στους ανθρώπους που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες. Για το λόγο αυτό, άλλωστε, προτεραιότητα δίνεται στις περιοχές εκείνες που αντιμετωπίζουν σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, καθώς και στην κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των ευάλωτων ομάδων που δεν έχουν ολοκληρώσει τη βασική τους εκπαίδευση. Με αυτό τον τρόπο επιχειρούν να τους επανεντάξουν στην κοινωνική και οικονομικά ενεργή ζωή, προσφέροντας τους ένα ευρύ φάσμα ευκαιριών που θα μπορέσει να εξυπηρετήσει τις ιδιαίτερες ανάγκες κατάρτισης τους (Ζαρίφης, 2003).

Συναφώς, τρεις είναι οι βασικές αρχές που διέπουν το πρόγραμμα που εφαρμόζεται στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Ζαρίφης, 2003):

1. Η ευελιξία των μέσων που αξιοποιούνται για την επίτευξη του βασικού στόχου, δηλαδή την καλλιέργεια των γνώσεων. Τα μέσα αυτά θα πρέπει να

προσαρμόζονται στις ανάγκες, στις προσδοκίες και στις δεξιότητες του εκπαιδευόμενου, ώστε ο τελευταίος να ενθαρρύνεται στην προσπάθειά του.

2. Η συνολική και όχι η αποσπασματική προσέγγιση των αναγκών των εκπαιδευομένων. Κάτι τέτοιο πρακτικά σημαίνει πως το σχολείο θα πρέπει να βοηθήσει τους ενήλικες να αντιμετωπίσουν και όποιου είδους δυσκολίες ανακύψουν, όπως για παράδειγμα στους τομείς της υγείας, της οικογένειας και του εργασιακού χώρου.

3. Η ύπαρξη κατάλληλα καταρτισμένου εκπαιδευτικού προσωπικού, ούτως ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν επιτυχώς στις ανάγκες και στις απαιτήσεις των ενήλικων εκπαιδευομένων (Ζαρίφης, 2003).

Όσον αφορά, περαιτέρω, στη φιλοσοφία που διέπει τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, συνοψίζεται στα ακόλουθα (Βεκρής&Χοντολίδου, 2010):

- Κοινωνική σύμπραξη όλων των φορέων για την υποστήριξη των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας. Τέτοιοι φορείς είναι για παράδειγμα η τοπική αυτοδιοίκηση, οι εκπαιδευτικοί φορείς αλλά και οι εθελοντικές οργανώσεις. Η συνεργασία τους είναι απαραίτητη ώστε τα σχολεία να λειτουργήσουν ομαλά και συναφώς να επωφεληθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό οι εκπαιδευόμενοι.
- Εφαρμογή της διαφοροποιημένης διδακτικής προσέγγισης και συμβουλευτικής υποστήριξης, η οποία θα εστιάζει στις ατομικές ανάγκες, στις επιθυμίες και στις ικανότητες του κάθε μαθητή.
- Σχεδιασμός ευέλικτων μαθημάτων, που θα έχουν ως στόχο να καλλιεργήσουν τις βασικές δεξιότητες των ενήλικων, συνδυάζοντας τυπικές, μη τυπικές και άτυπες μορφές μάθησης.
- Αξιοποίηση της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών ως βασικό εργαλείο μάθησης. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, τα πολυμέσα, το ηλεκτρονικό διαδίκτυο είναι μέσα η χρήση των οποίων θεωρείται απαραίτητη για την αγορά εργασίας.
- Ο τοπικός χαρακτήρας των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας. Ουσιαστικά, κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος λαμβάνεται υπόψη η κοινωνική πραγματικότητα που βιώνουν καθημερινά οι εκπαιδευόμενοι, καθώς και οι χώροι μέσα στους οποίους κινούνται (Βεκρής&Χοντολίδου, 2010).

3.3 Το πρόγραμμα σπουδών των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας

Χρήσιμο είναι να γίνει μια συνοπτική αναφορά στο πρόγραμμα σπουδών που έχει σχεδιαστεί από τους αρμόδιους φορείς σχετικά με τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας.

Πιο συγκεκριμένα, αξίζει καταρχήν να σημειωθεί ότι δεν εφαρμόζεται το ενιαίο πρόγραμμα σπουδών που ακολουθούν όλα τα σχολεία της Ελλάδος ανάλογα με τη βαθμίδα τους. Αντίθετα, το πρόγραμμα σε κάθε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας διαφέρει από τα υπόλοιπα, από την στιγμή που διαμορφώνεται βάσει των αναγκών, των εμπειριών και των δυνατοτήτων των εκπαιδευόμενων, καθώς και βάσει των ιδιομορφιών του τόπου όπου βρίσκονται, τις εμπειρίες και τις δυνατότητες τους (Βεκρής&Χοντολίδου, 2010).

Σε γενικές γραμμές πάντως αξίζει να σημειωθεί ότι το πρόγραμμα σπουδών των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας αποσκοπεί στην παροχή γνώσεων και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στάσεων αναφορικά με:

- α. Τη χρήση του γραπτού και προφορικού λόγου στην επικοινωνία
- β. Τη χρήση των αριθμών στην καθημερινή ζωή
- γ. Τη σύγχρονη τεχνολογία και ιδιαίτερα τον ηλεκτρονικό υπολογιστή
- δ. Τις φυσικές επιστήμες
- ε. Τη χρήση μιας ξένης γλώσσας, κατά προτίμηση της αγγλικής
- στ. Τις κοινωνικές επιστήμες
- ζ. Το φυσικό περιβάλλον
- η. Τον πολιτισμό
- θ. Τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εκπαιδευόμενων ως ενεργών πολιτών
- ι. Την επαγγελματική και εργασιακή ζωή
- ια. Τις προσωπικές επιλογές και τα ενδιαφέροντα, όπως είναι για παράδειγμα οι καλές τέχνες, η λογοτεχνία και η άθληση (Βεκρής&Χοντολίδου, 2010).

Περαιτέρω, αξίζει να σημειωθεί ότι το πρόγραμμα σπουδών στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας είναι ταχύρρυθμο και διαρκεί 18 μήνες, που διακρίνονται σε δύο εννεάμηνες περιόδους, δηλαδή δύο σχολικά έτη. Το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα καλύπτει 25 ώρες και είναι απογευματινό από Δευτέρα έως Παρασκευή, από τις 4.30 ή 5.00 έως τις 8.30 ή 9.00. Όταν ο εκπαιδευόμενος ολοκληρώσει επιτυχώς την διετή φοίτησή του, λαμβάνει

πιστοποίηση, που αντιστοιχεί στο απολυτήριο του Γυμνασίου (Βεκρής&Χοντολίδου, 2010).

Ακολούθως, θα πρέπει να αναφερθεί ότι κεντρικός άξονας του προγράμματος σπουδών των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας είναι η καλλιέργεια των βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων προκειμένου ο εκπαιδευόμενος να μπορέσει να ανταποκριθεί στις υφιστάμενες κοινωνικές και οικονομικές προτεραιότητες, καθώς και στις ανάγκες της αγοράς εργασίας (Τερεζάκη, 2012).

Για το λόγο αυτό, μάλιστα, υιοθετείται η αντίληψη των πολυγραμματισμών, ως βασική αρχή του προγράμματος σπουδών των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας. Ουσιαστικά, πιστεύεται ότι ο γραπτός και προφορικός λόγος είναι άμεσα συνυφασμένος με τον κοινωνικό χώρο στο πλαίσιο του οποίου αρθρώνεται και ως εκ τούτου οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να αναπτύσσουν γνώσεις και δεξιότητες οι οποίες θα βρίσκουν εφαρμογή στο χώρο αυτό (Βεκρής&Χοντολίδου, 2010).

Τέλος, αξ σημειωθεί ότι το ωρολόγιο πρόγραμμα στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας συνδυάζει τις ακόλουθες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, οι οποίες είναι υποχρεωτικές για όλους τους εκπαιδευτικούς (Βεκρής&Χοντολίδου, 2010):

- Διδασκαλία στην τάξη
- Διαθεματική διδασκαλία
- Διδασκαλία με τη μέθοδο των projects
- Εργαστήρια

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει τα παρακάτω αντικείμενα:

- Ελληνική γλώσσα (3 ώρες την εβδομάδα)
- Μαθηματικά (3 ώρες την εβδομάδα)
- Πληροφορική (3 ώρες την εβδομάδα)
- Αγγλικά (3 ώρες την εβδομάδα)
- Κοινωνική εκπαίδευση (3 ώρες την εβδομάδα)
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση (2 ώρες την εβδομάδα)
- Πολιτισμική - Αισθητική αγωγή (1 ώρα την εβδομάδα)
- Στοιχεία Τεχνολογίας και Φυσικών επιστημών (2 ώρες την εβδομάδα)
- Προσανατολισμό-Συμβουλευτική σε θέματα επαγγελματικής σταδιοδρομίας (1 ώρα την εβδομάδα)

- Σύμβουλος Ψυχολόγος (1 ώρα την εβδομάδα)
- Εργαστήρια - διαθεματικά, projects (3 ώρες την εβδομάδα) (Βεκρής&Χοντολίδου, 2010).

Ακόμα, προβλέπεται ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων που αφορούν την ελεύθερη έκφραση των εκπαιδευομένων, μέσω των τεχνών και του αθλητισμού, αποσκοπώντας στην ποιοτική διαχείριση του ελεύθερου χρόνου του (Τερεζάκη, 2012).

Όσον αφορά, από την άλλη πλευρά, στη διδακτική μεθοδολογία που εφαρμόζεται στο ελληνικό Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, ας σημειωθεί ότι ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους εκπαιδευομένους, οι οποίοι αναγνωρίζουν ότι είναι υπεύθυνοι για τη μάθηση τους, αφού καλούνται να αξιοποιήσουν και να προωθήσουν το συνολικό προσωπικό και πολιτισμικό κεφάλαιο τους. Ουσιαστικά, οι εκπαιδευτικοί στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας αναγνωρίζουν ότι οι ενήλικες μαθητές θα πρέπει να συνδέσουν όσα μαθαίνουν σε θεωρητικό επίπεδο, με τις εμπειρίες και με τις αξίες τους, βάσει των αρχών της βιωματικής μάθησης. Επίσης, οι εκπαιδευτικοί στα πλαίσια της διδασκαλίας τους προσπαθούν να κινητοποιήσουν τους εκπαιδευόμενους ώστε εκείνοι να αναπτύξουν πρωτοβουλίες και να καθοδηγούν τη μάθηση τους. Το παραπάνω είναι ιδιαίτερα σημαντικό, αφού με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουν να αναπτύξουν δεξιότητες κατανόησης, αιτιολόγησης και κριτικής σκέψης, καθώς και μεταγνωστικές στρατηγικές, ούτως ώστε να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις γνώσεις τους (Βεκρής&Χοντολίδου, 2010).

Τέλος, η αντιμετώπιση του προγράμματος των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας ως πράξη και όχι ως εννοιολογική σύλληψη συνεπάγεται τη μεταφορά του βάρους από τη διδασκαλία στη μάθηση και την ανακάλυψη, τόσο των εκπαιδευομένων όσο και των εκπαιδευτικών τους. Βάσει της παραπάνω παιδαγωγικής αρχής, η πλέον αποτελεσματική μέθοδος που αξιοποιείται συχνά στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας είναι η μέθοδος project. Πρόκειται για μια διδακτική μέθοδο ιδιαίτερα προσφιλή και αποτελεσματική για τους ενήλικους, καθώς προϋποθέτει την ανάληψη πρωτοβουλιών εκ μέρους τους, την αποκαλυπτική μάθηση, την ομαδική εργασία, την εξατομίκευση της διδασκαλίας, τη συνέχεια της εργασίας σε περισσότερη από μια σχολική ώρα,

την τελική της παρουσίας και τέλος την αλλαγή του ρόλου του εκπαιδευτή από κύριο καθοδηγητή σε συντονιστή και εμπυχωτή της εργασίας (Τερεζάκη, 2012).

3.4 Τα κίνητρα των ενηλίκων για να εγγραφούν σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας

Όπως διαπιστώθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, πολλοί είναι οι παράγοντες εκείνοι που κινητοποιούν τους ενηλίκους ώστε να συμμετέχουν σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Στο υποκεφάλαιο αυτό, θα γίνει αναφορά σε έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί στην ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία, σχετικά με τα κίνητρα που ωθούν τους ενήλικες ώστε να εγγραφούν σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας.

Πιο συγκεκριμένα, οι Arico&Lasselle (2010), διεξήγαγαν μια έρευνα σε δύο Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας στη Γαλλία, στη Μασσαλία και τη Νανσύ αντίστοιχα, έχοντας ως στόχο να διερευνήσουν τις προσδοκίες των εκπαιδευομένων τους σχετικά με την αγορά εργασίας. Από την έρευνα προέκυψε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα, θεωρούν ότι η φοίτησή τους σε ένα τέτοιο σχολείο θα διευκολύνει την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας, ενώ πολλοί ήταν και οι συμμετέχοντες που δήλωσαν ότι θα αποκτήσουν πρακτική εκπαίδευση και πιθανόν ένα συμβόλαιο για δουλειά ή για μαθητεία. Ακόμα, ένα σημαντικό ποσοστό δήλωσε ότι θέλησε να συμμετάσχει σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας προκειμένου να αποκτήσει αυτοπεποίθηση. Τέλος, είναι ενδιαφέρον το γεγονός ότι οι γυναίκες εκπαιδευόμενες είχαν μια πιο σταθερά διαμορφωμένη αντίληψη του σχολείου ως του μέρους που θα μπορούσαν να αποκτήσουν δεξιότητες και γενικότερα μια πιο θετική στάση όσον αφορά το ρόλο του, τους σκοπούς και τους στόχους του (Arico&Lasselle, 2010).

Περνώντας στην ελληνόγλωσση βιβλιογραφία, χρήσιμο είναι να παρουσιαστεί η έρευνα της PublicIssue για το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, με θέμα «Έρευνα Κοινής Γνώμης επί ζητημάτων Δια Βίου Μάθησης», που πραγματοποιήθηκε το 2011. Ως σημαντικότερα κίνητρα για την εγγραφή στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, αναφέρθηκαν η επαγγελματική αποκατάσταση και η ανέλιξη, η καλλιέργεια των γενικών γνώσεων, καθώς και η προσωπική ευχαρίστηση (PublicIssue, 2011).

Ομοίως, ο Ανανιάδης (2007) ερεύνησε τις αντιλήψεις των εκπαιδευομένων στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, εστιάζοντας μεταξύ των άλλων και στα κίνητρα που τους ωθούν ώστε να εγγραφούν στα σχολεία αυτά. Από την έρευνα προέκυψε ότι τα κίνητρα αυτά ήταν η απόκτηση τίτλου βασικής εκπαίδευσης για την εύρεση εργασίας ή για την βελτίωση της εργασιακής σχέσης, η επιθυμία για μια δεύτερη ευκαιρία στη ζωή τους όσον αφορά τη μόρφωση και η υιοθέτηση ενός πιο ενεργητικού ρόλου στη ζωή, μέσα από την ανάληψη πρωτοβουλιών στο σχολείο, στην οικογένεια, στην εργασία (Ανανιάδης, 2007).

Επιπρόσθετα, ο Κωνσταντίνου (2016) εξέτασε τα κίνητρα συμμετοχής των εκπαιδευομένων στα ΣΔΕ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Τα ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι αυτά εντοπίζονται κυρίως στο ενδιαφέρον για μάθηση, στην επαγγελματική εξέλιξη, στη βελτίωση της επικοινωνιακής ικανότητας και στην προετοιμασία για εκπαιδευτικούς λόγους. Επίσης, άλλα κίνητρα ήταν η ανάπτυξη των κοινωνικών επαφών, η βελτίωση των οικογενειακών σχέσεων, καθώς και τα κοινωνικά ερεθίσματα (Κωνσταντίνου, 2016).

Περαιτέρω, η Μαυρογιαννάκου (2018) μελετώντας τα κίνητρα-προσδοκίες των εκπαιδευομένων των ΣΔΕ Δυτικής Μακεδονίας κατέληξε σε ανάλογα συμπεράσματα, όπως οι παραπάνω έρευνες, με κεντρικό κίνητρο την απόκτηση του απολυτηρίου Γυμνασίου και επιπλέον γνώσεων και δεξιοτήτων με απώτερο στόχο την εύρεση εργασίας ή την βελτίωση των απολαβών τους (Μαυρογιαννάκου, 2018).

Επίσης, στην έρευνα της Λανδρίση (2007) αναδεικνύεται η σημασία της ενίσχυσης του μορφωτικού τους κεφαλαίου ως βασικού κινήτρου φοίτησης (Λανδρίση, 2007).

Τέλος, στην έρευνα του Παπαδομανωλάκη (2017) σχετικά με τα κίνητρα και τα εμπόδια των εκπαιδευομένων προέκυψε ότι τα βασικότερα κίνητρα ήταν η επιθυμία για επαγγελματική αποκατάσταση, η απόκτηση τίτλου, ο εμπλουτισμός των γνώσεων με μηδενικό κόστος, η ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων και τέλος η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου (Παπαδομανωλάκης, 2017).

3.5 Ικανοποίηση των ενηλίκων από τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας

Πολλές είναι και οι έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί στην ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία σχετικά με την ικανοποίηση των ενηλίκων από τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας. Χρήσιμο είναι, στο υποκεφάλαιο αυτό, να παρατεθούν ορισμένες από τις έρευνες αυτές.

Πιο συγκεκριμένα, στην ξενόγλωσση βιβλιογραφία, οι Savelsbergetal (2017) παρουσίασαν τα ευρήματα μιας κοινής έρευνας αξιολόγησης σχετικά με τα αποτελέσματα μιας σειράς μεταρρυθμίσεων που είχε ξεκινήσει η τοπική κυβέρνηση της νότιας Αυστραλίας στον τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με τον τίτλο 'Δεξιότητες για Όλους'. Το πρόγραμμα αυτό απευθυνόταν σε συγκεκριμένες ομάδες που αντιμετώπιζαν εμπόδια στη συμμετοχή στη μάθηση και την εργασία, όπως όσους είχαν εγκαταλείψει νωρίς την εκπαίδευση, μακροχρόνια άνεργους, άτομα με θέματα γλώσσας, γραφής και ανάγνωσης και αριθμητικού γραμματισμού. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας όλοι οι συμμετέχοντες αναφέρθηκαν στις θετικές εμπειρίες που αποκόμισαν από το πρόγραμμα, οι οποίες αφορούσαν την απόκτηση πρακτικών δεξιοτήτων, την προσωπική ανάπτυξη, την κοινωνική υποστήριξη από τους συνομηλίκους / συνεκπαιδευόμενους και το καλό εκπαιδευτικό περιβάλλον (Savelsbergetal, 2017).

Περνώντας στην ελληνόγλωσση βιβλιογραφία, η Καλογήρου (2015) διερεύνησε την ατομική, κοινωνική, επαγγελματική και εκπαιδευτική πορεία των αποφοίτων των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας σε όλη τη χώρα, έπειτα από την αποφοίτησή τους, σε συνάρτηση με τα κίνητρα που τους ώθησαν να φοιτήσουν σε αυτά. Από τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψε ότι η συμμετοχή των ενηλίκων στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας τους ωφέλησε πρώτα στην κοινωνική τους πορεία, έπειτα στην εκπαιδευτική και τέλος στην επαγγελματική. Συνολικά, οι ερωτώμενοι συσχέτισαν θετικά τα κίνητρα φοίτησης με τη συμβολή της φοίτησης στην επίτευξή τους (Καλογήρου, 2015).

Τέλος, στην έρευνα της η Λανδρίση (2007) διαπίστωσε ότι η ευρύτερη μόρφωση και η εξοικείωση με διανοητικές πρακτικές συνεπάγεται την απόκτηση επαγγελματικών και κοινωνικών εφοδίων και εργαλείων που θα εξασφαλίσει στους εκπαιδευόμενους καλύτερες ευκαιρίες εργασίας και επικοινωνίας και γενικά μια δεύτερη ευκαιρία. Αυτά είναι, σύμφωνα με την

ερευνήτρια, τα βασικότερα οφέλη που αποκομίζουν οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι από την συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία (Λανδρίτση, 2007).

3.6 Προβλήματα που παρατηρούνται στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας

Τέλος, χρήσιμο είναι να γίνει μια συνοπτική αναφορά όσον αφορά στα προβλήματα που παρατηρούνται στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, όπως αυτά αποτυπώνοντας σε έρευνες της ελληνόγλωσσης και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας.

Πιο συγκεκριμένα, στην έρευνα της PublicIssue για το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, διαπιστώθηκε ότι τα προβλήματα κατηγοριοποιούνταν ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα, το φύλο, την προσωπική ή επαγγελματική κατάσταση και τη γεωγραφική περιοχή και αφορούσαν τους οικογενειακούς λόγους, δηλαδή την υποχρέωση για φύλαξη των παιδιών, καθώς και την απουσία προγραμμάτων σε κοντινή απόσταση, για τους κατοίκους των ημιαστικών ή των αγροτικών περιοχών (PublicIssue, 2011).

Ακολούθως, σε έρευνα που πραγματοποίησε το Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής της ΓΣΕΕ με τίτλο «Διαρροή από τις δομές της διά βίου εκπαίδευσης ενηλίκων-έρευνα για ένα αθέατο πρόβλημα» (Κουτούζης, 2013) εξετάστηκε το πολύ- παραγοντικό φαινόμενο της διαρροής από τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας. Τα βασικά εμπόδια που αντιμετώπιζαν οι εκπαιδευόμενοι ήταν η έλλειψη κινήτρων συμμετοχής, οι προσωπικές αντιλήψεις, τα πρακτικά προβλήματα και τέλος τα χαρακτηριστικά των προγραμμάτων, όταν δεν ανταποκρίνονταν στις ανάγκες των εκπαιδευόμενων (Κουτούζης, 2013).

Περαιτέρω, από την έρευνα της Καλογήρου (2015), διαπιστώθηκε ότι οι βασικότεροι λόγοι εγκατάλειψης ενός προγράμματος, δηλαδή τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι και παρεμποδίζουν τη φοίτησή τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας είναι οι επαγγελματικές υποχρεώσεις, η τοποθεσία, η διάρκεια και οι ώρες διεξαγωγής των μαθημάτων, οι οικογενειακοί ή οι προσωπικοί λόγοι και οι λόγοι υγείας, καθώς και το περιεχόμενο, τα μέσα και οι συνθήκες διεξαγωγής του προγράμματος (Καλογήρου, 2015).

Ακολούθως, στην έρευνα της Λανδρίτση (2007) οι εκπαιδευόμενοι διατύπωσαν τις απόψεις τους για τις αρνητικές πλευρές της φοίτησής τους στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας. Παρά το γεγονός ότι ένα μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων δήλωσε ότι δεν υπάρχουν αρνητικά στοιχεία-εμπόδια, εντούτοις ορισμένοι επεσήμαναν ως πρόβλημα το χώρο και το ωράριο της διδασκαλίας, την έλλειψη διαθέσιμου χρόνου και την κόπωσή τους λόγω παράλληλης εργασίας (Λανδρίτση, 2007).

Ακόμα, η Λάζου (2008), σε έρευνα που πραγματοποίησε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Πύργου, μελέτησε μεταξύ των άλλων τα εμπόδια στη μάθηση που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι και διαπίστωσε ότι αυτά είναι κατά κύριο λόγο καταστασιακά εμπόδια. Ειδικότερα, αναφέρθηκε ως πρόβλημα η κόπωση λόγω αυξημένων επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων αλλά και η συμπεριφορά ορισμένων μαθητών που αντιμετωπίζουν το σχολείο ως χώρο γνωριμιών και διασκέδασης, αποσπώντας έτσι την προσοχή άλλων εκπαιδευόμενων. Όσον αφορά στα εσωτερικά εμπόδια, παρατηρήθηκε άγχος για τις σχολικές υποχρεώσεις, καθώς και χαμηλή αυτοεκτίμηση που συνοδεύεται από το φόβο της γελοιοποίησης (Λάζου, 2008).

Τέλος, στην έρευνα του Παπαδομανωλάκη (2017), τα εμπόδια που καταγράφηκαν όσον αφορά στη φοίτηση στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας ήταν η μη επαρκής πληροφόρηση για το περιεχόμενο του προγράμματος, η έλλειψη χρόνου, η γεωγραφική απόσταση, καθώς και η ανάγκη για προσαρμοσμένο περιεχόμενο του προγράμματος ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών (Παπαδομανωλάκης, 2017).

Συμπερασματικά, στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας έγινε βιβλιογραφική ανασκόπηση σχετικά με το θεσμό των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, που δίνουν την δυνατότητα σε ενήλικες που δεν έχουν ολοκληρώσει την βασική εκπαίδευση, να λάβουν το σχετικό απολυτήριο και να εμπλουτίσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους.

Από τη βιβλιογραφική επισκόπηση εξήχθη το συμπέρασμα ότι τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας λειτουργούν με διαφορετικό τρόπο από ότι τα γενικά σχολεία, κάτι που είναι εύλογο, από τη στιγμή που οι ανάγκες των ενηλίκων, είναι διαφορετικές σε σχέση με τις αντίστοιχες των παιδιών. Τις ανάγκες αυτές, επιχειρεί να καλύψει το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.

3.7 Σύνδεση μεταξύ θεωρητικού και εμπειρικού μέρους της έρευνας

Τα τρία πρώτα κεφάλαια της εργασίας αποτέλεσαν το *θεωρητικό πλαίσιο* της έρευνας, που είναι άμεσα συνυφασμένο με το εμπειρικό μέρος, δηλαδή την έρευνα που θα υλοποιηθεί.

Πιο συγκεκριμένα, στο **πρώτο κεφάλαιο** μελετήθηκαν εν γένει οι έννοιες της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης και μεταξύ των άλλων τονίστηκε η χρησιμότητά τους. Από την βιβλιογραφική επισκόπηση προέκυψε ότι με τη δια βίου μάθηση, ο ενήλικας καταφέρνει να αναπτύξει τις γνώσεις, τις δεξιότητες, αλλά και γενικά την προσωπικότητά του και συνεπώς συμβάλει στην περαιτέρω εξέλιξη της κοινωνίας στην οποία εντάσσεται. Βάσει του παραπάνω γίνεται αντιληπτή, σε θεωρητικό επίπεδο, η χρησιμότητα των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, που λειτουργούν στα πλαίσια της δια βίου μάθησης. Μέσα από τη συμμετοχή τους στα σχολεία αυτά, οι ενήλικες θα αποκομίσουν πολλά οφέλη, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο.

Ακολούθως, στο **δεύτερο κεφάλαιο** μελετήθηκε ο θεσμός της εκπαίδευσης ενηλίκων, από την στιγμή που οι μαθητές που φοιτούν στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας είναι ενήλικες. Ως εκ τούτου, έγινε αναφορά στα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων, κάτι που ήταν ιδιαίτερα σημαντικό για τη διαδικασία ανάλυσης των συνεντεύξεων, αφού η ερευνήτρια θα μπορεί να κατανοήσει καλύτερα τον τρόπο σκέψης, τις πεποιθήσεις, αλλά και τα λεγόμενά τους και συνεπώς θα καταλήξει σε ορθά συμπεράσματα. Ακολούθως, μελετήθηκαν σε θεωρητικό επίπεδο οι προτρεπτικοί και οι αποτρεπτικοί παράγοντες για την συμμετοχή των ενηλίκων σε προγράμματα εκπαίδευσης. Αντίστοιχα, όπως θα αναφερθεί και στο επόμενο κεφάλαιο, δυο από τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν αφορούν τα κίνητρα αλλά και τα εμπόδια συμμετοχής των ενηλίκων στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας. Συνεπώς, θα μπορέσει να γίνει σύγκριση των θεωρητικών απόψεων, όπως αυτές παρατέθηκαν στο δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας, με τα ευρήματα της έρευνας που θα υλοποιηθεί.

Τέλος, στο **τρίτο κεφάλαιο** μελετήθηκε ο θεσμός των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, ενώ επίσης παρατέθηκαν εμπειρικές μελέτες από την ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία σχετικά με τα κίνητρα και τα εμπόδια φοίτησης στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, καθώς και σχετικά με το πόσο ικανοποιημένοι είναι οι μαθητευόμενοι σε αυτά. Συναφώς, όπως θα

αναφερθεί και παρακάτω, ένα από τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν αφορούν το αν ικανοποιούνται οι προσδοκίες που είχαν οι συμμετέχοντες στην έρευνα, όσον αφορά στη φοίτησή τους στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας. Ως εκ τούτου, τα αποτελέσματα των μελετών που παρατέθηκαν στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας, θα συγκριθούν με τα πορίσματα της παρούσας έρευνας, ώστε να διαπιστωθεί αν συμφωνούν ή αν διαφωνούν.

Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία της έρευνας

4.1 Η χρησιμότητα της έρευνας

Όπως διαπιστώθηκε από τα προηγούμενα κεφάλαια, η μάθηση δεν θα πρέπει να σταματάει έπειτα από την ολοκλήρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά να συνεχίζει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου. Μάλιστα, το παραπάνω καθίσταται αναγκαίο ιδιαίτερα κατά τη σημερινή εποχή, όπου η σύγχρονη αγορά εργασίας απαιτεί ολοένα και περισσότερα προσόντα και εφόδια από τους εργαζομένους. Συνεπώς, για την εξασφάλιση μιας καλής θέσης εργασίας και συνεπώς ενός καλού επιπέδου ζωής, είναι καλό ο ενήλικας να συνεχίζει να επιμορφώνεται, να ανανεώνει τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις του ή να αποκτά καινούριες .

Προς αυτή την κατεύθυνση λειτουργούν μεταξύ των άλλων και τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα σε ενήλικες ανεξαρτήτου ηλικίας, που δεν έχουν ολοκληρώσει τη βασική τους εκπαίδευση, να λάβουν το πτυχίο τους και να αναζητήσουν έτσι μια θέση στην αγορά εργασίας. Συνεπώς, η λειτουργία των σχολείων αυτών είναι ιδιαίτερα σημαντική για την βελτίωση του επιπέδου ζωής των πολιτών και συνεπώς του συνόλου της κοινωνίας.

Για το λόγο αυτό, είναι κρίσιμο να μελετηθούν όλες οι παράμετροι που σχετίζονται με την λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, ώστε να μπορέσει να γίνει ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός για την ορθή λειτουργία τους.

4.2 Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της έρευνας είναι να εξεταστούν παράμετροι που σχετίζονται με τη λειτουργία των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, εξετάζοντας την οπτική των εκπαιδευόμενων. Κατ' αυτό τον τρόπο, η έρευνα θα καταλήξει σε συμπεράσματα σχετικά με το αν και κατά πόσο τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας είναι αποτελεσματικά, ή αν αντίθετα θα πρέπει να γίνουν αλλαγές ώστε να βελτιωθεί η λειτουργία τους.

Βάσει των παραπάνω, τα ερευνητικά ερωτήματα που πρόκειται να απαντηθούν μετά την ολοκλήρωση της ερευνητικής διαδικασίας, είναι τα ακόλουθα:

1. Ποια είναι τα κίνητρα που ωθούν τους ενήλικες ώστε να φοιτήσουν σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας;
2. Ποια είναι τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι κατά τη φοίτησή τους στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας;
3. Σε ποιο βαθμό καλύπτονται οι προσδοκίες που είχαν οι εκπαιδευόμενοι σχετικά με τη φοίτησή τους στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας;

4.3 Το είδος της έρευνας

Η έρευνα που διεξάγεται στα πλαίσια της παρούσας εργασίας είναι ποιοτική. Σύμφωνα με τους Λιάργκοβα κ.α. (2018), μια ποιοτική έρευνα αποσκοπεί να συλλέξει δεδομένα που περιγράφουν έννοιες από τη ζωή των ατόμων. Έτσι, ο ερευνητής, που είναι ουσιαστικά το μέσο διεξαγωγής της έρευνας, διερευνά πτυχές του κοινωνικού συστήματος και απαντά σε ερωτήματα που αφορούν το «πώς» και το «γιατί» των κοινωνικών φαινομένων (Λιάργκοβας κ.α., 2018).

Περαιτέρω, ο Ιωσηφίδης (2006), παρατηρεί ότι στην ποιοτική έρευνα ο ερευνητής διερευνά τις αναπαραστάσεις, τις στάσεις, τις αντιλήψεις, καθώς και τα συμβολικά δεδομένα της συμπεριφοράς των ατόμων, αξιοποιώντας ένα μικρό σε αριθμό δείγμα, ώστε να μην παρεμποδίζεται η διαδικασία της ανάλυσης των δεδομένων (Ιωσηφίδης, 2006).

Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας διαδραματίζει ο ερευνητής, αφού θα πρέπει να καταγράψει τα γεγονότα, να τα συνδυάσει με ένα λογικό τρόπο και εν συνεχεία να τα αναλύσει με βάση την υπάρχουσα βιβλιογραφία, προκειμένου να καταλήξει σε ασφαλή συμπεράσματα. Εντούτοις, ο βασικός κίνδυνος που αναγνωρίζεται προς αυτή την κατεύθυνση είναι η εισχώρηση των κρίσεων και των απόψεων του ερευνητή κατά τη διαδικασία ανάλυσης των ποιοτικών δεδομένων, γεγονός που επηρεάζει την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων. Συνεπώς, παρότι γίνεται προσπάθεια για αντικειμενική έρευνα, πάντα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η υποκειμενικότητα του ερευνητή, αφού εκείνος, βάσει

των στάσεων και των απόψεων του, θα επιλέξει τι είναι σημαντικό να αναλυθεί (Λιάργκοβας κ.α., 2018).

4.4 Το εργαλείο της έρευνας

Το εργαλείο που αξιοποιήθηκε για την διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας είναι η ημιδομημένη συνέντευξη με τη χρήση μαγνητοφώνου, ώστε να καταγραφούν οι απαντήσεις των συμμετεχόντων.

Γενικότερα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ημιδομημένη συνέντευξη μοιάζει στη δομή της με το ερωτηματολόγιο, που χρησιμοποιείται στην ποσοτική έρευνα, ωστόσο η βασική διαφορά του είναι ότι δίνει τη δυνατότητα στον ερευνητή να αντλήσει περισσότερες πληροφορίες από τους συμμετέχοντες (Burnandetal, 2008).

Εν προκειμένω, η ημιδομημένη συνέντευξη θεωρήθηκε ότι είναι το πλέον κατάλληλο ερευνητικό εργαλείο, τόσο βάσει του σκοπού της παρούσας έρευνας, όσο και λόγω των πλεονεκτημάτων που έχει έναντι άλλων συναφών εργαλείων. Συγκεκριμένα, βασικά πλεονεκτήματα που λήφθηκαν υπόψη κατά την επιλογή του εργαλείου, είναι η δυνατότητα ανάπτυξης μιας φιλικής σχέσης μεταξύ των δυο μερών, η άμεση επαφή και επικοινωνία, η ευελιξία στον τρόπο παρουσίασης των ερωτήσεων και τέλος η βεβαιότητα ότι ο συμμετέχοντας έχει κατανοήσει πλήρως το περιεχόμενο των ερωτήσεων (Burnandetal, 2008).

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί ότι η ερευνήτρια ακολούθησε όλους τους κανόνες που διέπουν την κατασκευή του οδηγού συνέντευξης, ώστε να διασφαλίσει ότι το εργαλείο – και συνεπώς τα αποτελέσματα στα οποία θα καταλήξει- είναι αξιόπιστα. Ειδικότερα, έλαβε υπόψη το σκοπό και τα ερευνητικά ερωτήματα ώστε βάσει αυτών να καθορίσει τους θεματικούς άξονες και κατόπιν να σχεδιάσει τον οδηγό της ημιδομημένης συνέντευξης. Περαιτέρω, οι ερωτήσεις διατυπώθηκαν με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι κατανοητές από τους συμμετέχοντες, ενώ δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στον αριθμό των ερωτήσεων, δηλαδή να μην είναι πολλές, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος να κουραστούν οι συμμετέχοντες και να δώσουν βεβιασμένες απαντήσεις. Τέλος, διευκρινίζεται ότι οι ερωτήσεις είναι διατυπωμένες κατά τέτοιο τρόπο ώστε να προάγουν τη συζήτηση μεταξύ των δυο μερών και συνεπώς να βοηθούν στην πληρέστερη ανάλυση του θέματος (Burnandetal, 2008).

4.5 Το δείγμα της έρευνας

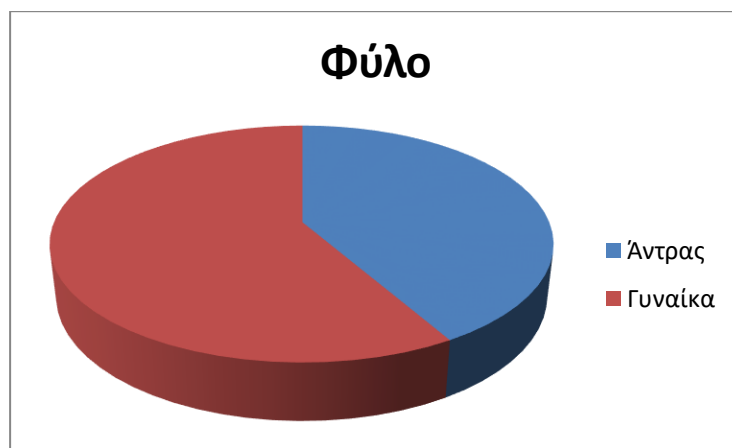
Βασικό στάδιο κατά τη διαδικασία σχεδιασμού μιας ποιοτικής έρευνας είναι ο προσδιορισμός του πληθυσμού και του δείγματος που θα συμμετέχει σε αυτή.

Συγκεκριμένα, ο πληθυσμός είναι η ευρύτερη ομάδα ανθρώπων που έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό ή εντάσσονται σε μια κατηγορία και σε αυτούς αναφέρεται η έρευνα. Εντούτοις, επειδή η συμμετοχή στην έρευνα του συνολικού πληθυσμού δεν είναι εφικτή, επιλέγεται ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα αυτής, ώστε στη συνέχεια να γίνει γενίκευση των αποτελεσμάτων στον πληθυσμό (Καραγεωργός, 2002).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο πληθυσμός της έρευνας είναι οι μαθητές που φοιτούν στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας σε όλη τη χώρα. Από την άλλη πλευρά, το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 12 μαθητές, που φοιτούν στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Άσσου-Λεχαίου.

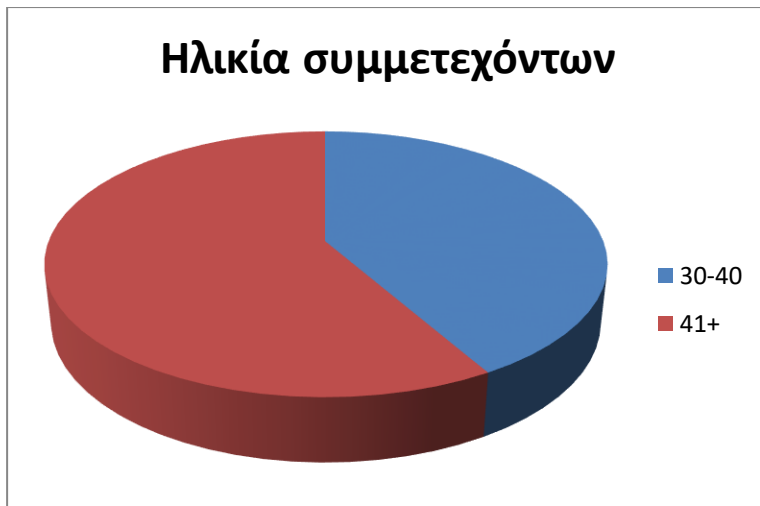
Όσον αφορά στα δημογραφικά στοιχεία του δείγματος, παρουσιάζονται εν συντομία παρακάτω:

Το φύλο των συμμετεχόντων: Στην έρευνα συμμετείχαν 7 γυναίκες και 5 άντρες.

Γράφημα 1: το φύλο των συμμετεχόντων

Η ηλικία των συμμετεχόντων: Οι ηλικιακές κατηγορίες που καθορίστηκαν είναι δυο. Πρόκειται για τους συμμετέχοντες, η ηλικία των οποίων κυμαίνεται από 30 έως 40 ετών (5 μαθητές) και εκείνοι που είναι 41 ετών και άνω (7 μαθητές).

Γράφημα 2: Ηλικία των συμμετεχόντων

Κύκλος σπουδών: Από το σύνολο των συμμετεχόντων, πέντε παρακολουθούσαν τον Α' κύκλο σπουδών, ενώ επτά παρακολουθούσαν τον Β' κύκλο σπουδών.

Γράφημα 3: Κύκλος σπουδών που παρακολουθούν οι συμμετέχοντες

Κεφάλαιο 5: Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας

Στο κεφάλαιο αυτό, θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της έρευνας, όπως αυτά προέκυψαν έπειτα από την απομαγνητοφώνηση των συνεντεύξεων. Ειδικότερα, θα αναλυθούν οι απαντήσεις που έδωσαν οι συμμετέχοντες στις ερωτήσεις, για κάθε έναν από τους τρεις άξονες που είχαν σχεδιαστεί: κίνητρα των εκπαιδευόμενων, εμπόδια των εκπαιδευόμενων, προσδοκίες των εκπαιδευόμενων.

1^{ος} άξονας : Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

Ερώτηση 1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

Οι απαντήσεις που έδωσαν οι συμμετέχοντες σε αυτή την ερώτηση, μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις ευρύτερες κατηγορίες: επαγγελματική αποκατάσταση, εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και προσωπικοί λόγοι.

Πιο συγκεκριμένα, 5 από τους 12 εκπαιδευόμενους ανέφεραν ότι αποφάσισαν να σπουδάσουν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας επειδή το απολυτήριο γυμνασίου θα τους βοηθούσε στην επαγγελματική τους αποκατάσταση. Το παρακάτω παράδειγμα είναι ενδεικτικό:

ΕΚΠ.4: *Ξεκίνησα για επαγγελματικούς λόγους, για να κάνω μια αναβάθμιση στο δίπλωμα της εργασίας μου. Είμαι χειριστής σε χρωματογραφικά μηχανήματα και έχουν αλλάξει οι νόμοι και χρειάζομαι το χαρτί αυτό.*

Ακολούθως, 3 από τους 12 εκπαιδευόμενους ανέφεραν ότι αποφάσισαν να φοιτήσουν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας προκειμένου να μάθουν να χειρίζονται σωστά την ελληνική γλώσσα. Χαρακτηριστικό είναι το ακόλουθο παράδειγμα:

ΕΚΠ.3: *Λοιπόν, εγώ επειδή είμαι και από άλλη χώρα ήθελα πάρα πολύ να μάθω την ελληνική γλώσσα. Να γράψω, γιατί να διαβάζω ξέρω, απλά να τη γράφω σωστά γιατί δεν ξέρω καθόλου. Αυτός ήταν ο σκοπός μου στην αρχή.*

Τέλος, 4 από τους 12 εκπαιδευόμενους ανέφεραν ότι ο λόγος για τον οποίο αποφάσισαν να σπουδάσουν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας επειδή στην ηλικία που έπρεπε, δεν είχαν καταφέρει για διάφορους λόγους να πάρουν το απολυτήριο γυμνασίου. Ενδεικτικά παρατίθεται το παρακάτω απόσπασμα:

ΕΚΠ.5: *Ο λόγος ήτανε ότι ήταν απωθημένο. Για τον άλφα, βήτα λόγο δεν μπόρεσα να συνεχίσω το γυμνάσιο στην παιδική μου ηλικία και πίεσα τον εαυτό μου, βρήκα τον κατάλληλο χρόνο ώστε να έρθω.*

Ερώτηση 2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

Σε αυτή την ερώτηση, οι απαντήσεις μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις κατηγορίες: στα περιστατικά που σχετίζονται με την οικογένεια, στα περιστατικά που σχετίζονται με την επαγγελματική αποκατάσταση και τέλος στα περιστατικά που σχετίζονται με τις προσωπικές επιθυμίες.

Ειδικότερα, 3 από τους 12 εκπαιδευόμενους απάντησαν ότι ως έναυσμα λειτούργησε το παιδί/τα παιδιά τους. Το παρακάτω παράδειγμα είναι ενδεικτικό:

ΕΚΠ.2: *Ναι, υπήρχε! Με κορόιδευε το παιδί μου.(χαχα-γέλιο) Με κορόιδευε τόσο πολύ. Δηλαδή, όταν πήγαμε να κάνουμε μαθήματα έλεγε: «Φύγε από εδώ, εσύ δεν ξέρεις, δεν είσαι από εδώ, δεν μπορείς να τα ξέρεις και με μείωνε με αυτόν τον τρόπο. Οπότε κι εγώ αποφάσισα να γραφτώ, για να μάθω να γράφω, να διαβάζω, ναααα.. έχω ακούσει ότι γίνονται τόσα πολλά εδώ με τους καθηγητές που είναι όλοι σπουδασμένοι, έχουνε πτυχία και αυτό ήτανε. Μια απόφαση τέτοια.*

Επιπρόσθετα, 3 από το σύνολο των 12 εκπαιδευόμενων, ανέφεραν ότι έναυσμα για την απόφασή τους να γραφτούν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ήταν οι προσωπικές τους επιθυμίες. Χαρακτηριστικό είναι το ακόλουθο παράδειγμα:

ΕΚΠ.3: *Στην αρχή πήγαμε να καταθέσουμε για διαβατήρια εδώ και εκεί έμαθα για το σχολείο, αλλά ήταν πριν πολλά χρόνια και δεν μπόρεσα τότε λόγω παιδιού και αυτά. Τώρα που ήμουν λίγο πιο ελεύθερη το αποφάσισα να έρθω.*

Τέλος, 4 από τους 12 εκπαιδευόμενους απάντησαν ότι ως έναυσμα για να γραφτούν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας λειτούργησε περιστατικό που σχετίζεται με την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Για παράδειγμα:

ΕΚΠ.4: *Κάποιοι οικονομικοί λόγοι, έχανα κάποια λεφτά λόγω ότι δεν είχα εκείνο το δίπλωμα και μία μεγάλη θέση σε, μία καλή θέση μάλλον σε μία μεγάλη εταιρεία σαν χειριστής.*

Ερώτηση 3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

Στην ερώτηση αυτή, 10 από τους 12 εκπαιδευόμενους έδωσαν θετική απάντηση, ανέφεραν δηλαδή ότι η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή τους στο σχολείο. Το παρακάτω παράδειγμα είναι ενδεικτικό:

ΕΚΠ.12: *Ξεκάθαρα, λόγω της δουλειάς, διαφορετικά δεν θα ερχόμουνα. Έχω πέντε παιδιά και έρχομαι κι από μακριά. Ξεκάθαρα είναι για την επαγγελματική αποκατάσταση!*

Αντίθετα, 2 από τους 12 εκπαιδευόμενους ανέφεραν ότι η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης δεν λειτούργησε ως κίνητρο για να λάβουν την απόφαση να εγγραφούν. Για παράδειγμα:

ΕΚΠ.11: *Όχι, γιατί δεν εργάζομαι και στη Ρουμανία έχω σπουδάσει. Έχω σπουδάσει νοσηλεύτρια. Ο σκοπός ήταν να βελτιώσω την γλώσσα. Ο μεγάλος σκοπός!*

Ερώτηση 4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

Σε αυτή την ερώτηση 8 από το σύνολο των 12 εκπαιδευόμενων απάντησαν ότι η ενδεχόμενη βελτίωση του εισοδήματος λειτούργησε ως κίνητρο για να αποφασίσουν να εγγραφούν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Ενδεικτικό είναι το παρακάτω παράδειγμα:

ΕΚΠ.4:*Ναι, φυσικά σαν γονιός κοιτάω να έχω καλύτερο εισόδημα, ώστε να μπορώ να ανταπεξέλθω καλύτερα στις οικογενειακές μου υποχρεώσεις.*

Αντίθετα, 4 από τους 12 εκπαιδευόμενους ανέφεραν ότι δεν λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή τους στο σχολείο, η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος. Ενδεικτικό παράδειγμα είναι το ακόλουθο:

ΕΚΠ.5:*Δεν έπαιξε σημαντικό ρόλο! Όχι! Δεν έπαιξε μεγάλο ρόλο! Ο σκοπός είναι να βρω το κατάλληλο χρόνο, ώστε να μπορώ να έρθω να παρακολουθήσω τα μαθήματα.*

Ερώτηση 5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

Σε αυτή την ερώτηση 11 από τους 12 εκπαιδευόμενους ανέφεραν ότι ήθελαν να καλλιεργήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους και για αυτό το λόγο πήραν την απόφαση να φοιτήσουν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Το παρακάτω παράδειγμα είναι ενδεικτικό:

ΕΚΠ.10:*Ναι, αυτό ναι. Σίγουρα αυτό! Είμαι άνθρωπος που όσο ζεις μαθαίνεις και ότι μαθαίνεις πάντα είναι καλό. Και από αυτά που μαθαίνεις σου μένουνε*

κάποια πράγματα, είτε αυτό είναι σχολείο, είτε είναι η ζωή, είτε είναι οτιδήποτε και σπουδάσεις ή μελετήσεις.

Παρόλα αυτά, 1 από τους 12 εκπαιδευόμενους ανέφερε ότι η καλλιέργεια των γνώσεων και των δεξιοτήτων δεν ήταν το αρχικό του κίνητρο για εγγραφή στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Ειδικότερα, ανέφερε:

ΕΚΠ.12:*Στην αρχή όχι! Όταν ήρθα εδώ και είδα το κλίμα και όλα αυτά που μαθαίνουνε με βοήθησε ακόμα πιο πολύ, γιατί είναι λίγο δύσκολο το ότι έρχομαι από μακριά. Αλλά όταν είδα τον τρόπο λειτουργίας του σχολείου, με τραβάει ακόμα πιο πολύ να έρχομαι όσο περισσότερο. Μαθαίνουμε πράγματα και είναι σημαντικό.*

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

Ερώτηση 6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

Σε αυτή την ερώτηση, 9 από τους 12 εκπαιδευόμενους απάντησαν ότι η διαδικασία της φοίτησης τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας γίνεται χωρίς εμπόδια. Για παράδειγμα:

ΕΚΠ.12:*Η διαδικασία κυλάει πολύ ομαλά. Η εκπαίδευση εδώ είναι πολύ εύκολη, σας είπα και πριν γιατί δεν έχει γραπτά και όλα αυτά. Παρόλα αυτά μου αρέσει πάρα πολύ όλα αυτά που μαθαίνουμε, συμμετέχω πολύ. Είναι ο χώρος και το κλίμα πάρα πολύ ευχάριστο.*

Από την άλλη πλευρά, 3 από τους 12 εκπαιδευόμενους ανέφεραν ότι συναντούν εμπόδια καταστασιακά, εμπόδια δηλαδή που σχετίζονται με την ηλικία, την ύπαρξη παιδιών και το επάγγελμά τους. Για παράδειγμα:

ΕΚΠ.1: *Υπάρχουν εμπόδια, όχι όμως από τους εκπαιδευόμενους. Εμπόδια της καθημερινότητάς μας, της οικογένειας, της δουλειάς, μπορεί να σε διώξει ο εργοδότης σου.*

Ερώτηση 7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

Στην ερώτηση αυτή, οι 11 από το σύνολο των 12 εκπαιδευόμενων εξέφρασαν την άποψη ότι το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, δεν αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή τους. Χαρακτηριστικό είναι το παρακάτω παράδειγμα:

ΕΚΠ.9: *Όχι, γιατί ότι μας δυσκολεύει είναι οι δάσκαλοι που μας εξηγούν. Οπότε έχουμε αυτή την ευκαιρία, μας λένε οι ίδιοι αν δεν κατάλαβες κάτι μας τα εξηγούν.*

Εντούτοις, 1 από τους 12 εκπαιδευόμενους ανέφερε ότι το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή του. Ειδικότερα:

ΕΚΠ.1: *Έμενα προσωπικά ναι, γιατί τα άφησα πάρα πολύ πίσω και βρίσκω αρκετή δυσκολία σε κάποια μαθήματα που ούτε καν δεν τα ήξερα. Δεν είχα γνώση καθόλου πάνω σε αυτά. Παρόλο αυτά δεν το βάζουμε κάτω και είμαστε εδώ κάθε μέρα.*

Ερώτηση 8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

Στη συγκεκριμένη ερώτηση, 10 από τους 12 εκπαιδευόμενους απάντησαν ότι οι οικογενειακές ή εργασιακές τους υποχρεώσεις δυσχεραίνουν τη φοίτησή τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Για παράδειγμα:

ΕΚΠ.7: *Ναι, γιατί έχουμε δύο μικρά παιδιά και είναι λίγο δύσκολα. Σηκώνομαι 5 η ώρα το πρωί και καταλήγω να γυρίζω σπίτι 8 η ώρα το βράδυ. Αλλά, είναι δύο χρόνια και μπορείς να κάνεις λίγο υπομονή και με λίγο θέληση.*

Εντούτοις, 2 από τους 12 εκπαιδευόμενους ανέφεραν ότι οι οικογενειακές οι ή εργασιακές τους υποχρεώσεις δεν δυσχεραίνουν τη φοίτησή τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Χαρακτηριστικό είναι το παρακάτω παράδειγμα:

ΕΚΠ.5: *Όχι, το κυριότερο είναι η δουλειά. Από τη στιγμή που τα έχω καταφέρει και έχω διεκπεραιώσει, όσον αφορά τις υποχρεώσεις μου απέναντι στη δουλειά και έχω βρει τον κατάλληλο χρόνο υπάρχει και η στήριξη η ανάλογη από την οικογένεια.*

Ερώτηση 9 : Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

Σε αυτή την ερώτηση, οι 11 από το σύνολο των 12 εκπαιδευόμενων ανέφερε ότι η σχέση που έχουν αναπτύξει με τους συμμαθητές τους δεν δυσχεραίνει τη φοίτησή τους. Χαρακτηριστικό είναι το παρακάτω παράδειγμα:

ΕΚΠ.2: *Είναι όλοι πάρα πολύ καλά παιδιά. Από την ζωή πραγματικά ο καθένας έχει τη δική του ιστορία. Το πιο ωραίο είναι ότι δεν έχουμε φάει bullying εδώ, γιατί στις δουλειές μας έχουμε φάει πολύ, εδώ όχι. Εδώ είμαστε όλοι ίσοι.*

Εντούτοις, 1 από τους 12 εκπαιδευόμενους σημείωσε ότι στην αρχή της φοίτησής του, η σχέση με τους συμμαθητές του λειτούργησε ως εμπόδιο, κάτι ωστόσο που με την πάροδο του χρόνου σταμάτησε να υφίσταται. Ειδικότερα:

ΕΚΠ.10: *Ε λίγο ναι, στην αρχή. Τώρα έχουν στρώσει τα πράγματα. Χα χα χα (γέλιο). Λίγο άλλης καταγωγής, άλλης νοοτροπίας που το σέβομαι και είναι πολύ σεβαστό, αλλά και από την άλλη και λίγο δύσκολο γιατί και λόγω ηλικίας πλέον δεν αντέχεις πολλά πολλά σ' αυτή την ηλικία όταν έχεις να κάνεις κάτι τέτοιο και*

συναντάς και κάτι που δε σου αρέσει. Αλλά με θέληση πάλι και επιμονή, τα καταφέρνεις, το προσπερνάς, ελίσσεσαι και το καταφέρνεις.

Ερώτηση 10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

Στην ερώτηση αυτή και οι 12 εκπαιδευόμενοι απάντησαν ότι τα εμπόδια που ενδεχομένως βιώνουν, είναι αντιμετωπίσιμα και συνεπώς δεν παρεμποδίζουν τη φοίτησή τους. Για παράδειγμα:

ΕΚΠ.9:*Μπορούν να αντιμετωπιστούν, μπορούν! Στη ζωή αν υπάρχει θέληση και κάποια βοήθεια, γιατί όταν έχεις οικογένεια αν δεν έχεις κάποια βοήθεια από την ίδια σου την οικογένεια δεν μπορείς. Αλλά επειδή εγώ από το σύζυγό μου, γιατί αποτελούμαστε από τέσσερα μέλη οπότε από εκείνον έχω την βοήθεια.*

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

Ερώτηση 11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

Οι απαντήσεις που έδωσαν οι συμμετέχοντες σε αυτή την ερώτηση, μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις ευρύτερες κατηγορίες: εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, η απόκτηση του απολυτηρίου του Γυμνασίου και η επαγγελματική αποκατάσταση.

Πιο συγκεκριμένα, 5 από τους 12 εκπαιδευόμενους απάντησαν ότι ο αρχικός στόχος που είχαν θέσει ήταν να μάθουν να χειρίζονται σωστά την ελληνική γλώσσα, τόσο στον προφορικό όσο και στο γραπτό λόγο. Το παρακάτω παράδειγμα είναι ενδεικτικό:

ΕΚΠ.11:*Να βελτιώσω, να βελτιώσω την ελληνική γλώσσα. Γιατί δεν αισθάνεσαι καλά όταν έχεις ένα επίπεδο και πας σε άλλη χώρα και είσαι πολύ κάτω. Δεν εκφράζεσαι καλά, δε σε καταλαβαίνουνε, δε μιλάς σωστά γραμματικά, δεν*

αισθάνεσαι καλά. Σε κοροϊδεύουνε και προσπαθείς να εκφραστείς στο επίπεδο που αισθάνεσαι καλά, όχι που είσαι.

Ακολούθως, 5 από τους 12 εκπαιδευόμενους απάντησαν ότι ο αρχικός τους στόχος ήταν να πάρουν απολυτήριο Γυμνασίου. Για παράδειγμα:

ΕΚΠ.8:*Ότι μπορέσω να μάθω καλύτερα και έπρεπε να το βγάλω το γυμνάσιο γιατί δεν το έβγαλα μικρός. Δεν είναι κάποιος συγκεκριμένος ο στόχος. Για το δίπλωμα σίγουρα.*

Τέλος, 2 από το σύνολο των 12 εκπαιδευόμενων απάντησαν ότι ο βασικός τους στόχος ήταν η επαγγελματική αποκατάσταση. Ενδεικτικά παρατίθεται το παρακάτω:

ΕΚΠ.4:*Δεν έχω μάθει να κρύβομαι πίσω από το δάχτυλό μου, το έχω πει και στους καθηγητές μου ότι ο πρώτος μου στόχος ήταν για την επαγγελματική μου κατάρτιση δηλαδή καθαρά ήρθα γι' αυτό το λόγο. Μετά όμως άλλαξα γνώμη! Αν μου επιτραπεί επαγγελματικά θα συνεχίσω μέχρι να τελειώσω και το λύκειο.*

Ερώτηση 12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

Στην ερώτηση αυτή, οι 11 από τους 12 εκπαιδευόμενους απάντησαν ότι έπειτα από την αποφοίτησή τους θα μπορέσουν να διεκδικήσουν μια θέση στην αγορά εργασίας. Ενδεικτικά παρατίθεται το παρακάτω απόσπασμα:

ΕΚΠ.8:*Πιστεύω ναι, πιο εύκολα, απ' ότι να έχεις τελειώσει το δημοτικό.*

Εντούτοις, 1 από τους 12 εκπαιδευόμενους απάντησε ότι ούτε το απολυτήριο γυμνασίου θα τον βοηθήσει να αποκατασταθεί επαγγελματικά. Συγκεκριμένα, ανέφερε:

ΕΚΠ.11:*Όχι, γιατί ζητάνε παραπάνω από γυμνάσιο, από πτυχίο γυμνασίου, δε νομίζω. Δηλαδή, 90% είμαι σίγουρη ότι δεν μπορώ.*

Ερώτηση 13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

Σε αυτή την ερώτηση, οι 11 από το σύνολο των 12 εκπαιδευόμενων απάντησαν ότι μετά την αποφοίτησή τους από το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, θα έχουν καταφέρει να αναπτύξουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους. Για παράδειγμα:

ΕΚΠ.2:Ναι, ναι φυσικά! Εδώ αυτή η εμπειρία της ζωής δεν ξεχνιέται και τα μαθαίνεις και τα θυμάσαι και δεν μπορείς να τα ξεχάσεις αυτά εδώ που έχεις ζήσει.

Εντούτοις, 1 από τους 12 εκπαιδευόμενους ανέφερε ότι ο στόχος της ανάπτυξης των γνώσεων και των δεξιοτήτων δε θα έχει επιτευχθεί πλήρως, μετά την αποφοίτηση από το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Συγκεκριμένα, ανέφερε:

ΕΚΠ.11:*Όχι, πλήρως. Εντάξει, επειδή δεν έχω χρόνο να ασχοληθώ και στο σπίτι, θα ήθελα να είχα χρόνο παραπάνω να ασχοληθώ και στο σπίτι, για να φτάσω εκεί που θέλω! Γιατί, έχουμε μάθει ότι δεν είναι αρκετά και θέλουμε παραπάνω!*

Ερώτηση 14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

Σε αυτή την ερώτηση το σύνολο των ερωτώμενων μαθητών (12 εκπαιδευόμενοι) απάντησε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής του θα έχει διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό του. Ενδεικτικά αναφέρεται το παρακάτω παράδειγμα:

ΕΚΠ.12:*Φυσικά, και θα έχω καλύτερη εικόνα για τον εαυτό μου. Έχω μάθει πολλά πράγματα που με βοήθησαν και έχω αλλάξει τις σκέψεις μου, τις έχω βάσει διαφορετικά μαθαίνοντας πράγματα εδώ. Όπως κοινωνιολογία, στο*

μάθημα γραμματισμός κοινωνιολογίας, μας έχει βοηθήσει πολύ να δούμε διαφορετικά πράγματα.

Ερώτηση 15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

Στην τελευταία ερώτηση της συνέντευξης, το σύνολο των εκπαιδευόμενων (12 εκπαιδευόμενοι) απάντησαν ότι η φοίτησή τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχαν θέσει εξ' αρχής. Για παράδειγμα:

ΕΚΠ.9:*Σε ποιο βαθμό... Ήταν πιο κάτω από την πίστευα εγώ και πλέον έχει πάει πιο πάνω. Δηλαδή δεν περίμενα ότι μπορώ να κάνω αυτό το πράγμα και ότι θα έχω τέτοια βοήθεια από τους δασκάλους, από όλους. Και οι δυνατότητες μου, που δεν πίστευα ότι τις έχω, πιστεύω ότι μέχρι κάπου έχω τις δυνατότητες.*

Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα/ Συζήτηση

Έπειτα από την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας που διεξήχθη, θα εξαχθούν τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τα σχετικά ευρήματα, ούτως ώστε να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν κατά τη διαδικασία σχεδιασμού της έρευνας, καθώς και να γίνει σύγκριση με τα αντίστοιχα ευρήματα της ελληνόγλωσσης και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, ώστε να διαπιστωθούν ενδεχόμενες συμφωνίες ή αντιθέσεις.

Ξεκινώντας με τον **πρώτο ερευνητικό άξονα**, ο οποίος κατ' ουσία αντιστοιχεί στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα, που αφορούσε **τα κίνητρα που ωθούν τους ενήλικες ώστε να φοιτήσουν σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας**.

Καταρχήν, από τα ευρήματα της παρούσας έρευνας διαπιστώνεται ότι τρεις είναι οι βασικοί λόγοι για τους οποίους οι εκπαιδευόμενοι λαμβάνουν την απόφαση να εγγραφούν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Πρόκειται καταρχήν για την **επαγγελματική αποκατάσταση**, αφού όπως ανέφεραν η πλειονότητα των εργοδοτών έχει ως προαπαιτούμενο την αποφοίτηση από την υποχρεωτική εκπαίδευση, γεγονός που τους δημιουργεί εμπόδια, αφού δε μπορούν εύκολα να εργαστούν. Για αυτό το λόγο, αποφασίζουν να φοιτήσουν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, να λάβουν απολυτήριο γυμνασίου και συνεπώς να αποκατασταθούν επαγγελματικά ή να διεκδικήσουν ενδεχομένως κάποια καλύτερη θέση εργασίας.

Πέραν τούτου, αναγνωρίστηκε ως κίνητρο και **ο γνωστικός παράγοντας**, αφού ορισμένοι από τους συμμετέχοντες αναφέρουν ότι ο λόγος για τον οποίο εγγράφηκαν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας είναι **για να μάθουν να χειρίζονται σωστά την ελληνική γλώσσα τόσο στον προφορικό όσο και στο γραπτό λόγο**. Πρόκειται, ειδικότερα, για ανθρώπους που ήρθαν στην Ελλάδα ως πρόσφυγες ή ως μετανάστες και κατά τη διάρκεια της παραμονής τους δεν κατάφεραν να προσεγγίσουν το επιθυμητό για εκείνους επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας. Ως εκ τούτου, αποφάσισαν να φοιτήσουν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας για να εκπληρώσουν το στόχο τους αυτό.

Τέλος, κίνητρο που ωθεί ορισμένους από τους συμμετέχοντες να παρακολουθήσουν μαθήματα σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας είναι **η προσωπική τους επιθυμία να ολοκληρώσουν τη φοίτησή τους**, αφού για διάφορους λόγους αυτό δεν κατέστη εφικτό όταν ήταν στη σχολική ηλικία. Έτσι,

ουσιαστικά, προκύπτει ότι υπάρχει ένα απωθημένο, μια επιθυμία για ολοκλήρωση του «κύκλου» της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, έστω και σε μεταγενέστερο ηλικιακό στάδιο. Συνεπώς, το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας δίνει στους ανθρώπους αυτούς τη δυνατότητα να εκπληρώσουν την προσωπική τους επιθυμία.

Όσον αφορά, από την άλλη πλευρά, στο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για τους εκπαιδευόμενους ώστε να εγγραφούν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, από τις απαντήσεις τους διαπιστώθηκε ότι **το κυριότερο έναυσμα είναι επαγγελματικό**, αφορά δηλαδή κάποιο περιστατικό που σημειώθηκε στο χώρο εργασίας τους ή αντίστοιχα κάποια επαγγελματική ευκαιρία που έχασαν επειδή δεν είχαν αποφοιτήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και για αυτό το λόγο αποφάσισαν την εγγραφή τους. Συνεπώς, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι το κίνητρο και το έναυσμα για παρακολούθηση μαθημάτων στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, συμπίπτουν.

Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις φαίνεται ότι **ως έναυσμα λειτουργεί ένα περιστατικό που σχετίζεται με τα παιδιά των εκπαιδευόμενων** και συγκεκριμένα με κάποια αντίδρασή τους που πιθανόν έφερε σε δύσκολη θέση τους ενήλικες. Επιθυμώντας, λοιπόν, να κατακτήσουν τον σεβασμό και την αποδοχή των παιδιών τους, αποφασίζουν να εγγραφούν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, ώστε να αποκτήσουν τα απαραίτητα γνωστικά εφόδια.

Τέλος, έναυσμα για την εγγραφή σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας προέκυψε ότι είναι και **οι προσωπικοί λόγοι, οι οποίοι ομοίως ταυτίζονται με το κίνητρο συμμετοχής στην εκπαιδευτική διαδικασία**. Σε αυτή την περίπτωση οι συμμετέχοντες αναφέρουν περιστατικά από την προσωπική τους ζωή που τους υπενθύμισαν την επιθυμία τους για ολοκλήρωση της υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και έτσι τους κινητοποιούν ώστε να εγγραφούν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.

Περαιτέρω, η ερευνήτρια ήθελε να διαπιστώσει αν και κατά πόσο ο παράγοντας της επαγγελματικής αποκατάστασης ώθησε τους ενήλικες ώστε να εγγραφούν και να παρακολουθήσουν μαθήματα σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Στην περίπτωση αυτή, διαπιστώθηκε ότι πράγματι **η πλειοψηφία των συμμετεχόντων παρακινείται από τον παράγοντα της επαγγελματικής αποκατάστασης** ώστε να αποφασίσει να εγγραφεί στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Αντίθετα, μικρό το δείγμα που αναφέρει ότι η

προοπτική της εργασίας δεν τους παρακίνησε, παρά μόνο οι προσωπικοί λόγοι.

Αντίστοιχα, η ερευνήτρια διερεύνησε **τον παράγοντα της βελτίωσης του εισοδήματος ως κίνητρο για την εγγραφή των ενηλίκων σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας**. Από τις απαντήσεις τους προέκυψε ότι πράγματι οι περισσότεροι αποβλέπουν σε μια ενδεχόμενη αύξηση της αμοιβής τους από την εργασία ή στην εύρεση ενός καλύτερου επαγγέλματος και για αυτό το λόγο έλαβαν την απόφαση να παρακολουθήσουν μαθήματα και να πάρουν το απολυτήριο. Εντούτοις υπάρχουν και ορισμένοι που δεν κινητοποιούνται από την προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος αλλά αντιθέτως εμμένουν στους προσωπικούς λόγους ως το βασικό κίνητρο για την εγγραφή τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.

Τέλος, όσον αφορά στο **αν και κατά πόσο η καλλιέργεια των γνώσεων και των δεξιοτήτων λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή τους**, η απόλυτη πλειοψηφία των συμμετεχόντων αναφέρει ότι πράγματι θέλουν να διευρύνουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους και για αυτό το λόγο έλαβαν αυτή την απόφαση. Άλλωστε, η φοίτηση σε σχολείο (οποιασδήποτε βαθμίδας και σε οποιαδήποτε ηλικία) είναι άμεσα συνυφασμένη με την καλλιέργεια των γνώσεων και δεξιοτήτων.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω ευρήματα, η απάντηση που θα μπορούσε να δοθεί στο **πρώτο ερευνητικό ερώτημα είναι ότι τα κίνητρα των εκπαιδευόμενων για την εγγραφή τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας είναι η επαγγελματική αποκατάσταση, η βελτίωση του εισοδήματος, η γνωστική εξέλιξη αλλά και οι προσωπικοί/ συναισθηματικοί λόγοι**. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι ως επί τω πλείστον τα κίνητρα και τα περιστατικά που λειτούργησαν ως έναυσμα για την εγγραφή στο σχολείο, ταυτίζονταν.

Χρήσιμο είναι, στο σημείο αυτό, να μελετηθεί αν και κατά πόσο τα ευρήματα της παρούσας έρευνας συμφωνούν ή αντίθετα αντιτίθενται στα αντίστοιχα ευρήματα των μελετών που παρατέθηκαν στο θεωρητικό μέρος της εργασίας.

Πιο συγκεκριμένα, στην μελέτη τους οι Arico&Lasselle (2010) διαπίστωσαν ότι τα βασικότερα κίνητρα των ενηλίκων για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία ήταν η **επαγγελματική αποκατάσταση**, δηλαδή η διεκδίκηση μιας καλύτερης ή πιο υψηλά αμειβόμενης θέσης εργασίας, καθώς

και η **διεύρυνση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους** (Arico&Lasselle, 2010). Συνεπώς, τα ευρήματα της μελέτης αυτής ταιριάζουν με τα ευρήματα στα οποία κατέληξε η παρούσα έρευνα.

Τα ίδια συμπεράσματα εξήχθησαν και από την έρευνα της PublicIssue που πραγματοποιήθηκε το 2011. Ειδικότερα, στην έρευνα επισημάνθηκε ότι τα σημαντικότερα είναι η **επαγγελματική αποκατάσταση και η ανέλιξη, η καλλιέργεια των γενικών γνώσεων**, καθώς και η **προσωπική ευχαρίστηση** (PublicIssue, 2011). Τα παραπάνω συγκλίνουν με όσα προέκυψαν από την παρούσα έρευνα.

Ομοίως, ο Ανανιάδης (2007) κατέληξε στο ότι τα κίνητρα για εγγραφή στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ήταν κατά κύριο λόγο **επαγγελματικά**, όπως έχουν περιγραφεί και παραπάνω, αλλά και **προσωπικά/ ψυχολογικά**, αφού ορισμένοι δήλωσαν την επιθυμία τους να δώσουν μια δεύτερη ευκαιρία στη ζωή τους όσον αφορά στη μόρφωση (Ανανιάδης, 2007). Συνεπώς και σε αυτή την περίπτωση τα ευρήματα της ελληνόγλωσσης μελέτης συμπίπτουν με τα πορίσματα της παρούσας έρευνας όσον αφορά στα κίνητρα των ενηλίκων εκπαιδευόμενων.

Ταύτιση παρατηρείται και με τα πορίσματα της μελέτης της Μαυρογιαννάκου (2018), η οποία κατέληξε στο ότι το βασικότερο κίνητρο ήταν **η απόκτηση του απολυτηρίου Γυμνασίου και επιπρόσθετων γνώσεων και δεξιοτήτων με απώτερο στόχο την εύρεση εργασίας ή την βελτίωση των απολαβών τους** (Μαυρογιαννάκου, 2018). Συνεπώς στην περίπτωση αυτή η παρούσα έρευνα επιβεβαιώνει αλλά και προεκτείνει τα πορίσματα της προαναφερόμενης μελέτης, αφού αναδεικνύει και τον παράγοντα της προσωπικής ευχαρίστησης.

Τέλος, ας αναφερθεί ότι άλλες μελέτες που παρατέθηκαν στο θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας, συμφωνούν με τα πορίσματα της παρούσας έρευνας, εντούτοις τα επεκτείνουν, προβάλουν δηλαδή και άλλα κίνητρα. Χαρακτηριστικά αναφέρεται προς αυτή την κατεύθυνση η μελέτη του Κωνσταντίνου (2016), η οποία πέραν της μάθησης και της επαγγελματικής εξέλιξης, ανέφερε ως κίνητρα τη **βελτίωση της επικοινωνιακής ικανότητας, την ανάπτυξη των κοινωνικών επαφών, τη βελτίωση των οικογενειακών σχέσεων, καθώς και τα κοινωνικά ερεθίσματα** (Κωνσταντίνου, 2016). Αντίστοιχα, στην έρευνα της Λανδρίση (2007) αναδεικνύεται η σημασία της

ενίσχυσης του μορφωτικού τους κεφαλαίου ως βασικού κινήτρου φοίτησης (Λανδρίση, 2007). Τέλος, στην έρευνα του Παπαδομανωλάκη (2017), εκτός από την επαγγελματική αποκατάσταση και τη γνωστική ανάπτυξη, αναφέρθηκαν ως κίνητρα η **ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων και η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου** (Παπαδομανωλάκης, 2017).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, θα μπορούσε να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι υπάρχουν πλήθος παραγόντων που καθορίζουν την απόφαση του ενήλικα να εγγραφεί σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Οι παράγοντες αυτοί είναι κατά κύριο λόγο ατομικοί και ως εκ τούτου σχετίζονται με τις εμπειρίες, τα βιώματα, τις πεποιθήσεις και τις αξίες κάθε ατόμου. Σε γενικές γραμμές, πάντως, όπως προκύπτει από την παρούσα έρευνα αλλά και από το σύνολο των μελετών, τα τρία πιο ισχυρά κίνητρα είναι η επαγγελματική αποκατάσταση, η γνωστική ανάπτυξη και η προσωπική επιθυμία.

Περνώντας στο **δεύτερο ερευνητικό ερώτημα**, που αφορούσε **τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι κατά τη φοίτησή τους στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας**. Και σε αυτή την περίπτωση, διατυπώθηκαν στους συμμετέχοντες πέντε σχετικά ερωτήματα και βάσει των απαντήσεών τους, μπορούν να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα.

Πιο συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι, σύμφωνα με την πλειονότητα των εκπαιδευόμενων, **η συμμετοχή τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας κρίνεται ως ομαλή, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα**. Ακόμα, όμως και στις περιπτώσεις που υπάρχουν προβλήματα ή εμπόδια, αυτά δεν αφορούν την εκπαιδευτική διαδικασία αλλά εξωγενή στοιχεία, όπως είναι για παράδειγμα η οικογένεια και η ήδη υπάρχουσα εργασία. Παρόλα αυτά, ακόμα και τα εμπόδια αυτά, κατά την κρίση του συνόλου των εκπαιδευόμενων, μπορούν να αντιμετωπιστούν, δεν είναι δηλαδή απροσπέλαστα και για αυτό το λόγο συνεχίζουν να φοιτούν στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας.

Περνώντας, ειδικότερα, στους **παράγοντες που δυσχεραίνουν τη φοίτηση των συμμετεχόντων**, διαπιστώθηκε καταρχήν ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων **δε θεωρεί ότι τα μαθήματα που διδάσκεται είναι τόσο δύσκολα** ώστε αυτό να λειτουργεί ως αποτρεπτικός παράγοντας. Αντίθετα, μάλιστα, κατά την κρίση τους, το περιεχόμενο των μαθημάτων αυτών είναι ενδιαφέρον και συνεπώς πρόκειται για παράγοντα που τους κινητοποιεί ώστε να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Αντίστοιχα, από τις απαντήσεις των εκπαιδευόμενων προέκυψε ότι **η σχέση τους με τους υπόλοιπους μαθητές δεν λειτουργεί ως εμπόδιο για την φοίτησή τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας**, αλλά αντιθέτως έχουν αναπτύξει μια καλή σχέση μεταξύ τους, γεγονός που συμβάλει στην ανάπτυξη θετικών συναισθημάτων, μεταξύ των άλλων και για την εκπαιδευτική διαδικασία. Μάλιστα, επισημαίνεται ότι **μόνο ένας από τους συμμετέχοντες ανέφερε ως εμπόδιο τη σχέση με τους συμμαθητές**, διευκρίνισε εντούτοις ότι αυτό ίσχυε μόνο για το πρώτο διάστημα, ενώ μετέπειτα αντιμετωπίστηκε.

Από την άλλη πλευρά, **ένας παράγοντας που δυσχεραίνει την φοίτηση των εκπαιδευόμενων, σύμφωνα με τις δηλώσεις τους, είναι οι οικογενειακές και οι επαγγελματικές τους υποχρεώσεις**, κάτι που είναι εύλογο, από τη στιγμή που στο σύνολό τους οι ενήλικες που συμμετείχαν στην έρευνα, έχουν οικογένεια και είναι ήδη επαγγελματικά αποκατεστημένοι. Στην περίπτωση αυτή, οι συμμετέχοντες ανέφεραν ως **εμπόδιο την έλλειψη χρόνου**, αφού λόγω των μαθημάτων δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν επαρκώς στις οικογενειακές και επαγγελματικές τους υποχρεώσεις, αλλά και αντίστροφα. Παρόλα αυτά και σε αυτή την περίπτωση οι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι **το εμπόδιο αυτό δεν είναι απροσπέλαστο** και ότι προσπαθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό να εναρμονίσουν την προσωπική και την επαγγελματική τους ζωή.

Συνοψίζοντας, λοιπόν, όλα τα ανωτέρω, η απάντηση που θα μπορούσε να δοθεί στο δεύτερο ερευνητικό ερώτημα είναι ότι **το βασικότερο εμπόδιο που καλούνται να προσπελάσουν οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι είναι οι οικογενειακές και οι επαγγελματικές τους υποχρεώσεις**, οι οποίες είναι πολλές. Σε κάθε περίπτωση, όμως, το εμπόδιο αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί και για αυτό το λόγο οι ενήλικες συνεχίζουν να φοιτούν στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Από την άλλη πλευρά, το περιεχόμενο των μαθημάτων και η σχέση τους με τους συμμαθητές, δε λειτουργούν ως εμπόδια αλλά αντίθετα ως κίνητρα για τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Χρήσιμο είναι, στο σημείο αυτό, να γίνει αναφορά στις σχετικές μελέτες που παρατέθηκαν στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας, ώστε να διαπιστωθεί αν και σε ποιο βαθμό συγκλίνουν ή αποκλίνουν με τα πορίσματα της παρούσας έρευνας.

Πιο συγκεκριμένα, στην έρευνα της PublicIssue (2011), διαπιστώθηκε ότι τα προβλήματα αφορούσαν τους οικογενειακούς λόγους, δηλαδή την υποχρέωση για φύλαξη των παιδιών, καθώς και την απουσία προγραμμάτων σε κοντινή απόσταση, για τους κατοίκους των ημιαστικών ή των αγροτικών περιοχών (PublicIssue, 2011). Συνεπώς, τα ευρήματα αυτά συμφωνούν με τα αντίστοιχα ευρήματα της παρούσας έρευνας, εστιάζουν ωστόσο και στον παράγοντα της γεωγραφικής απόστασης, που δεν εξετάζεται στην έρευνα μας.

Ακολούθως, στη μελέτη του Κουτούζη (2013) διαπιστώθηκε ότι τα βασικά εμπόδια που αντιμετώπιζαν οι εκπαιδευόμενοι ήταν η έλλειψη κινήτρων συμμετοχής, οι προσωπικές αντιλήψεις, τα πρακτικά προβλήματα και τέλος τα χαρακτηριστικά των προγραμμάτων, όταν δεν ανταποκρίνονταν στις ανάγκες των εκπαιδευόμενων (Κουτούζης, 2013). Η εν λόγω μελέτη εστίαζε σε διαφορετικούς παράγοντες, συγκριτικά με την παρούσα και ως εκ τούτου δεν μπορεί να εξαχθεί συμπέρασμα σχετικά με το αν και κατά πόσο τα ευρήματα συμπίπτουν.

Περαιτέρω, από την έρευνα της Καλογήρου (2015), διαπιστώθηκε ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι και παρεμποδίζουν τη φοίτησή τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας είναι οι επαγγελματικές υποχρεώσεις, η τοποθεσία, η διάρκεια και οι ώρες διεξαγωγής των μαθημάτων, οι οικογενειακοί ή οι προσωπικοί λόγοι και οι λόγοι υγείας, καθώς και το περιεχόμενο, τα μέσα και οι συνθήκες διεξαγωγής του προγράμματος (Καλογήρου, 2015). Φαίνεται, ως εκ τούτου, ότι η συγκεκριμένη έρευνα συμφωνεί με την παρούσα, όσον αφορά στους οικογενειακούς παράγοντες, διαφωνεί εντούτοις σε σχέση με το περιεχόμενο των μαθημάτων, από την στιγμή που στην έρευνά μας διαπιστώθηκε ότι το περιεχόμενο των μαθημάτων δεν λειτουργεί αποτρεπτικά για τους ενήλικες εκπαιδευόμενους.

Ακολούθως, στην έρευνα της Λανδρίση (2007) οι εκπαιδευόμενοι διατύπωσαν τις απόψεις τους για τις αρνητικές πλευρές της φοίτησής τους στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας. Παρά το γεγονός ότι ένα μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων δήλωσε ότι δεν υπάρχουν αρνητικά στοιχεία-εμπόδια, εντούτοις ορισμένοι επεσήμαναν ως πρόβλημα το χώρο και το ωράριο της διδασκαλίας, την έλλειψη διαθέσιμου χρόνου και την κόπωσή τους, λόγω παράλληλης εργασίας (Λανδρίση, 2007). Συνεπώς και στην προκειμένη περίπτωση τα πορίσματα της μελέτης συμφωνούν με τα αντίστοιχα της

παρούσας έρευνας, όσον αφορά στην κόπωση των εκπαιδευόμενων, ενώ εξετάζονται και επιπρόσθετοι παράγοντες, όπως είναι ο χώρος και το ωράριο διδασκαλίας.

Ακόμα, η Λάζου (2008), σε έρευνα που πραγματοποίησε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Πύργου, επεσήμανε ως πρόβλημα την κόπωση λόγω αυξημένων επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων αλλά και τη συμπεριφορά ορισμένων μαθητών που αντιμετωπίζουν το σχολείο ως χώρο γνωριμιών και διασκέδασης. Όσον αφορά στα εσωτερικά εμπόδια, παρατηρήθηκε άγχος για τις σχολικές υποχρεώσεις, καθώς και χαμηλή αυτοεκτίμηση που συνοδεύεται από το φόβο της γελοιοποίησης (Λάζου, 2008). Στην προκειμένη περίπτωση, τα ευρήματα της έρευνας αυτής συμφωνούν εν μέρει με τα ευρήματα της παρούσας έρευνας, όσον αφορά στις επαγγελματικές και οικογενειακές υποχρεώσεις. Αντίθετα, έρχονται σε σύγκρουση όσον αφορά στα προβλήματα με τους συμμαθητές, αφού στην παρούσα έρευνα δεν διαπιστώθηκαν τέτοιου είδους προβλήματα. Τέλος, διερευνήθηκαν και άλλοι παράγοντες, κυρίως ψυχολογικής φύσεως, επεκτείνοντας έτσι τα ευρήματα.

Τέλος, στην έρευνα του Παπαδομανωλάκη (2017), τα εμπόδια που καταγράφηκαν ήταν η μη επαρκής πληροφόρηση για το περιεχόμενο του προγράμματος, η έλλειψη χρόνου, η γεωγραφική απόσταση, καθώς και η ανάγκη για προσαρμοσμένο περιεχόμενο του προγράμματος ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών (Παπαδομανωλάκης, 2017). Και στην περίπτωση αυτή επισημαίνεται ως πρόβλημα η έλλειψη χρόνου και τα ευρήματα δεν συμφωνούν με την παρούσα έρευνα, όσον αφορά στο περιεχόμενο των μαθημάτων. Επίσης, η έρευνα επεκτείνεται και σε άλλους παράγοντες που παρεμποδίζουν τη φοίτηση, όπως η γεωγραφική απόσταση και η μη επαρκής πληροφόρηση.

Τέλος, θα περάσουμε στο **τρίτο ερευνητικό ερώτημα**, που αφορούσε το ***αν και σε ποιο βαθμό καλύπτονται οι προσδοκίες που είχαν οι εκπαιδευόμενοι σχετικά με τη φοίτησή τους στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας.***

Από τις απαντήσεις που έδωσαν οι εκπαιδευόμενοι στις αντίστοιχες ερωτήσεις του τρίτου άξονα, προκύπτει ότι οι στόχοι που είχαν θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή τους και συναφώς οι προσδοκίες που είχαν από αυτή, αφορούν το **σωστό χειρισμό της ελληνικής γλώσσας, την απόκτηση του απολυτηρίου γυμνασίου και την επαγγελματική αποκατάσταση.**

Εντούτοις ας σημειωθεί ότι η επαγγελματική αποκατάσταση δεν αποτελεί στόχο της πλειονότητας αλλά της μειονότητας των εκπαιδευόμενων, από την στιγμή που ακόμα και χωρίς το πτυχίο γυμνασίου έχουν καταφέρει να βρουν εργασία.

Εντούτοις, σχεδόν το σύνολο των εκπαιδευόμενων ανέφεραν στη σχετική ερώτηση ότι έπειτα από την αποφοίτησή τους από το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ευελπιστούν ότι θα μπορέσουν να διεκδικήσουν μια καλύτερη θέση εργασίας. Συνεπώς, η προσδοκία των εκπαιδευόμενων δεν είναι τόσο η επαγγελματική αποκατάσταση, αλλά η **εργασιακή ανέλιξη**.

Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, μια από τις κυριότερες προσδοκίες τους είναι η **βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους**, κάτι που, η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων, θεωρεί ότι είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί.

Επιπρόσθετα, το σύνολο των εκπαιδευόμενων προσδοκά και θεωρεί ότι μετά την ολοκλήρωση της φοίτησης στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, θα έχει καταφέρει να **βελτιώσει την εικόνα που έχει για τον εαυτό του**, πιθανόν επειδή θα έχει βελτιώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητές του και θα μπορεί να διεκδικήσει μια καλύτερη θέση εργασίας.

Τέλος, διαπιστώθηκε ότι το σύνολο των εκπαιδευόμενων απάντησε ότι **το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας καλύπτει τις προσδοκίες που είχαν θέσει εξ' αρχής** και συνεπώς κρίνουν την επιλογή τους ως ορθή.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, η απάντηση που θα μπορούσε να δοθεί στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα είναι ότι οι προσδοκίες που είχαν οι εκπαιδευόμενοι από τη φοίτησή τους στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας αφορούσαν την **βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους, την διεκδίκηση μιας καλύτερης θέσης εργασίας και τη βελτίωση της εικόνας που έχουν διαμορφώσει για τον εαυτό τους**. Οι παραπάνω προσδοκίες εκπληρώνονται ήδη και για το λόγο αυτό κρίνουν την επιλογή τους ως ορθή.

Χρήσιμο είναι, στο σημείο αυτό, να παρατεθούν τα πορίσματα των αντίστοιχων ερευνών που παρουσιάστηκαν στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας, ώστε να διαπιστωθεί αν συγκλίνουν ή αποκλίνουν με τα ευρήματα της παρούσας έρευνας.

Πιο συγκεκριμένα, οι Savelsbergetal (2017), εξετάζοντας την ικανοποίηση των ενηλίκων εκπαιδευόμενων από τη φοίτησή τους σε αντίστοιχα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας της Αυστραλίας, διαπίστωσαν ότι όλοι οι

συμμετέχοντες ήταν αρκετά ικανοποιημένοι, αφού φοιτούσαν σε ένα καλό εκπαιδευτικό περιβάλλον, είχαν καταφέρει να αναπτύξουν πρακτικές δεξιότητες, να διευρύνουν τον κύκλο γνωριμιών τους και να αναπτυχθούν ολόπλευρα (Savelsbergetal, 2017). Συνεπώς, τα ευρήματα της εν λόγω μελέτης συμφωνούν με τα ευρήματα της παρούσας έρευνας, όσον αφορά στο βαθμό ικανοποίησης των προσδοκιών των εκπαιδευόμενων.

Αντίστοιχα, η Καλογήρου (2015), πραγματοποίησε έρευνα σε μαθητές Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας και διαπίστωσε ότι η συμμετοχή των ενηλίκων σε αυτά, τους ωφέλησε στην κοινωνική, στην γνωστική και στην επαγγελματική τους πορεία. Επίσης, οι ερωτώμενοι συσχέτισαν θετικά τα κίνητρα φοίτησης με τη συμβολή της φοίτησης στην επίτευξή τους (Καλογήρου, 2015). Ως εκ τούτου και στην περίπτωση αυτή τα ευρήματα των δυο ερευνών συμπίπτουν, ως προς το βαθμό ικανοποίησης των αρχικών προσδοκιών.

Τέλος, στην έρευνα της η Λανδρίση (2007) διαπίστωσε ότι τα οφέλη που αποκομίζουν οι εκπαιδευόμενοι από τη φοίτησή τους στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας είναι η ανάπτυξη των γνωστικών δεξιοτήτων και η απόκτηση επαγγελματικών και κοινωνικών εφοδίων. Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευόμενοι δήλωναν ικανοποιημένοι από τη φοίτησή τους, αφού είχαν εκπληρωθεί οι αρχικές προσδοκίες τους (Λανδρίση, 2007). Συνεπώς και στην περίπτωση αυτή τα ευρήματα των δυο ερευνών συμπίπτουν, ως προς το βαθμό ικανοποίησης των αρχικών προσδοκιών.

Η παρούσα ερευνητική εργασία είχε ως αντικείμενο την διερεύνηση των στάσεων και των απόψεων των εκπαιδευομένων που φοιτούν σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας του νομού Κορινθίας, όσον αφορά στα κίνητρα που τους ώθησαν να φοιτήσουν, στις προσδοκίες που είχαν από τη φοίτησή τους, καθώς και στα εμπόδια που την δυσχεραίνουν.

Συνοψίζοντας τα ευρήματα στα οποία κατέληξε η ποιοτική έρευνα, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι τα κίνητρα των εκπαιδευομένων ήταν προσωπικά, αφού ήθελαν να καλύψουν μια προσωπική τους ανάγκη, επαγγελματικά, από την στιγμή που ήθελαν να διεκδικήσουν μια καλύτερη θέση στην αγορά εργασίας και τέλος γνωστικά, αφού αρκετοί από τους συμμετέχοντες ήθελαν να διευρύνουν τους πνευματικούς τους ορίζοντες και να μάθουν να χειρίζονται την ελληνική γλώσσα. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι τα κίνητρα ταυτίζονταν με τις

προσδοκίες και σύμφωνα με τους συμμετέχοντες, οι προσδοκίες αυτές καλύπτονταν σε μεγάλο βαθμό από τη φοίτησή τους. Τέλος, όσον αφορά στα εμπόδια που συνάντησαν, το κυριότερο ήταν η έλλειψη διαθέσιμου χρόνου και η εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής με την μαθητική ζωή. Παρόλα αυτά, οι συμμετέχοντες μπορούσαν σταδιακά να διαχειριστούν αυτά τα εμπόδια και συνεπώς δεν ανέστειλαν τη φοίτησή τους.

Εύλογο είναι ότι κατά τη διαδικασία εκπόνησης της παρούσας εργασίας η ερευνήτρια συνάντησε ορισμένους **περιορισμούς και δυσκολίες**. Πιο συγκεκριμένα, ο βασικότερος περιορισμός αφορούσε την δυσκολία ανεύρεσης του δείγματος (μικρό δείγμα-12 εκπαιδευόμενοι), αφού ήταν αρκετοί οι μαθητές του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας που δεν δέχθηκαν να παραχωρήσουν συνέντευξη, είτε επειδή δεν ήθελαν να καταθέσουν τις απόψεις τους είτε λόγω έλλειψης χρόνου. Συνεπώς, μια πρόταση για την υλοποίηση της παρούσας έρευνας με μεγαλύτερο δείγμα θα ήταν η χρήση του εργαλείου του ερωτηματολογίου, αντί της συνέντευξης, από την στιγμή που το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται πιο εύκολα και πιο γρήγορα από τους συμμετέχοντες, ενώ επίσης είναι ανώνυμο, γεγονός που διευκολύνει εκείνους που δεν επιθυμούν να καταθέσουν τις προσωπικές τους απόψεις.

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα της έρευνας αλλά και τα ευρήματα αντίστοιχων μελετών της ελληνόγλωσσης και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, θα μπορούσαν να διατυπωθούν **προτάσεις για μελλοντικές έρευνες**. Ειδικότερα, σε μια μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να εξεταστεί η παράμετρος του φύλου και πόσο αυτή επηρεάζει τις προσδοκίες, τα κίνητρα και τα εμπόδια στη φοίτηση. Επίσης, θα μπορούσαν να εξετάζονται περισσότερα κίνητρα και εμπόδια, τα οποία δεν περιλήφθηκαν στην παρούσα έρευνα. Τέλος, μια πρόταση είναι να εξεταστεί αν τα κίνητρα, οι προσδοκίες και τα εμπόδια στη φοίτηση, έχουν επηρεαστεί από τις σύγχρονες συνθήκες ζωής, δηλαδή την υγειονομική και την οικονομική κρίση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Abdullah, M. M. B., Koren, S. F., Muniapan, B., Parasuraman, B., & Rathakrishnan, B. (2009). Adult participation in self-directed learning programs. *International Education Studies*, 1(3), 66-72.
- Ανανιάδης, Π. (2007). *Αντιλήψεις των εκπαιδευομένων στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας για την εικόνα του εαυτού τους – αυτοεκτίμηση*. Διπλωματική εργασία. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Arico, F., & Lasselle, L. (2010). Enhancing Interns' Aspirations towards the Labor Market through Skill- Acquisition: The Second Chance Schools Experience. *RePEc*, 1, 1-22.
- Βεκρής, Λ. & Χοντολίδου, Ε. (2010). *Προδιαγραφές σπουδών για τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας*. Αθήνα: Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων.
- Βεργίδης, Δ. (2001). Δια βίου εκπαίδευση και εκπαιδευτική πολιτική. Στο: Χάρης, Κ., Πετρουλάκης, Β. & Νικόδημος, Σ. (επιμ). *Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και δια βίου μάθηση* (σελ. 127-144). Αθήνα: Άτραπος.
- Βουλή των Ελλήνων (2018). *Το Σύνταγμα της Ελλάδας*. Αθήνα: Υπηρεσία Εκδόσεων της Βουλής.
- Burnand, P., Gill, P., Stewart, K., Treasure, E. & Chadwick, B. (2008). Analysing and presenting qualitative data. *British dental journal*, 204, 429- 432.
- Coombs, P. H. (1968). *The World Educational Crisis: A Systems Analysis*. New York: Oxford University Press
- Γούλας, Χ. & Καραλής, Χ. (2020). *Δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση. Θέσεις και προϋποθέσεις για μια ποιοτική επανεκκίνηση μετά την πανδημία*. Αθήνα: ΙΝΕ- ΓΣΕΕ.
- Cross, P. K. (1981). *Adults as Learners: Increasing Participation and Facilitating Learning*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (1995). Λευκό βιβλίο για την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Διαθέσιμο στο [Λευκό Βιβλίο για την εκπαίδευση και την κατάρτιση - ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ - ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&code=sdg_4.3.1) - Publications Office of the EU ([europa.eu](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&code=sdg_4.3.1))

- Exley, S. (2016). Education and learning. In: Dean, H. & Platt, L. (eds). *Understanding social advantage and disadvantage*. Oxford: Oxford University Press.
- Ζαρίφης, Γ. (2003). Η σύνδεση του σχολείου δεύτερης ευκαιρίας με τις βασικές αρχές της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης. *Νέα Παιδεία*, 107, 65-84.
- Field, J. (2000). *Lifelong Learning and the New Educational Order*. Sterling: Trentham Books.
- Houle, U. (1961). The doctorate in adult education. *Adult education quarterly*, 11 (3), 131-134.
- Ιωσηφίδης, Θ. (2006). *Ποιοτική κοινωνική έρευνα. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις και ανάλυση δεδομένων*. Αθήνα: Κριτική.
- Jarvis, P. (2003). *The theory and practice of learning*. London: Kogan page.
- Jarvis, P., Parker, S. & Holford, J. (2004). Editorial. *International journal of lifelong education*, 23 (5), 419-421.
- Καλογήρου, Χ. (2015). *Διερευνώντας τον μετασχηματισμό των αντιλήψεων των αποφοίτων των Σ.Δ.Ε. σχετικά με την εκπαιδευτική, κοινωνική και επαγγελματική πορεία τους*. Διπλωματική εργασία. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Καραγεωργός, Δ. (2002). *Μεθοδολογία έρευνας στις επιστήμες της αγωγής*. Αθήνα: Σαββάλας.
- Καραλής, Θ. (2013). *Κίνητρα και εμπόδια για τη συμμετοχή ενηλίκων στη δια βίου μάθηση*. Αθήνα: ΙΝΕ- ΓΣΕΕ.
- Karalis, T. & Vergidis, D. (2004). Lifelong education in Greece: Recent Developments and Current Trends. *International Journal of Lifelong Education*, 2(23), 179- 189.
- Κόκκος, Α. (2005). *Εκπαίδευση ενηλίκων. Ανιχνεύοντας το πεδίο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κόκκος, Α. (1999). *Εκπαίδευση ενηλίκων. Τόμος Α'*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Κουτούζης, Μ. (2013). *Διαρροή από τις δομές της Διά Βίου Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Έρευνα για ένα αθέατο πρόβλημα*. Αθήνα: ΚΑΝΕΠ – ΓΣΕΕ.

- Κωνσταντίνου, Ι. (2016). *Τα κίνητρα συμμετοχής εκπαιδευόμενων στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ). Μια εμπειρική έρευνα στα ΣΔΕ της Στερεάς Ελλάδας*. Διπλωματική εργασία. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Λάζου, Α.(2008). *Οι απόψεις των εκπαιδευομένων σχετικά με τα εμπόδια στη μάθηση που αντιμετωπίζουν στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας. Η περίπτωση του ΣΔΕ Πύργου*. Διπλωματική εργασία. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Λανδρίση, Ι. (2007). *Οι εκπαιδευόμενοι των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας: έρευνα για τα χαρακτηριστικά και το πολιτισμικό τους κεφάλαιο στα ΣΔΕ Πάτρας, Πύργου και Αγρινίου* . Διπλωματική εργασία. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Λιάργκοβας, Π., Δερμάτης, Ζ. & Κομνηνός, Δ. (2018). *Μεθοδολογία της έρευνας και συγγραφή επιστημονικών εργασιών*. Θεσσαλονίκη: Τζιόλας.
- Μαγγόπουλος, Γ. (2011). *Αξιολόγηση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων . Η περίπτωση των σχολείων δεύτερης ευκαιρίας*. Διδακτορική διατριβή. Κρήτη: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Marples, R. (2003). *Οι σκοποί της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μαυρογιαννάκου, Α. (2018). *Κίνητρα – προσδοκίες εκπαιδευομένων στα Σ.Δ.Ε. Η περίπτωση των Σ.Δ.Ε. Δυτικής Μακεδονίας*. Διπλωματική εργασία. Μακεδονία: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- O'Connor, D. J. (1957). *An Introduction to the Philosophy of Education*. London: Routledge.
- Πανταζής, Β. (2010). Παιδεία για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αξιοποίηση «ανθρωπίνων δικαιωμάτων» στην εκπαιδευτική πρακτική. *Επιθεώρηση εκπαιδευτικών θεμάτων*, 107-122.
- Παπαδομανωλάκης, Μ. (2017). *Κίνητρα και εμπόδια συμμετοχής των εκπαιδευομένων σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στο Νομό Ρεθύμνης. Η περίπτωση του δημόσιου ΙΕΚ και του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας*. Διπλωματική εργασία. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Rogers, A. (1999). *Η εκπαίδευση ενηλίκων*. Μετάφραση: Παπαδοπούλου, Μ. Αθήνα: Μεταίχμιο.

- Rubenson, R. & Desjardins, K. (2013). Participation patterns in adult education: the role of institution and public policy frameworks in resolving coordination problems. *European journal of education*, 48 (2), 262-280.
- Savelsberg, H., Pignata, S., & Weckert, P. (2017). Second chance education: barriers, supports and engagement strategies. *Australian journal of adult learning*, 57(1), 36- 57.
- Τερεζάκη, Χ. (2012). *Η εφαρμογή του project ως ενεργητική διδακτική πρόταση στην αρχική και στην ενήλικη εκπαίδευση*. Διδακτορική διατριβή. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Τσιμπουκλή, Α. (2007). Εισαγωγή στην εκπαίδευση ενηλίκων. Στο: Κόκκος, Α. & Κουτρομπά, Κ. (επιμ). *Εκπαίδευση εκπαιδευτών ενηλίκων*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ- ΙΔΕΚΕ.
- Unric.org (χ.χ.). Διεθνές σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα. Διαθέσιμο στο [Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα - Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης του ΟΗΕ - Greece \(unric.org\)](http://www.unric.org)
- Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων & PublicIssue. (2011). *Έρευνα κοινής γνώμης επί ζητημάτων δια βίου μάθησης: βασικά συμπεράσματα*. Αθήνα: ΥΠΔΒΜΘ & PublicIssue.

Νομολογία

- ΦΕΚ 163/Α/21-9-2010. Ν. 3879/2010 «Ανάπτυξη της δια βίου μάθησης και λοιπές διατάξεις».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1: Πρωτόκολλο Συνέντευξης

Πρωτόκολλο Συνέντευξης

Καλησπέρα, ονομάζομαι Κεφάλια Αναστασία και πραγματοποιώ τις μεταπτυχιακές μου σπουδές στο ΠΜΣ « Εκπαιδευτικής Πολιτικής: Σχεδιασμός Ανάπτυξη και Διοίκηση» με ειδίκευση « Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό (Συμβατικές και e-Μορφές): Πολιτικές και Πρακτικές» του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξη είναι στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας με θέμα: «Ο θεσμός των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας. Απόψεις και στάσεις των εκπαιδευομένων».

Σας ευχαριστώ που επιθυμείτε να πάρετε μέρος στην συνέντευξη και σας διαβεβαιώνω ότι θα τηρηθούν οι αρχές της ανωνυμίας και της εχεμύθειας. Μπορείτε να κάνετε ερωτήσεις πριν και κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Η συνέντευξη θα μαγνητοφωνηθεί για πρακτικούς λόγους. Όσα καταγραφούν, θα απομαγνητοφωνηθούν, θα μελετηθούν και θα παρουσιαστούν στην έρευνα αυτή.

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

1. Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;
2. Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;
3. Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.
4. Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.
5. Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

1. Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.
2. Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.
3. Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.
4. Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.
5. Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

1. Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;
2. Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας , θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.
3. Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητες σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.
4. Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.
5. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

Παράρτημα 2 : Συνεντεύξεις

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Καλησπέρα, ονομάζομαι Κεφάλα Αναστασία και πραγματοποιώ τις μεταπτυχιακές μου σπουδές στο ΠΜΣ « Εκπαιδευτικής Πολιτικής: Σχεδιασμός Ανάπτυξη και Διοίκηση» με ειδίκευση « Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό (Συμβατικές και e-Μορφές): Πολιτικές και Πρακτικές» του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξη είναι στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας με θέμα: «Ο θεσμός των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας. Απόψεις και στάσεις των εκπαιδευομένων του ΣΔΕ Άσσου-Λεχαίου του Νομού Κορινθίας. Σας ευχαριστώ που επιθυμείτε να πάρετε μέρος στην συνέντευξη και σας διαβεβαιώνω ότι θα τηρηθούν οι αρχές της ανωνυμίας και της εχεμύθειας. Μπορείτε να κάνετε ερωτήσεις πριν και κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Η συνέντευξη θα μαγνητοφωνηθεί για πρακτικούς λόγους. Όσα καταγραφούν, θα απομαγνητοφωνηθούν, θα μελετηθούν και θα παρουσιαστούν στην έρευνα αυτή.

ΣΥΝ.: (Συνεντεύκτρια Κεφάλα Αναστασία)

ΕΚΠ. : Εκπαιδευόμενος στο ΣΔΕ Άσσου-Λεχαίου του Νομού Κορινθίας

❖ 1^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- Φύλο: Γυναίκα
- Ηλικία: 43
- Κύκλος Μαθημάτων: Β΄ Κύκλος

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.1: Τα κίνητρα μου ήταν, ότι στην ηλικία που θα έπρεπε να σπουδάσω δεν τα κατάφερα. Άκουσα τα καλύτερα για αυτό το σχολείο, βρήκα τη δύναμη και ήθελα να κάνω το όνειρό μου πραγματικότητα.

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.1: Ναι, έχω δύο γιους!

ΣΥΝ: Να σας ζήσουν!

ΕΚΠ.1: Ευχαριστώ! Είναι σε μεγάλη ηλικία πλέον και σπουδάζουνε. Με βλέπανε ότι το ήθελα πάρα πολύ και ήταν τα παιδιά μου που με κινήσανε να έρθω να γραφτώ.

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Ναι, ναι θα έλεγα το 50% ναι.

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Και αυτό. Και αυτό του εισοδήματος. Θεωρώ ότι είναι το πιο βασικό.

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Εννοείται και ναι! Όταν ο άνθρωπος μαθαίνει, είναι όλα υπέρ του. Έχει γνώσεις.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Υπάρχουν εμπόδια, όχι όμως από τους εκπαιδευόμενους. Εμπόδια της καθημερινότητάς μας, της οικογένειας, της δουλειάς, μπορεί να σε διώξει ο εργοδότης σου.

ΣΥΝ: Δουλεύετε;

ΕΚΠ.1: Ναι, εργάζομαι κι είναι πάρα πολύ δύσκολο.

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Έμενα προσωπικά ναι, γιατί τα άφησα πάρα πολύ πίσω και βρίσκω αρκετή δυσκολία σε κάποια μαθήματα που ούτε καν δεν τα ήξερα. Δεν είχα

γνώση καθόλου πάνω σε αυτά. Παρόλο αυτά δεν το βάζουμε κάτω και είμαστε εδώ κάθε μέρα.

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Σίγουραααααα! Με 2 παιδιά, σπίτι, δουλειά σίγουρα! Είναι δύσκολο! Είναι αρκετά δύσκολο, δεν είναι δύσκολο! Αλλά όταν θέλεις να καταφέρεις κάτι, το παλεύεις με νύχια και με δόντια.

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Όχι, όχι! Πλέον είμαστε σαν οικογένεια μέσα στην τάξη. Ο ένας βοηθάει τον άλλον, συμβουλεύει ο ένας τον άλλον, ενδιαφέρεται αν είμαστε όλοι καλά αν λείπει κάποιος. Έχουμε μια άριστη σχέση.

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Όχι μπορούν! Μπορούν!

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.1: ο στόχος μου ήταν να....πώς να το πω τώρα; Να έχω μια καλύτερη εκπαίδευση. Να αποκτήσω γνώσεις. Αμέσως μετά μου ήρθε η δουλειά μου, ανοίγονται άλλες προοπτικές εργασίας. Και το πιο βασικό είναι ότι δε θα νιώθω άσχημα απέναντι πλέον στους υπόλοιπους συμπολίτες μου ότι δεν έχω βγάλει το σχολείο.

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Ήδη την κατάφερα! Ήδη την κατάφερα!

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Μέχρι εδώ ναι! Αλλά θα ήθελα να προχωρήσω και παραπάνω σε κάποιο άλλο σχολείο να έχω πιο πολλές γνώσεις.

ΣΥΝ: Σας το εύχομαι!

ΕΚΠ.1: Ευχαριστώ πολύ!

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Ναι! Κατάλαβα πόσο δυναμικός μπορεί να γίνει ο άνθρωπος διαβάζοντας.

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.1: Σε ποιο βαθμό ε; Να βάλω νούμερο δηλαδή τώρα.. Για τα δικά μου δεδομένα, θα έλεγα ότι έχω πιάσει το 85%, γιατί έχω δυσλεξία και αυτή την στιγμή έμαθα να διαβάζω κανονικά και είμαι πάρα πολύ περήφανη για αυτό βάζω και αυτόν τον αριθμό!

ΣΥΝ: Πιστεύω θα καταφέρετε να φτάσετε στο 100%.

ΕΚΠ.1: Κι εκεί να μείνω , που μόλις κατάφερα αυτό, για μένα είναι πάρα πολύuuuuuu. Γιατί είναι πολύ άσχημο να θες να διαβάσεις κάτι και να το συλλαβίζεις και να ντρέπεσαι μπροστά στους άλλους. Και να έρχεσαι σε αυτό το σχολείο και να σου λένε εμένα δεν με πειράζει οι δάσκαλοι, θέλω να μου το διαβάσεις να σε ακούσω.

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.1: Κι εγώ σας ευχαριστώ πολύ! Καλή συνέχεια και ότι καλύτερο και για εσάς!

❖ 2^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- Φύλο: Γυναίκα
- Ηλικία: 38
- Κύκλος Μαθημάτων: Β΄ Κύκλο

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.2: Προσωπικά εγώ για να γράφω και να διαβάζω καλύτερα τα ελληνικά, γιατί δεν είμαι από την Ελλάδα.

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.2: Ναι, υπήρχε! Με κορόιδευε το παιδί μου.(χαχα-γέλιο) Με κορόιδευε τόσο πολύ. Δηλαδή, όταν πήγαμε να κάνουμε μαθήματα έλεγε: «Φύγε από εδώ, εσύ δεν ξέρεις, δεν είσαι από εδώ, δεν μπορείς να τα ξέρεις και με μείωνε με αυτόν τον τρόπο. Οπότε κι εγώ αποφάσισα να γραφτώ, για να μάθω να γράφω, να διαβάζω, ναααα.. έχω ακούσει ότι γίνονται τόσα πολλά εδώ με τους καθηγητές που είναι όλοι σπουδασμένοι, έχουνε πτυχία και αυτό ήτανε. Μια απόφαση τέτοια.

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: κι αυτό. Ναι βέβαια! Κι αυτό. Γιατί μετά από αυτό το πτυχίο που είναι εδώ το κρατικό, μπορούμε να συνεχίσουμε και να πάμε αν θέλουμε πιο πέρα. Για αυτό γελάμε με τις φίλες μου εδώ και λέμε ότι δεν μπορούμε να είμαι 40 χρόνια σερβιτόρα. Αλλά αυτό ηρθε μετά ,αργότερα.. Το πρώτο ήταν με το παιδί μου.

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: Όχι, όχι! Αυτό όχι. Αυτό όχι. Με τα λεφτά δεν έχει να κάνει καθόλου.

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: Δηλαδή, πιο εύκολα;

ΣΥΝ: Δηλαδή, το να μαθαίνεις πράγματα, να αποκτάς γνώσεις και δεξιότητες, λειτούργησε ως κίνητρο;

ΕΚΠ.2: Ναι αυτό ναι! Είναι κάτι σε καθημερινή βάση όταν ερχόμαστε, βγαίνουμε όλο και.. μαθαίνουμε και βγαίνουμε κι όλο πιο γεμάτοι από εδώ.

ΣΥΝ: Αυτό το είχες σκεφτεί και ήθελες να έρθεις εδώ σε αυτό το σχολείο;

ΕΚΠ.2: Ήθελα να αποκτήσω γνώσεις! Βεβαίως! Να μάθω την Ιστορία, τα Θρησκευτικά σας, για τις γιορτές σας περισσότερα πράγματα. Πολλά πολλά! Από αυτή την πλευρά πολλά.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: Εεεε, όχι δεν έχω κάποιες δυσκολίες για αυτό. Το σχολείο μας επιτρέπει να ερχόμαστε με το λεωφορείο το οποίο είναι πληρωμένο από το ΣΔΕ. Τη βενζίνη μπορείς να πάρεις επιδότηση εδώ. Οπότε δεν είναι κάτι που δεν μπορείς να το καταφέρεις, αν δεν δουλεύεις τα βράδια και θες να το τελειώσεις, εδώ απλά. Με το παιδί ίσως κάπως, όταν αρρωσταίνει το παιδί ας πούμε, έπρεπε τότε να καθόμαστε στο σπίτι γιατί δεν έχουμε κάποιον άλλον εδώ. αλλά γενικά όχι.

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: Δηλαδή;

ΣΥΝ: Δηλαδή, αυτά που μαθαίνετε εδώ (τα μαθήματα) θεωρείτε ότι δυσκολεύει τη φοίτησή σας; Σας δυσκολεύουν αυτά που μαθαίνετε;

ΕΚΠ.2: Μπορεί να υπάρχουν κάποια δύσκολα, αλλά οι καθηγητές είναι τόσο κοντά σου, που κάθε λεπτό ότι και να χρειαστείς πας ρωτάς και στο κάνουν όλο και πιο απλό, όλο και πιο απλό, ως πότε μπορείς να φτάσεις σε εκείνο το σημείο που να μπορείς να κάνεις ας πούμε μία έκθεση στη Γλώσσα.

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: Ναι, τα οικογενειακά δηλαδή, αυτό μην αρρωστήσει το παιδί ας πούμε και δεν μπορώ να έρθω. Δε θέλει να κάθεται μόνος του και πρέπει να τον πάω

αλλού. Κι έτσι. Μόνο αυτά, οικογενειακά. Και πέρσι λόγω της δουλειάς που δούλευα το βράδυ είχα προβλήματα. Μόνο αυτά.

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: Είναι όλοι πάρα πολύ καλά παιδιά. Από την ζωή πραγματικά ο καθένας έχει τη δική του ιστορία. Το πιο ωραίο είναι ότι δεν έχουμε φάει bullying εδώ, γιατί στις δουλειές μας έχουμε φάει πολύ, εδώ όχι. Εδώ είμαστε όλοι ίσοι.

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: Μπορούν απλά είναι κι αυτά απρόβλεπτα. Λόγω της αρρώστιας, λόγω του παιδιού, αυτά τα απρόβλεπτα. Ειδικά τώρα με τον κορονοϊό, μόλις βήχει, έχει λίγο συνάχι φοβόμαστε και τρομάζουμε και ούτε εγώ έρχομαι μία με δύο μέρες μέχρι να δω αν έχω covid ή κάτι.

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.2: Για να γράφω ελληνικά!!!! Χαχαχα Για να γράφω επιτέλους ελληνικά και να μάθω περισσότερα. Η Ιστορία μου αρέσει πάρα πολύ, είμαι καλή στα Μαθηματικά δεν είναι για μένα κάτι φοβερό. Αλλά η Γλώσσα, η Κοινωνιολογία, όλα τα υπόλοιπα είναι τόσο σημαντικά, τόσο πολύ καλά πράγματα.

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: Πιστεύω να! Γιατί όχι. Αν μου δοθεί η ευκαιρία, γιατί είμαστε και ξένοι. Γιατί δεν σημαίνει επειδή θα τελειώσουμε εδώ γινόμαστε και Έλληνες. Έξω κόσμος είναι λίγο δύσκολος. Αλλά αν μου δοθεί τέτοια ευκαιρία και βέβαια! Και θα μπορούσα μετά το Γυμνάσιο υπάρχουν κι άλλα σχολεία, στην Κόρινθο, στην Αθήνα που μπορείς να πας.

ΣΥΝ: Σας το εύχομαι!

ΕΚΠ.2: Αααααα πολύ καλό! Ευχαριστώ!

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: Ναι, ναι φυσικά! Εδώ αυτή η εμπειρία της ζωής δεν ξεχνιέται και τα μαθαίνεις και τα θυμάσαι και δεν μπορείς να τα ξεχάσεις αυτά εδώ που έχεις ζήσει.

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: Ναι, γιατί μαθαίνεις εδώ να είσαι με ανθρώπους, με άτομα διαφορετικού χαρακτήρα, διαφορετικής ηλικίας. Ναι, φυσικά! Αφού καταφέρνω κι έρχομαι κάθε μέρα εδώ, προσπαθώ να κάνω κάτι και να πάρω και το χαρτί, είναι πάρα πολύ ωραίο για μένα. Γιατί είμαι σε ξένη χώρα και ποτέ δεν μου δόθηκε ευκαιρία. Αυτό είναι πραγματικά όπως λέει «δεύτερη ευκαιρία».

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.2: Στο 100%. Στην αρχή ήταν ένα πείσμα για το παιδί μου να της φέρω το χαρτί και να της πω ότι εγώ δεν είμαι από Ελλάδα και έχω βγάλει και ένα Γυμνάσιο.

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.2: Να είσαι καλά!

❖ 3^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- Φύλο: Γυναίκα
- Ηλικία: 39
- Κύκλος Μαθημάτων: Β΄ Κύκλο

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.3: Λοιπόν, εγώ επειδή είμαι και από άλλη χώρα ήθελα πάρα πολύ να μάθω την ελληνική γλώσσα. Να γράψω, γιατί να διαβάζω ξέρω, απλά να τη γράφω σωστά γιατί δεν ξέρω καθόλου. Αυτός ήταν ο σκοπός μου στην αρχή.

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.3: Στην αρχή πήγαμε να καταθέσουμε για διαβατήρια εδώ και εκεί έμαθα για το σχολείο, αλλά ήταν πριν πολλά χρόνια και δεν μπόρεσα τότε λόγω παιδιού και αυτά. Τώρα που ήμουν λίγο πιο ελεύθερη το αποφάσισα να έρθω.

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: Ναι, ναι αυτό είναι το βασικό. Λειτούργησε, δούλεψε, γιατί ήθελα να κάνω κάτι για μένα, να καταφέρω κάτι πιο καλό.

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: Πιστεύω πως ναι, γιατί έχω ακούσει αν έχετε κάτι πώς το λένε.... εκπαίδευση καλύτερη, παραπάνω τότε λειτουργεί. Όχι στη δουλειά βέβαια που είμαι τώρα, αλλά για το μέλλον και αυτό το σκεφτόμουν.

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: Πιστεύω αν το κατάλαβα σωστά αυτό, λειτούργησε αρκετά.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: Για το σχολείο μιλάτε όχι για την προσωπική μου ζωή;

ΣΥΝ: Όχι, όχι εδώ για το σχολείο μιλάμε.

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: . Όχι δεν πιστεύω. Είναι εύκολα και όταν οι δάσκαλοι είναι καλοί και εξηγούν καλά το μάθημα, το καταλαβαίνω πιο καλά. Κι εμείς που είμαστε από άλλη χώρα κάθονται και μας εξηγούν καλά αυτό. Όταν δεν το καταλαβαίνουμε κάτι.

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: Πιστεύω πως ναι, λόγω της δουλειάς πρώτα και η οικογένεια που έχεις και παιδί στο σπίτι και πρέπει... Εφόσον εγώ πρέπει να το αφήσω κάπου ή να το πάω στο φροντιστήριο αναγκάζεται και ο άντρας μου λόγω ότι επειδή εγώ έρχομαι στο σχολείο. Εμποδίζει, δυσκολεύει λίγο αυτό.

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: Όχι, καθόλου. Επειδή έχουμε πάρα πολύ καλή σχέση και ερχόμαστε και με χαρά όταν θέλουμε να συναντηθούμε κιόλας εδώ. Είναι κάτι άλλο.

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: Όχι, μπορούν να αντιμετωπιστούν πιστεύω αυτά. Άμα το προγραμματίζεις και το κάνεις αυτό, μπορούνε!

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.3: Εγώ είχα θέσει μόνο να μάθω καλά την ελληνική γλώσσα. Αλλά, επειδή βλέπω εδώ πολλά ακόμα, βλέπω αγγλικά που πάντα εγώ δεν ξέρω και είναι καλύτερα και για μένα και για την φοίτηση μου. Τα πάντα εδώ είναι πολύ ενδιαφέρον. Αλλά σαν στόχος ήταν η ελληνική γλώσσα.

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας , θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: Πιστεύω πως ναι! Από ότι έχω ακούσει θα έχω κάτι το παν ας πούμε, κάτι το καλύτερο.

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητες σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: Πιστεύω πως ναι! Πιστεύω πως ναι, γιατί μαθαίνεις πολλά πράγματα και πιστεύω πως ναι, θα βοηθήσει παντού αυτό μετά.

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: Είναι το μόνο σίγουρο χα χαχα (γέλιο), γιατί κάνεις κάτι και για σένα όποτε νιώθεις πάρα πολύ καλύτερα. Με όσα μέχρι τώρα που έχω μάθει, γιατί είμαι και στο πρώτο έτος νιώθω πάρα πολύ καλύτερα.

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.3: Σε ποιο βαθμό ε; Πιστεύω στο 100%, πιστεύω ναι. Δεν ξέρω, το έχω δώσει στόχο και εδώ μαθαίνουμε πάρα πολλά. Είναι κάτι καλό!

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.3: Σε ευχαριστώ και σε σένα καλή επιτυχία!

❖ 4^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- Φύλο: Άντρας
- Ηλικία: 42
- Κύκλος Μαθημάτων: Α΄ Κύκλο

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.4: Ξεκίνησα για επαγγελματικούς λόγους, για να κάνω μια αναβάθμιση στο δίπλωμα της εργασίας μου. Είμαι χειριστής σε χωματουργικά μηχανήματα και έχουν αλλάξει οι νόμοι και χρειάζομαι το χαρτί αυτό.

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.4: Κάποιοι οικονομικοί λόγοι, έχανα κάποια λεφτά λόγω ότι δεν είχα εκείνο το δίπλωμα και μία μεγάλη θέση σε, μία καλή θέση μάλλον σε μία μεγάλη εταιρεία σαν χειριστής.

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Η προοπτική;

ΣΥΝ.: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης, δηλαδή να αποκτήσετε κάποιο καλύτερο μέλλον όσον αφορά το επάγγελμα σας.

ΕΚΠ.4: Αν λειτούργησε σαν κίνητρο; Ναι, φυσικά και λειτούργησε σαν κίνητρο. Προσπαθούμε πάντα να βελτιωνόμαστε για το δικό μας καλύτερο.

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Ναι, φυσικά σαν γονιός κοιτάω να έχω καλύτερο εισόδημα, ώστε να μπορώ να ανταπεξέλθω καλύτερα στις οικογενειακές μου υποχρεώσεις.

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Ναι, γιατί καλλιεργώντας το μυαλό σου ή τον εαυτό σου τον ίδιο, γίνεσαι καλύτερος άνθρωπος. Όταν μαθαίνεις κάτι παραπάνω, είναι καλό για τον εαυτό σου, καλύτερεύει η ποιότητα ζωής σου σίγουρα.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Κοιτάζτε να δείτε, εμπόδια σίγουρα υπάρχουνε λόγω των επαγγελματικών υποχρεώσεων, λόγω των χιλιομετρικών αποστάσεων των

επαγγελματικών. Εντάξει, ομαλά δεν θα μπορούσα να πω ότι κυλάει, αλλά προσπαθούμε να μεταπηδάμε τα εμπόδια και να προσπαθούμε να να τελειοποιήσουμε τον στόχο μας, να έρθουμε πιο κοντά στο στόχο μας.

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Εμένα όχι, δε με δυσχεραίνει καθόλου, αντίθετα δε με δυσκολεύει καθόλου.

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Ναι, οι οικογενειακές και οι άλλες υποχρεώσεις φυσικά μας φρενάρουν λίγο στο να μπορούμε να το καταφέρουμε, αλλά είμαστε εδώ και προσπαθούμε όσο το δυνατόν περισσότερο.

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Όχι, είμαι πολύ ανοιχτός σαν άνθρωπος, μπορώ να δώσω. Όχι μπορώ να δώσω, είμαι μαθημένος να δίνω δεύτερες ευκαιρίες. Μπορώ να ανταπεξέλθω άνετα σε έναν αντίθετο χαρακτήρα από εμένα. Είμαι πως να το πω; Υποχωρητικός δεν ξέρω αν είναι σωστή λέξη;

ΣΥΝ: Ναι, ανεκτικός θα έλεγα εγώ.

ΕΚΠ.4: Ναι ανεκτικός. Μπράβο, αυτό ήθελα να πω.

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Πιστεύω αν έχεις καλή διάθεση, όλα μπορείς να τα ξεπεράσεις, Αρκεί να το θέλεις πραγματικά. Αν το θέλεις πραγματικά, ότι εμπόδιο, δηλαδή εκτός αν είναι θέμα υγείας, όλα τ'άλλα τα εμπόδια τουλάχιστον εγώ, δεν ξέρω αν θα μπορέσω να τα καταφέρω, τουλάχιστον θα τα προσπαθήσω να τα προσπεράσω.

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.4: Δεν έχω μάθει να κρύβομαι πίσω από το δάχτυλό μου, το έχω πει και στους καθηγητές μου ότι ο πρώτος μου στόχος ήταν για την επαγγελματική μου κατάρτιση δηλαδή καθαρά ήρθα γι' αυτό το λόγο. Μετά όμως άλλαξα γνώμη! Αν μου επιτραπεί επαγγελματικά θα συνεχίσω μέχρι να τελειώσω και το λύκειο.

ΣΥΝ: Μακάρι, σας το εύχομαι!

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας , θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Αν και έχω μία πάρα πολύ καλή θέση σε μία πολύ δυνατή εταιρεία και αν δεν αλλάξουν δραματικά τα πράγματα δε νομίζω να χρειαστεί στο μέλλον να αλλάξω ή εργοδότη ή αντικείμενο εργασίας. εντάξει αν γίνει αυτό θα μπορώ σίγουρα να διεκδικήσω μία καινούργια θέση εργασίας.

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητες σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Έχει γίνει ήδη, δε χρειάζεται να την ολοκληρώσω την φοίτηση μου. Είμαι εκπαιδευόμενος εδώ και 4 με 4,5 μήνες και ήδη έχω ξεκινήσει και έχω μάθει αρκετά πράγματα παραπάνω απ' όσα ήξερα.

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Το είπα και προχθές τους καθηγητές που μας δώσαν την αξιολόγηση: Νιώθω ήδη καλύτερος άνθρωπος!

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.4: Έχει ξεκινήσει και φτάνει σε μεγάλο βαθμό. Δεν έχει φτάσει στο 100%, γιατί είμαστε ακόμα στην αρχή. Προσπαθούμε για το καλύτερο και εύχομαι να φτάσει στο 100%.

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.4: Σε ευχαριστώ πολύ! Καλή επιτυχία και σε εσάς!

❖ 5^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- Φύλο: Άντρας
- Ηλικία: 49
- Κύκλος Μαθημάτων: Β΄ Κύκλο

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.5: Ο λόγος ήτανε ότι ήταν απωθημένο. Για τον άλφα, βήτα λόγο δεν μπόρεσα να συνεχίσω το γυμνάσιο στην παιδική μου ηλικία και πίεσα τον εαυτό μου, βρήκα τον κατάλληλο χρόνο ώστε να έρθω. Γιατί, θα μου δώσει μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση στον εαυτό μου και θα διευρύνω και τις γνώσεις μου, γιατί έχω πολλά κενά όσον αφορά τις γνώσεις.

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.5: Ναι, ένιωσα κάποια ανασφάλεια και λεω ίσως Χρειαστεί να έχω και το απολυτήριο γυμνασίου. Δεν ξέρεις πως έρχονται τα χρόνια. Τώρα επαγγελματικά είμαι καλά. Έχω μία καλή δουλειά, αλλά καλά όμως δεν ξέρω τι μας επιφυλάσσει αύριο η ζωή. Αυτός είναι ο λόγος!

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Εγώ σίγουρα ακόμα και στη δουλειά μου, αυτές οι γνώσεις που αποκομώ από το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας πιστεύω ότι θα με βοηθήσουνε. Θα γίνω καλύτερος επαγγελματικά!

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Δεν έπαιξε σημαντικό ρόλο! Όχι! Δεν έπαιξε μεγάλο ρόλο! Ο σκοπός είναι να βρω το κατάλληλο χρόνο, ώστε να μπορώ να έρθω να παρακολουθήσω τα μαθήματα.

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Ναι, ναι! Έχει λειτουργήσει και νιώθω καλύτερα με αυτό.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Νομίζω πως η διαδικασία κυλάει ομαλά, δηλαδή όπως πρέπει. Και οι εκπαιδευτές μας βοηθάνε! Νομίζω πως είμαστε σε καλό δρόμο.

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Νομίζω πως όχι, δε μας δυσκολεύει. Και ανάγνωση και θεωρία όλα τα κάνουν εδώ στο σχολείο. Δεν έχουμε κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα, δεν παίρνουμε δουλειά για το σπίτι.

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Όχι, το κυριότερο είναι η δουλειά. Από τη στιγμή που τα έχω καταφέρει και έχω διεκπεραιώσει, όσον αφορά τις υποχρεώσεις μου απέναντι στη δουλειά και έχω βρει τον κατάλληλο χρόνο υπάρχει και η στήριξη η ανάλογη από την οικογένεια.

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Όχι, η σχέση μεταξύ μας είναι άριστη. Δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα! Ο πρώτος καιρός, η πρώτη χρονιά θέλαμε το χρόνο μας. Ήταν η περίοδος προσαρμογής, μέχρι να γνωριστούμε και όλα καλά.

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Δεν υπάρχουν εμπόδια! Όχι, όχι. Όλα καλά!

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.5: Αρχικά, θέλω να τελειώσω το γυμνάσιο. Από κει και πέρα, αυτός είναι ο απώτερος στόχος. Από κει και πέρα βλέποντας και κάνοντας. Αν καταφέρω και συνεχίσω και στο λύκειο, αν μου το επιτρέψουν οι συνθήκες δηλαδή, μπορεί και να το κάνω.

ΣΥΝ: Σας το εύχομαι!

ΕΚΠ.5: Σας ευχαριστώ!

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Εντάξει, αυτό δε με ενδιαφέρει βασικά γιατί έχω δουλειά. Ο λόγος που ήρθα είναι άλλος.

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Νομίζω, πως σε κάποιο βαθμό θα έχω βελτιώσει και τις γνώσεις μου και θα αισθάνομαι καλύτερα, μεγαλύτερη σιγουριά!

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Είμαι σίγουρος πως ναι!

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.5: Νομίζω, πως σε κάποιο βαθμό θα έχω βελτιώσει και τις γνώσεις μου και θα αισθάνομαι καλύτερα, μεγαλύτερη σιγουριά! Σε μεγάλο βαθμό! Μας βοηθάνε οι εκπαιδευτές και στη γλώσσα και στα μαθηματικά δηλαδή σε όλα τα μαθήματα και πληροφορική. Παίρνουμε γνώσεις, είμαι ικανοποιημένος!

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.5: Σας ευχαριστώ πολύ!

❖ 6^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- Φύλο: Άντρας
- Ηλικία: 38
- Κύκλος Μαθημάτων: Β΄ Κύκλο

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.6: Γιατί έπρεπε να δώσω μία δεύτερη ευκαιρία στον εαυτό μου και γιατί μου χρειαζόταν για το μέλλον το απολυτήριο γυμνασίου!

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.6: Έχασα μία προκήρυξη. Ζήταγε απολυτήριο γυμνασίου και δεν μπορούσα να συμμετείχα στην προκήρυξη.

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.6: Θεωρώ ότι μου δημιούργησε εμπόδιο στο να έρθω, αλλά ΟΚ. Γιατί λίγο με τα ωράρια υπάρχει πρόβλημα, αλλά το βρήκα. Στο συγκεκριμένο τμήμα και στη δουλειά που είμαι δε νομίζω. Αλλά στο μέλλον μπορεί να βοηθήσει πιστεύω και θα το κυνηγήσω.

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.6: Εντάξει, με κάποιο τρόπο ναι γιατί σου ανοίγει λίγο το μυαλό. Υπολογίζεις αλλιώς τα έξοδα σου και βάζεις καλύτερες προοπτικές και στόχους.

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ: Ένα φρεσκάρισμα το κάνουμε, χα χαχα (γέλιο).

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.6: Θεωρώ όχι, εντάξει. Είναι λίγο με τα αγγλικά αλλά ΟΚ την παλεύουμε. Κατά τα άλλα όχι, όλα κυλάνε ήρεμα.

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.6: Σε κάποια μαθήματα βρίσκουμε εμπόδια αλλά με λίγο σκέψη και ψάξιμο βρίσκουμε λύσεις.

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.6: Κάποια εμπόδια βρεθήκανε, αλλά όταν θέλεις να κάνεις κάτι όλα λύνονται, βρίσκεις λύσεις.

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.6: Έχουμε πολύ καλή σχέση με τους συμμαθητές και λύσεις βρίσκουμε και θεωρώ ότι είμαστε σε πολύ καλή κατάσταση.

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.6: Όχι, μπορούν να αντιμετωπιστούν. Όταν έχεις κάποιο πρόβλημα πρέπει να το λύσεις, δεν το αφήνεις το πρόβλημα να μεγαλώνει.

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.6: Είχα βάλει στόχο να το τελειώσω το γυμνάσιο, αλλά στην πορεία σκέφτομαι να συνεχίσω και λύκειο για να πάρω ειδικότητα. Γιατί, έχω ασχοληθεί και με ηλεκτρολογικά και μηχανολογικά αλλά, από Σεπτέμβρη θα δω.

ΣΥΝ: Σας το εύχομαι!!

ΕΚΠ.6: Σας ευχαριστώ!

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας , θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.6: Πολύ πιθανόν. Αν έχουν βγάλει προκηρύξεις μέσω ΑΣΕΠ, όχι μέσω ΟΑΕΔ. Γιατί δεν μπορείς να συμμετέχεις, μόνο μέσω ΑΣΕΠ. Γιατί, με τον ΟΑΕΔ θέλει να είσαι άνεργος και θέλει να έχεις μόρια.

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.6: Θεωρώ ναι. Μετά το φρεσκάρισμα που είπα και πριν, θεωρώ πως θα έχουμε ανέβει επίπεδο.

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.6: Λογικό μου φαίνεται αυτό!

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.6: Θεωρώ πολύ καλές. Πιστεύω πως θα φτάσω στο επιθυμητό αποτέλεσμα!

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.6: Ευχαριστώ πολύ! Να είστε καλά!

❖ 7^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- Φύλο: Άντρας
- Ηλικία: 42
- Κύκλος Μαθημάτων: Β΄ Κύκλο

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.7: Για να αναπτύξω λίγο την μόρφωση μου και ίσως στο μέλλον χρειαστεί και το χαρτί. Γιατί πάνω από το 40 ξέρω όπου και να πιάσεις δουλειά χρειάζεται απολυτήριο γυμνασίου.

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.7: Όχι, απλά το έμαθα από κάποιον φίλο μου και έτσι ήρθα.

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Για ξανά πείτε το μου λίγο.

ΣΥΝ: Η προοπτική, δηλαδή τα επαγγελματικά, το να βρεις μία θέση εργασίας στο μέλλον λειτούργησε αυτό ως κίνητρο;

ΕΚΠ.7: Ναι, ναι, ναι! Αυτή τη στιγμή βέβαια είμαι πολύ καλά επαγγελματικά, αλλά ίσως στο βάθος χρόνου να αλλάξουν τα πράγματα. Καλό είναι να υπάρχει το χαρτί.

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Όχι, είμαι πολύ καλά οικονομικά. Θες να σου πω πόσα παίρνω;

ΣΥΝ: Όχι! Χα χαχα! (Γέλιο)

ΕΚΠ.7: Θα στο πω δεν είναι κρυφό. 1300ευρώ πενθήμερο! χα χαχα (γέλιο) Γι αυτό σου λέω πάρα πολύ καλά!

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Ναι, ναι! Κοίτα, ξέρω πέντε πράγματα, αλλά αν μάθω κι άλλα πέντε, κακό δεν είναι. Είμαι στην ορθογραφία λίγο πίσω, αλλά αυτό θα το βελτιώσουμε πιστεύω.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Όχι, πολύ καλά. Και καλή συμπεριφορά από καθηγητές και αν δεν ξέρουμε κάτι μπορούμε να το πούμε δυο τρεις φορές να το μάθουμε.

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Όχι, όχι. Εύκολα είναι!

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Ναι, γιατί έχουμε δύο μικρά παιδιά και είναι λίγο δύσκολα. Σηκώνομαι 5 η ώρα το πρωί και καταλήγω να γυρίζω σπίτι 8 η ώρα το βράδυ. Αλλά, είναι δύο χρόνια και μπορείς να κάνεις λίγο υπομονή και με λίγο θέληση.

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Όχι, έχουμε πολύ καλή σχέση και βοηθάει ο ένας τον άλλον!

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Όχι, μπορούμε να τα αντιμετωπίσουμε. Γιατί, αν δεν ξέρουμε κάτι μπορεί να μας βοηθήσει ο συμμαθητής μας ή ακόμα και ο καθηγητής μας βοηθάει.

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.7: Να βελτιώσω λίγο την ορθογραφία μου. Αυτό!

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας , θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Ναι, και πολύ πιο εύκολα γιατί, σήμερα το χαρτί χρειάζεται!

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Ναι, θα έχω καταφέρει γιατί υπάρχει βοήθεια.Ακόμα και στους υπολογιστές που δεν ξέρουμε μας βοηθάνε και μας εξηγούνε και θεωρώ ότι έχουμε εξελιχθεί.

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Σίγουρα! Γιατί, όταν βγαίνεις από μία υπηρεσία και σου λένε ‘απόφοιτος’; Άλλο να λες γυμνασίου και άλλο να λες δημοτικού .Σου φτιάχνει νομίζω τη διάθεση! Ακούγεται πολύ καλύτερα!

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ’ αρχής; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.7: Ο στόχος μου ήταν να έρθω να πάρω το χαρτί. Ανταποκρίνεται! Σε αρκετό καλό βαθμό. Γιατί, όπως σου είπα και πριν βοηθάνε όλοι. Οπότε αποκτάς γνώσεις και κάτι που δεν ξέρεις, θες δε θες, θα το αποκτήσεις αν στο πουν δυο τρεις φορές.

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.7: Ευχαριστώ πολύ! Να είστε καλά!

❖ 8^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- Φύλο: Άντρας
- Ηλικία: 42
- Κύκλος Μαθημάτων: Α΄Κύκλος

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.8: Ο λόγος ήτανε, επειδή από μικρός το σταμάτησα και ο λόγος μου ήτανε ότι ήθελα το απολυτήριο για προσωπικούς μου λόγους. Βασικά, ήθελα να βγάλω το δίπλωμα για μηχανήμα και έτσι πήρα την απόφαση να έρθω.

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.8: Για το δίπλωμα. Για μηχανήμα έργου!

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Ναι, ναι λειτούργησε ως κίνητρο!

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Ναι, ναι βεβαίως. Και αυτό λειτούργησε. Γιατί με το απολυτήριο βρίσκεις καλύτερη δουλειά με περισσότερα λεφτά.

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Ναι, ναι και αυτό. Γνώσεις παραπάνω και ότι μαθαίνεις καλό είναι πιστεύω.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Η διαδικασία κυλάει ομαλά, δεν υπάρχει κάποιο πρόβλημα.

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Όχι, όχι. Εμένα προσωπικά δε με δυσκολεύουν καθόλου τα μαθήματα.

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Ναι, δυσκολεύει πιστεύω. Οι υποχρεώσεις της δουλειάς ας πούμε πάνω απ' όλα. Σχολάμε 15.00 με 16.00 η ώρα και 16.30 πρέπει να είμαστε

εδώ. Εντάξει, είναι λίγο δύσκολα, αλλά αν δεν προλαβαίνουμε ή δεν ερχόμαστε κάποια μέρα ή ερχόμαστε δεύτερη ώρα. Είναι λίγο δύσκολο πάντως αυτό. Συνήθως για μας τους ενήλικες είναι λίγο δύσκολο.

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Όχι, όχι, όχι δε νομίζω. Είμαστε πολύ καλά με τους συμμαθητές μας, όχι μόνο με τους συμμαθητές μας, αλλά με όλο το σχολείο.

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Δεν υπάρχουν εμπόδια. Μόνο αυτό με το χρόνο μας. Τίποτα άλλο.

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.8: Ότι μπορέσω να μάθω καλύτερα και έπρεπε να το βγάλω το γυμνάσιο γιατί δεν το έβγαλα μικρός. Δεν είναι κάποιος συγκεκριμένος ο στόχος. Για το δίπλωμα σίγουρα.

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Πιστεύω ναι, πιο εύκολα, απ' ότι να έχεις τελειώσει το δημοτικό.

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Πιστεύω, επειδή είναι λίγος ο καιρός θα έχουμε μάθει κάποια πράγματα, αλλά να γίνουμε αυτό το 100% δε νομίζω. Πάντως μαθαίνουμε πράγματα και εξελισσόμαστε.

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Ναι, ναι. Θα έχουμε διαμορφώσει μία καλύτερη εικόνα. Και πιστεύω θα νιώθουμε πιο σιγουριά και πιο άνετα. Από το να λες ότι έχεις τελειώσει μόνο το δημοτικό είναι κάτι. Νομίζω. Γιατί μετά μπορεί να μας δώσει και κίνητρο να πάμε σε κάτι παραπάνω λύκειο ας πούμε.

ΣΥΝ: Σας το εύχομαι!

ΕΚΠ.8: Να είσαι καλά!

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.8: Έναν αριθμό θέλετε!;

ΣΥΝ: Θέλετε να μου πείτε αριθμό;

ΕΚΠ.8: Λίγο πιο πάνω από τη μέση. Δεν έχουμε φτάσει ακόμα το 100%.

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.8: Ευχαριστώ! Να είστε καλά!

❖ 9^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- **Φύλο:** Γυναίκα
- **Ηλικία:** 39
- **Κύκλος Μαθημάτων:** Α΄Κύκλος

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.9: Για το λόγο ότι δεν είχα σπουδάσει. Οι γονείς μου επιλέξαν να μην πάω καν σχολείο επειδή είμαι η μεγαλύτερη και αποφάσισαν να φροντίσω τα αδέρφια μου.

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.9: Ήταν το όνειρό μου, αυτό που ήθελα να κάνω. Να δω τις δικές μου ικανότητες μου, ότι μπορώ να τα καταφέρω σε αυτό το κομμάτι.

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Ήταν το δεύτερο, γιατί θέλω να κάνω κάποια πράγματα Όσον αφορά τα επαγγελματικά. Δουλεύω τώρα αλλά ως καθαρίστρια σε σπίτια.

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Ναι, φυσικά, για να βρω καλύτερη δουλειά σε όλο αυτό το κομμάτι και να αποκτήσω περισσότερα χρήματα.

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Ναι, φυσικά, ήταν το πρώτο κομμάτι. Το να μάθω καλύτερα τα ελληνικά, να τα γράφω, να διαβάζω και να μάθω πράγματα καινούργια.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Προς το σχολείο, κυλάει ομαλά και είναι πολύ ωραία. Για μένα προσωπικά είναι η πιο ωραία εμπειρία, η προσωπική μου εμπειρία. Δεν έχω κάποιο εμπόδιο, έρχομαι με χαρά ακόμα κι αν είμαι εξαντλημένη από την καθημερινότητα.

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Δυσχεραίνει; Που δυσκολεύει, σωστά;

ΣΥΝ: Σωστά!

ΕΚΠ.9: Όχι, γιατί ότι μας δυσκολεύει είναι οι δάσκαλοι που μας εξηγούν. Οπότε έχουμε αυτή την ευκαιρία, μας λένε οι ίδιοι αν δεν κατάλαβες κάτι μας τα εξηγούν.

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Ναι, φυσικά, γιατί όταν είσαι μητέρα δύο παιδιών, οι ανάγκες και πρέπει και να εργαστείς προφανώς να δυσκολεύει.

ΣΥΝ: Να σας ζήσουν κιόλας!

ΕΚΠ.9: Ευχαριστώ

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Δεν δυσχεραίνει, αντίθετα είναι ευχάριστη και στα διαλείμματα κάνουμε ο ένας με τον άλλον πλάκα, είναι ευχάριστη μόνο ευχάριστη.

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Μπορούν να αντιμετωπιστούν, μπορούν! Στη ζωή αν υπάρχει θέληση και κάποια βοήθεια, γιατί όταν έχεις οικογένεια αν δεν έχεις κάποια βοήθεια από την ίδια σου την οικογένεια δεν μπορείς. Αλλά επειδή εγώ από το σύζυγό μου, γιατί αποτελούμαστε από τέσσερα μέλη οπότε από εκείνον έχω την βοήθεια.

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.9: Το να μάθω, όπως σας είπα, να γράφω και να ξέρω να διαβάζω και ο επόμενος μου στόχος είναι να πάω παρακάτω πέρα από το γυμνάσιο. Η θέληση μου είναι πιο πολύ. Και από ότι μου λένε οι καθηγητές μου μπορώ.

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Ναι, πιστεύω έστω σε ένα σουπερμάρκετ, έστω σε κάτι καλύτερο πιστεύω.

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Με αυτά που βλέπω κάθε μέρα, που μαθαίνω καινούρια πράγματα και το μυαλό εξελίσσεται, πιστεύω πως ναι.

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Ναι, γιατί και τώρα έχω περισσότερη αυτοπεποίθηση σε μένα κάτι που δεν είχα ποτέ μου, οπότε ναι έχω.

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.9: Σε ποιο βαθμό... Ήταν πιο κάτω από την πίστευα εγώ και πλέον έχει πάει πιο πάνω. Δηλαδή δεν περίμενα ότι μπορώ να κάνω αυτό το πράγμα και ότι θα έχω τέτοια βοήθεια από τους δασκάλους, από όλους. Και οι δυνατότητες μου, που δεν πίστευα ότι τις έχω, πιστεύω ότι μέχρι κάπου έχω τις δυνατότητες.

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.9: Ευχαριστώ πολύ!

❖ 10^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- Φύλο: Γυναίκα
- Ηλικία: 58
- Κύκλος Μαθημάτων: Α΄ Κύκλος

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.10: Γιατί όταν πήγα στο σχολείο το εγκατέλειψα στην τρίτη γυμνασίου για να παντρευτώ και τώρα το είχα χρόνια στο μυαλό μου και επέλεξα να έρθω για μένα και μόνο. Αφού έμαθα ότι υπάρχει σχολείο δεύτερης ευκαιρίας που μπορείς να πάρεις το απολυτήριο του γυμνασίου!

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.10: Όχι, ήταν καθαρά για τον εαυτό μου, για προσωπικούς λόγους!

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Ναι, σίγουρα, παίζει ένα ρόλο. Εργάζομαι αυτή τη στιγμή, αλλά δεν εργάζομαι κάπου δηλαδή στο Δημόσιο και γενικά έχω εργαστεί τα τελευταία τρία χρόνια και κάπου έπαιξε ρόλο και αυτό.

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Όχι, όχι αυτό όχι! Δεν έπαιξε κανένα ρόλο αυτό.

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Ναι, αυτό ναι. Σίγουρα αυτό! Είμαι άνθρωπος που όσο ζεις μαθαίνεις και ότι μαθαίνεις πάντα είναι καλό. Και από αυτά που μαθαίνεις σου μένουνε κάποια πράγματα, είτε αυτό είναι σχολείο, είτε είναι η ζωή, είτε είναι οτιδήποτε και σπουδάσεις ή μελετήσεις. Γιατί εγώ παρότι δεν έχω τελειώσει το σχολείο ασχολούμαι με πάρα πολλά πράγματα και απ' όλα αυτά κάτι μου έχει μείνει. Για παράδειγμα ασχολούμαι με ψυχολογία, φύση διαφορά.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Κυλάει ομαλά, αλλά υπάρχουν και εμπόδια, λόγω ηλικίας, λόγω επαγγέλματος, λόγω συνθηκών, είναι δηλαδή μία υπέρβαση του εαυτού!

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Όχι, καθόλου ίσα-ίσα. Δηλαδή αν θα πήγαινα, αν θα ήμουν στο σχολείο τότε, έτσι το φανταζόμουν το σχολείο, όπως είναι αυτό το σχολείο τώρα.

ΣΥΝ: Πολύ καλό αυτό .

ΕΚΠ.10: Πολύ καλό, έτσι το φανταζόμουν, όχι αυτό που πάμε στο σχολείο κουτάκια.

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Υπερβαίνεις λίγο τα όρια, δυσχεραίνει, αλλά αν έχεις βάλει το στόχο, απλά με λίγη κούραση τα καταφέρνεις και θέληση να έχεις.

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Ε λίγο ναι, στην αρχή. Τώρα έχουν στρώσει τα πράγματα. Χα χα χα(γέλιο). Λίγο άλλης καταγωγής, άλλης νοοτροπίας που το σέβομαι και είναι πολύ σεβαστό, αλλά και από την άλλη και λίγο δύσκολο γιατί και λόγω ηλικίας πλέον δεν αντέχεις πολλά πολλά σ' αυτή την ηλικία όταν έχεις να κάνεις κάτι τέτοιο και συναντάς και κάτι που δε σου αρέσει. Αλλά με θέληση πάλι και επιμονή, τα καταφέρνεις, το προσπερνάς, ελίσσεσαι και το καταφέρνεις.

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Όχι, όχι μπορούν να προσπεραστούν. Δεν είναι απροσπέλαστα!

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.10: Ο στόχος, καθαρά για τον εαυτό μου, να τελειώσω να πάρω το πτυχίο της τρίτης γυμνασίου. Για μένα, καθαρά για τον εαυτό μου!

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Σίγουρα με περισσότερη αυτοπεποίθηση!

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Ε, ναι, νομίζω αρκετά γιατί και η ζωή είναι ένα σχολείο ζωής μαζί με την λίγη μάθηση που έχουμε εδώ νομίζω ότι είναι αρκετή.

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Ναι, πολύ πολύ. Στην αρχή ήταν λίγο δύσκολα και τώρα βλέπω ότι τώρα ανεβαίνει αρκετά η αυτοπεποίθησή μας πούμε σε πράγματα που μαθαίνεις κι αισθάνεσαι και είσαι καλύτερα.

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.10: Πάρα πολύ καλό! Αυτό σας λέω! Αν θα ήταν το σχολείο στις ηλικίες τις κανονικές θα έπρεπε να είναι έτσι. Απορώ δηλαδή, πως έχουν κάνει το σχολείο δεύτερης ευκαιρίας, που σίγουρα σκέφτηκαν ότι είναι μεγαλύτεροι άνθρωποι και θα πρέπει να έχουν κάποιες άλλες γνώσεις, και βάζουνε τα παιδιά σε αυτό το τυποποιημένο μαθηματικά, θρησκευτικά, Φυσική,χημεία Τα κουτάκια 19, 20 και να υπάρχει ένας ανταγωνισμός, να μη θέλουνε να μαθαίνουνε, να παίζουνε, να θέλουν να κάνουν κοπάνες και νομίζω ότι η παιδεία θα ήταν πολύ καλύτερα να ήταν κάπως έτσι, όχι ακριβώς, κάπως έτσι. Δηλαδή, να την είχαν εξελίξει λίγο διαφορετικά. Δηλαδή, πως λέει το να σε προσελκύσουν στην εκκλησία πρέπει να είναι ο κατάλληλος ιερέας να τραβήξει τα παιδιά, έτσι νομίζω πως και το σχολείο θα έπρεπε να είχε καλύτερη παιδεία και όχι αυτά τα στημένα τα κουτάκια που μαθαίναμε. Η γνώμη μου είναι αυτή! Μακάρι κάποια στιγμή στην πορεία να το αλλάξουνε!!

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.10: Να είσαι καλά! Και σε σένα ότι καλύτερο παιδί μου!

❖ 11^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- Φύλο: Γυναίκα
- Ηλικία: 43
- Κύκλος Μαθημάτων: Β΄ Κύκλο

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.11: Βελτίωση της ελληνικής γλώσσας. Βελτίωση, χρειάζεσαι παραπάνω και να γράφεις και να διαβάζεις και μαθαίνεις πληροφορίες και τρόπος ένταξης.

Ο τρόπος πως διδάσκεται, πως λειτουργεί το σύστημα στην Ελλάδα, γιατί είναι διαφορετικό. Ήθελα εδώ και χρόνια, αλλά είχα το παιδί πιο μικρό και δεν μπορούσα.

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.11: Τα χρόνια μου στην Ελλάδα, επειδή βοηθάω και το παιδί στο σχολείο, αισθάνθηκα ότι χρειάζομαι παραπάνω.

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Όχι, γιατί δεν εργάζομαι και στη Ρουμανία έχω σπουδάσει. Έχω σπουδάσει νοσηλεύτρια. Ο σκοπός ήταν να βελτιώσω την γλώσσα. Ο μεγάλος σκοπός!

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Τώρα, στο μέλλον δεν ξέρουμε τι θα γίνει, άμα θα προχωρήσω, τι θα κάνω. Όλοι λένε να προχωρήσω, αλλά δεν ξέρω, ακόμα το σκέφτομαι. Θα δούμε! Δηλαδή, μπορεί να προκύπτει κι αυτό. Γιατί το πτυχίο μετά από τόσα χρόνια, αυτό που έχω, έληξε, δεν ισχύει. Γιατί αν δεν εργάζεσαι πέντε χρόνια λήγει. Πάντως αν έχεις πτυχίο, έχεις και δουλειά και παραπάνω λεφτά.

ΣΥΝ: Δηλαδή, στη Ρουμανία το πτυχίο λήγει μετά από πέντε χρόνια αν δεν εργάζεσαι;

ΕΚΠ.11: Ναι, γιατί εδώ θέλεις μια ζωή πτυχίο και είναι ΟΚ;

ΣΥΝ: Θέλει ανανέωση, δηλαδή πρέπει να δώσεις εξετάσεις πάλι. Δηλαδή εγώ 22 χρονών τελείωσα το σχολείο στη Ρουμανία μπορώ να εργάζομαι στην Ελλάδα με τα ίδια χαρτιά; Μου φαίνεται λίγο παράλογο, γιατί όλες οι γνώσεις έχουνε φύγει.

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Για γνώσεις, ναι σίγουρα. Για δεξιότητες, ακόμα δεν ξέρω τι θα κάνω μετά. Το σχολείο δεύτερης ευκαιρίας νομίζω ότι είναι μία βάση! Ότι έχω κάτι στο μυαλό, να προχωρήσω σε κάτι ιδιαίτερο, δεν το έχω σκεφτεί.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Εξαιρετική, όχι, όχι, όχι. Να μιλάω ήξερα, να γράψω ήξερα αλλά δεν το 'κανα, αλλά αυτό ήταν ένα κίνητρο να μάθω να γράψω, εμπόδια όχι. Μας βοηθούν και οι καθηγητές πάρα πολύ, όπου έχουμε δυσκολίες συμπληρώνουν τα κενά μας και είναι πολύ βασικό αυτό.

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Όχι, όχι καθόλου και αρκετά μαθήματα μας τραβάνε το ενδιαφέρον!

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Όχι, βολεύονται προς το παρόν ναί. Ας πούμε, είναι άσχημο να πω ότι ζήτησα άδεια, ζήτησα τη γνώμη τους να με υποστηρίξουν στο πρόγραμμα όχι στις δουλειές. Τις δουλειές τις κάνω. Να μη με δυσκολεύουνε σε διάφορα πράγματα. Προς το παρόν συνεργαστήκαμε! Μα αυτό λέω, είπα: Θα με υποστηρίξετε σε πέντε βασικά πράγματα να πάω, δηλαδή να μην πάω σπίτι και βλέπω το σπίτι μπαμ, αυτό είναι το πιο βασικό. Όλα τα άλλα γίνονται!

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Ναι, έχουμε πολύ καλές σχέσεις και η τάξη μας είναι πολύ καλή. Δεν υπήρχαν διαφωνίες. Πολύ καλά τα παιδιά, πολύ ωραία!

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Αντιμετωπίζονται, εντάξει νομίζω ότι είναι μικρά, μικροπράγματα που μπορούμε να τα ξεπεράσουμε. Για παράδειγμα, δεν ήξερα να γράψω μία έκθεση, αλλά σιγά-σιγά με τον καιρό εντάξει. Την προηγούμενη φορά, γιατί ζητάω και 1000 συγνώμη γράφαμε μία έκθεση και επειδή είχα τις ιδέες στο μυαλό και λυπήθηκα. Γιατί αυτό ήταν το πρόβλημα το μεγάλο το δικό μου, δεν ήξερα να γράψω, να οργανώσω τις ιδέες μου.

ΣΥΝ: Μη ζητάτε συγγνώμη! Εξάλλου εγώ θα ερχόμουν πάλι στο σχολείο δεύτερης ευκαιρίας να πάρω και άλλες συνεντεύξεις. Εγώ σας ευχαριστώ που δεχθήκατε να μου δώσετε αυτή τη συνέντευξη.

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.11: Να βελτιώσω, να βελτιώσω την ελληνική γλώσσα. Γιατί δεν αισθάνεσαι καλά όταν έχεις ένα επίπεδο και πας σε άλλη χώρα και είσαι πολύ κάτω. Δεν εκφράζεσαι καλά, δε σε καταλαβαίνουν, δε μιλάς σωστά γραμματικά, δεν αισθάνεσαι καλά. Σε κοροϊδεύουνε και προσπαθείς να εκφραστείς στο επίπεδο που αισθάνεσαι καλά, όχι που είσαι.

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Όχι, γιατί ζητάνε παραπάνω από γυμνάσιο, από πτυχίο γυμνασίου, δε νομίζω. Δηλαδή, 90% είμαι σίγουρη ότι δεν μπορώ.

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητες σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Όχι, πλήρες. Εντάξει, επειδή δεν έχω χρόνο να ασχοληθώ και στο σπίτι, θα ήθελα να είχα χρόνο παραπάνω να ασχοληθώ και στο σπίτι, για να φτάσω εκεί που θέλω! Γιατί, έχουμε μάθει ότι δεν είναι αρκετά και θέλουμε παραπάνω!

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Σίγουρα, σίγουρα! Πολύ καλύτερη! Σίγουρα! Μπορώ να πω μία ιστορία;

ΣΥΝ: Ναι, φυσικά!

ΕΚΠ.11: Είχαμε πάρει τις αξιολογήσεις και το συζητήσαμε με μία καθηγήτρια και λέω ευχαριστώ πολύ για τα όμορφα λόγια. Και μου λέει, δεν έγραψα τίποτα από μένα, είναι αυτά που βλέπω! Και λέω, να ξέρετε ότι δε βλέπουμε έτσι, δηλαδή το ξαναδιάβασα και το ξαναδιάβασα για να μπορώ να καταλάβω. Γιατί δεν βλεπόμαστε ακριβώς όπως είμαστε!

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.11: Δεν είχα σκεφτεί, γιατί νόμιζα ότι ήταν σχολείο το οποίο θα έχεις μαθήματα για το σπίτι, διαγωνισμούς, δεν ήξερα. Δηλαδή, μόλις ξεκινήσαμε και είδαμε ότι είναι λίγο διαφορετικό από το κανονικό σχολείο, χάρηκα πάρα πολύ! Γι' αυτό, δεν ήξερα τι με περιμένει. Δηλαδή, μπορώ να πω ότι ήρθα, ήθελα να ρθω με όποιον τρόπο θα γινόταν το μάθημα. Όταν είδα ότι γίνεται έτσι χάρηκα πάρα πολύ, δηλαδή δε γίνεται σαν το πρωινό σχολείο. Θα ήθελα ένα χρόνο παραπάνω να ήταν το σχολείο. Περνάμε ωραία! Και μόνο που δεν έχεις το άγχος ότι πρέπει να μάθεις να διαβάζεις, να γράφεις τα μαθήματα γίνονται αλλιώς, μαθαίνεις πιο ευχάριστα, πιο εύκολα έτσι!

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.11: Να είσαι καλά! Καλή επιτυχία και σε εσάς!

❖ 12^{ος} Εκπαιδευόμενος

Δημογραφικά Στοιχεία

- **Φύλο:** Γυναίκα
- **Ηλικία:** 39
- **Κύκλος Μαθημάτων:** Α΄ Κύκλος

1^{ος} άξονας: Κίνητρα των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.1: Για ποιο λόγο επιλέξατε να σπουδάσετε στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.12: Γιατί είναι απόγευμα, είναι λίγες οι ώρες εκμάθησης και χρειάζομαι το απολυτήριο γυμνασίου για κάποια δουλειά. Αν και είμαι πολύ μακριά, από ορεινή Κορινθία έρχομαι. Αυτό, γιατί είναι απόγευμα και είναι λίγες οι ώρες και δεν έχει μαθήματα, γιατί όσο μεγαλώνει η ηλικία μας λίγο με τα μαθήματα, δηλαδή να δίνουμε εξετάσεις είναι λίγο δύσκολο.

ΣΥΝ.2: Υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό που λειτούργησε ως έναυσμα για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας;

ΕΚΠ.12: Είχα ακούσει για τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, το ξέρω τουλάχιστον μία δεκαετία, απλά δεν το είχα αποφασίσει μέχρι τώρα να φοιτήσω κι εγώ. Όταν χρειάστηκε για την επαγγελματική μου αποκατάσταση και ήρθα, αν και το γνώριζα χρόνια ότι υπάρχει σχολείο δεύτερης ευκαιρίας και τον τρόπο λειτουργίας του, τα είχα δει στο Internet όλα αυτά. Δε με είχε πληροφορήσει κάποιος.

ΣΥΝ.3: Η προοπτική της επαγγελματικής αποκατάστασης θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Ξεκάθαρα, λόγω της δουλειάς, διαφορετικά δεν θα ερχόμουν. Έχω πέντε παιδιά και έρχομαι κι από μακριά. Ξεκάθαρα είναι για την επαγγελματική αποκατάσταση!

ΣΥΝ: Να σας ζήσουν!

ΕΚΠ.12: Σας ευχαριστώ πάρα πολύ!

ΣΥΝ.4: Η προοπτική της βελτίωσης του εισοδήματος θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Φυσικά, και γι' αυτό έρχομαι να πάρω το απολυτήριο μου γιατί θα βελτιωθεί η δουλειά μου, θα ανέβω και σε χρήματα.

ΣΥΝ.5: Η προοπτική της καλλιέργειας των γνώσεων και των δεξιοτήτων θεωρείτε ότι λειτούργησε ως κίνητρο για την εγγραφή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Στην αρχή όχι! Όταν ήρθα εδώ και είδα το κλίμα και όλα αυτά που μαθαίνουνε με βοήθησε ακόμα πιο πολύ, γιατί είναι λίγο δύσκολο το ότι έρχομαι από μακριά. Αλλά όταν είδα τον τρόπο λειτουργίας του σχολείου, με τραβάει ακόμα πιο πολύ να έρχομαι όσο περισσότερο. Μαθαίνουμε πράγματα και είναι σημαντικό.

2^{ος} άξονας: Εμπόδια των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.6: Πώς θα κρίνατε συνολικά τη φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ; Θεωρείτε ότι υπάρχουν εμπόδια που σας δυσκολεύουν ή η διαδικασία κυλάει ομαλά; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Η διαδικασία κυλάει πολύ ομαλά. Η εκπαίδευση εδώ είναι πολύ εύκολη, σας είπα και πριν γιατί δεν έχει γραπτά και όλα αυτά. Παρόλα αυτά μου αρέσει πάρα πολύ όλα αυτά που μαθαίνουμε, συμμετέχω πολύ. Είναι ο χώρος και το κλίμα πάρα πολύ ευχάριστο.

ΣΥΝ.7: Το περιεχόμενο και η ύλη των διδασκόμενων μαθημάτων, θεωρείτε ότι αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Όχι, όχι δε με δυσκολεύει καθόλου. Ίσα-ίσα το περίμενα πιο δύσκολο και είναι πάρα πολύ εύκολο και μου αρέσει.

ΣΥΝ.8: Οι οικογενειακές ή άλλες υποχρεώσεις, θεωρείτε ότι αποτελούν παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Φυσικά, με πέντε παιδιά (χα χαχα)δυσχεραίνει. Παρόλα αυτά είμαι αποφασιστική και το έχω πάρει απόφαση. Έχει γίνει μέρος της ζωής μας μαζί με τα υπόλοιπα μέλη.

ΣΥΝ.9: Η σχέση που έχετε αναπτύξει με τους συμμαθητές σας, αποτελεί παράγοντα που δυσχεραίνει τη φοίτησή σας; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Δεν δυσχεραίνει την φοίτηση μας. Έχουμε γίνει με τους συμμαθητές μία οικογένεια πλέον. Συζητάμε ο καθένας τα προβλήματα του, γνώρισα άτομα τα οποία δεν θα τα είχα γνωρίσει διαφορετικά και είμαστε κάθε τμήμα σαν μία οικογένεια πραγματικά.

ΣΥΝ.10: Θεωρείτε ότι τα εμπόδια που αντιμετωπίζετε όσον αφορά στην φοίτησή σας μπορούν να αντιμετωπιστούν ή είναι απροσπέλαστα; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Φυσικά και αντιμετωπίζονται. Αν και στην αρχή μου φαινόταν απροσπέλαστα, από τη στιγμή που είμαι ακόμα εδώ είναι αντιμετωπίσιμα .

3^{ος} άξονας: Προσδοκίες των εκπαιδευόμενων

ΣΥΝ.11: Ποιους στόχους είχατε θέσει εξ' αρχής σχετικά με τη φοίτησή σας;

ΕΚΠ.12: Αυτό, να τελειώσω το γυμνάσιο. Αν και να σας πω την αλήθεια, αν μπορούσα, που δεν μπορώ λόγω των παιδιών και των υποχρεώσεων, θα ήθελα να συνεχίσω, δηλαδή να πάω και λύκειο και ίσως και κάτι περισσότερο. Μου αρέσει πάρα πολύ η διαδικασία.

ΣΥΝ: Εγώ σας το εύχομαι!

ΕΚΠ.12: Σας ευχαριστώ! Πραγματικά είναι πολύ δύσκολο! Ναι, όταν ήρθα, έλεγα: «πω πω, πως θα περάσουν δύο χρόνια και ήδη κοντεύουμε να τελειώσουμε τον πρώτο χρόνο και παρόλες τις δυσκολίες και χειμώνας και κακοκαιρίες και 160 km την μέρα πήγαινε-έλα, δεν είναι και λίγα. Παρόλα αυτά, όταν το είδα όλο, θα ήθελα να συνεχίσω. Δεν ξέρω βέβαια αν θα μπορέσω και οικονομικά να ανταπεξέλθω σε όλο αυτό, γιατί υπάρχει και το οικονομικό.

ΣΥΝ.12: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα καταφέρετε να διεκδικήσετε μια θέση στην αγορά εργασίας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Ναι, το χρειάζομαι για έναν συγκεκριμένο σκοπό το απολυτήριο γυμνασίου και θα με βοηθήσει σε αυτό που το χρειάζομαι το απολυτήριο γυμνασίου, γιατί είναι υποχρεωτικό.

ΣΥΝ.13: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε καταφέρει να αναπτύξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητες σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Φυσικά, τώρα που φοιτώ, έχω βελτιωθεί πολύ στους υπολογιστές, ακόμα και στα αγγλικά που κάνουμε με έχουν βοηθήσει πάρα πολύ και ίσως να δώσω και για Lower δύο χρόνια φοίτησης μετά, με τα αγγλικά που κάνουμε εδώ!

ΣΥΝ.14: Θεωρείτε ότι έπειτα από την ολοκλήρωση της φοίτησής σας, θα έχετε διαμορφώσει μια καλύτερη εικόνα για τον εαυτό σας; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Φυσικά, και θα έχω καλύτερη εικόνα για τον εαυτό μου. Έχω μάθει πολλά πράγματα που με βοήθησαν και έχω αλλάξει τις σκέψεις μου, τις έχω βάλει διαφορετικά μαθαίνοντας πράγματα εδώ. Όπως κοινωνιολογία, στο μάθημα γραμματισμός κοινωνιολογίας, μας έχει βοηθήσει πολύ να δούμε διαφορετικά πράγματα.

ΣΥΝ.15: Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι η φοίτησή σας στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που είχατε θέσει εξ' αρχής; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΕΚΠ.12: Κοιτάξτε, ανταποκρίνεται αν το βαθμολογήσουμε από 1 προς 10, 10 στα 10. Δηλαδή, δεν το περίμενα τόσο πολύ να μαθαίνουμε πράγματα, το απολυτήριο αυτό να είναι ισότιμο, γιατί όλα αυτά δεν τα γνώριζα, να είναι

ισότιμο με ένα κανονικό γυμνάσιο, με ένα πρωινό. Είναι παραπάνω από ότι περίμενα !

ΣΥΝ: Εδώ φτάσαμε στο τέλος! Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για το χρόνο σας και τις απόψεις σας. Θεωρώ ήταν σημαντικά τα όσο μοιραστήκατε μαζί μας! Σας εύχομαι καλή σταδιοδρομία!

ΕΚΠ.12: Σας ευχαριστώ πολύ και εγώ!